ཤུལ་བཞག་རིག་གནས་འགྲེམས་སྟོན་དང་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་ཐབས།

1. ཏྲི་མི་སིན་ཁྲི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་དང་དེ་ལས་འདས་བའི་རིག་གནས་བཟོ་སྒྲིང།

བདེ་མ། ངའི་མིང་ལ་Jim Deutschཞེར་བ་དང་ང་ནི་ཨ་རི་ཁ་ཏྲི་ཐིང་དམིགས་བསལ་ས་ཁུལ་ཏྲི་མི་སིན་ཁྲི་དམངས་སྲོལ་དང་ རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་ཆེ་གནས་ཀྱི་འགྲེམས་སྟོན་ཐུས་འདོན་བ་ཡིན།ངའི་འཚང་ཁྲིད་ནི་འཚང་ཁྲིད་འགའ་ཤིག་མཁན་བསྡུ་མཁན་སྒེལ་ཕྱེད་པའི་ནང་གི་ཆ་ཤས་གཅིག་ཡིན་པ་ དང་།འཚང་ཁྲིད་རིམ་པ་འདི་ནི་འགྲེམས་སྟོན་ཐུས་འདོན་པས་གཤེར་བ་ཞིག་རེད།འདི་ནི་ང་དང་འཇུ་བའི་ངའི་དམངས་སྲོལ་དང་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་ཆེ་གནས་ཀྱི་འགྲེམས་སྟོན་ཐུས་འདོན་པ་ལས་གོགས་འགས་སྒེ་ཁུལ་མི་འདུ་བའི་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་ལ་གོས་བསྡུར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན།ངའི་དེ་རིང་གི་གླིང་གཞི་ནི་ཏྲི་མི་སིན་ཁྲི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་དང་དེ་ལས་འདས་བའི་རིག་གནས་བགྲོ་གླིང་རེད།ཐོག་མར་ཏྲི་མི་སིན་ཁྲི་ཡི་རྒྱབ་སྟོངས་ཞིག་བརྩོད་ན།འདི་ནི་བ་རིའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཨཱན་བཤམས་སྟོན་ཁང་རེད།ཏྲི་མི་སིན་ཁྲི་ནི་1846ལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་དོན་གོས་གཞི་ཞིག་ལ་གཞིགས་ནས་བསྲུགས་པ་ཡིན་པ་ དང་།ལས་ཁུངས་གསར་བ་འདི་ལ་གནང་བའི་ལས་འགན་ནི་ཤེས་བྱ་ཁྱབ་སྒེལ་ལ་རྒྱལ་འདེད་དང་ཡང་ན་ "ཤེས་བྱ་འཕར་སྟོན་དང་ཁྱབ་སྒེལ" བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡིན།ང་རྐང་ཆ་འདི་དག་ལ་ཅ་ཅང་དགའཔང་ཚོའི་ཏྲི་མི་སིན་ཁྲི་ཡིས་འབད་བརྩོན་ངང་ཤེས་བྱ་ཁྱབ་སྒེལ་དང་འཕར་སྟོན་ལ་རྒྱལ་འདེད་བྱས་པ་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་རྩ་ཁ་གནས་ཁག་གི་མི་རྣམས་ལ་སློབ་གཤུ་བཞིན་ལོངས་ཤུ་ཁ་ཏྲི་མི་སིན་ཁྲི་ཡི་ཁ་ཕྱི་ངམ་ཏྲི་མི་སིན་ཁྲི་སློབ་ཚོགས་སྐྱ་ང་ཚོས་རང་ཁེད་ནི་འཛིན་གྱིང་ཐོག་ཆེས་ཆེ་ བའི་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་དང་ཞིབ་འཇུག་ཕྱོགས་གཟུགས་ཞེས་འབོད་རྒྱུ་དཀའ་པོ་ཡོད།དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་གཙོ་བོ19དང་རྒྱལ་ཁབ་སྲོག་ཆགས་གྲོང་སོགས་དང་ཞིབ་འཇུག་ཕྱེ་གནས་མང་པོ་ཡོད།དཔེར་ན།དམངས་སྲོལ་དང་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་ཕྱེ་གནས་ཕ་ཅུ་རེད།མ་ཚོས་ཕྱེ་གནས་ལ་CFCHཞེས་འབོད།དམངས་སྲོལ་དང་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་ཕྱེ་གནས་ཀྱི་ལས་འགན་ནི།རིག་གནས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས།ང་ཚོས་གོ་རྟོགས་དང་།ཐེ་ཁུལ་ལམ་སྒྲི་ཚོགས་ལ་ཤུགས་སྟོན།ང་ཚོའི་ཐུན་མོང་གི་མི་གཤིས་ལ་ཤུགས་སྟོན་བཅས་བྱེད་པ་དེ་ཡིན།དེ་ནི་ཤེས་བྱ་ཁྱབ་སྒེལ་དང་འཕར་སྟོན་ལ་རྒྱལ་ འདེད་གཏོང་བ་ཞེས་པའི་འཐུན་འདི་དག་དང་འདྲ་བར།།ང་ཚ་ཀ་ཅ་ཅང་དགའཔང་ཚོ་CFCHཡིས་རྐང་ཆ་འདི་དག་ལ་ནན་ཏན་ཀྱིས་བཞུ་བཞིན་ཡོད།།འདིར་བཙོན་ཡོད་ཚད་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་རྟོགས་བསྐྱེད་པ་དང་།མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་ཚོའི་ཉེ་འཁོར་ཀྱི་འཛམ་གླིང་ཤེས་རྟོགས་ཀྱེད་པར་ཤོགས་རམ་ཕྱེད་བཞིན་ཡོད།གཉིས་པང་ཚོས་ཐེ་ཁུལ་ལ་ཤུགས་སྟོན།འདི་ནི་ང་ཚོས་ཞལས་འདེགས་ཞུ་བའི་ཐེ་ཁུལ་ཐེ་དེ་ནི་ཐྲི་དམངས་དང་ང་ཚོས་ཐོ་འགོད་དང་། ཞིབ་འཇུག་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་སྒོར་རྒྱབ་སྒྲོར་བཅས་བྱེད་པའི་ཚོགས་ཐྲི་དེ་ཡིན།གསུམ་པང་ཚོས་ང་ཚོ་ཚང་མའི་ཐུན་མོང་གི་མི་གཤིས་ལ་ཤུགས་སྟོན་རྒྱུ་ བཞིན་ཡོད།ཅེ་ང་བས་བཤད་རྒྱུ་ནི།ང་ཚོས་བྱ་བ་འདི་གསུམ་ཧི་ཤ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཤེས་སྒོར་བཤད་རྒྱུ་ཡིན།འདི་གསུམ་པོ་ནི་ང་ཚོའི་ཏྲི་མི་སིན་ཁྲི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་སྔོང་གི་རྟོགས་བསྐྱེད་པ་ཐྲི།ཤུལ་ལ་ཤུགས་སྟོན།ང་ཚོའི་ཐུན་མོང་གི་མི་གཤིས་ལ་ཤུགས་སྟོན་རྒྱུ་ རྒྱ་ཁ་ཚོ་ཡིན།ཏུས་ཆེན་གྱི་ལས་ཀ་ཞིག་ལ་ཤུགས་ཀ་ཅ་ཅང་ཆ་ཤས་ཡོད།ང་ཚོ་ཏྲི་ཨ་ལ་ཁ་ཡི་ཁ་ཕྱི་ངམ་ཏྲི་ཨ་ལ་ཁ་ཡི་ཁ་ནས་ཡོད་ཅིང་ཁ་ཤས་ཀྱི་ལས་ཀ་ཞིག་ལ་ཤུགས་ཀ་ ཅ་ཅང་ཆ་ཤས་ཡོད།ང་ཚོ

Rinzler་ལ་སྐད་ཆ་འདི་དག་བཤད་ཡོད་དེ།ཕྱིད་ཚོའི་རོལ་ཆས་དེ་དག་སྒྲམ་ནང་ནས་ཟླངས་ཏེ།དག་ལ་གླུ་ལེན་དུ་ཆུག་ཞེས་བཤད་པ་རེད།དོན་དངོས་ཐུ་རོལ་ཆས་དེ་དག་ཚང་མ་ཏི་མི་སིན་ཏེ་ནས་ཁར་ཚགས་བྱས་པའི་རོལ་ཆས་དེ་དག་རེད།། འོན་ཀྱང་རོལ་ཆས་དེ་དག་ནི་ཤེལ་སྒྲམ་ནང་དུ་བཙུག་ཡོད་པས།སྒྲ་དམངས་ཚང་མས་རོལ་ཆས་དེ་དག་ལ་རེག་མི་ཐུབ།ཤེལ་སྒྲམ་ཕྱི་རོལ་ནས་བཟླ་བ་ཙམ་ལས་བྱེད་མི་ཐུབ།Ripleyཡིས་Rinzler་ལ་སྐད་ཆ་འདི་དག་བཤད་པའི་དོན་ངོ་མ་ནི།Ripleyཡིས་Rinzler་ལ་ཁྱོད་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་དུ་སོང་ནས།དཔྱད་ཆས་དེ་དག་སྒྲམ་ནས་ཕྱིར་བཏོན་ཞིག་ཞེས་བཤད་ཡོད་པ་མ་རེད།ཤེས་ཤེ་ཚགས་བྱས་པའི་དཔྱད་ཆས་ཁམ་ཡང་ན་དེ་དང་འདྲ་བའི་དཔྱད་ཆས་ཚང་མ་དེང་སྐབས་ཀྱི་ཨ་མེ་རི་ཁ་དང་འཇོམ་གྲོང་ཁྱེར་ཆ་ས་ས་ན་ཡོད་པའི་མི་ཡིས་བགོལ་སྟྲོད་བྱེད་བཞིན་པ་སྟོན་དགོས་པ་དེའི་དོན་རེད།Ripleyཡིས་ནང་དོན་ཡིག་ཐོག་ཀི་དོན་རྒྱང་རྒྱང་དེ་མ་རེད།Ripleyཡིས་Rinzler་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་དུ་སོང་ནས།དཔྱད་ཆས་དེ་དག་སྒྲམ་ནས་ཕྱིར་བཏོན་པ་དེ་མ་རེད།ཁོས་དཔེ་རྒྱན་ཀྱི་ལན་ནས་བཤད་པ་རེད།ཁོང་གི་ནང་དོན་ནི་ཡོ་བྱད་དེ་ཚོ་བགོལ་སྟྲོད་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། དེ་དག་ནི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཚ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པ་སྟོན་ཏེ་ཁ་ལས་ཤིག་ཡིན་པ་ཁ་ཟད།ཕི་གསོན་པ་ཁ་ཟད།ཤེ་ཁ་ལས་ཀྱིས་བགོལ་སྟྲོད་བྱེད་པའི་རོལ་ཆས་གསོན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་སྟོན་ཏེ་ཁ་ཏོག་ཏུ་ཡ་ལས་ལེགས་པར་བསྒྱུར་ཐུབ་པའི་དེ་བ་འདྲ་བཞིན་ཡོད།ཤེ་ཁ་ལས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དུས་རབས་20པའི་ཟླ་རབས་60ནི།དེ་བ་འདོན་པའི་དུས་རབས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་།འགྲན་སྟོང་གི་དུས་རབས་ཤིག་ཡིན།དེ་བ་འདི་བའི་དུས་རབས་ཤིག་ཐེ།ང་ཚོས་ཇི་ལྟར་བྱས་ན་དགོངས་བྱ་བ་ཐུར་ལས་ལེགས་པར་བསྒྱུར་ཐུབ་པའི་དེ་བ་འདི་བཞིན་ཡོད།ཤེ་ཁ་ལས་ཀྱི་ཁ་ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཨ་ལུ་ཤེ་ལ་ཡ་ལ། དེ་ནི་དུས་རབས་20པའི་ཟླ་རབས་60པའི་རིག་གནས་དབྱེན་སྟོར་རས་ཆུང་བ་ཡིན།གནད་གཞན་ནི།ཟླ་རབས་60པར་“སྐབས་དོན་དང་འཕྲལ་བ” དེ་ནི་ཅ་ཙང་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན་ཞིང་།ཕྱ་བ་གང་ཞིག་ཡིན་རྩང་ངེས་པར་དུ་དེ་སྐབས་དུས་ཚོད་དང་མི་རྣམས་དང་འཕྲལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།Ripleyདང་Rinzler གཉིས་ཀྱིས་ཏི་མི་སིན་ཏེ་ནི“སྐབས་དོན་དང་འཕྲལ་བ”བྱེད་དགོས་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།དུས་རབས20པའི་ཟླ་རབས60པ་ནི་ཐུར་ལས་སྣ་མང་ཅན་ཀྱི་དུས་རབས་ཞིག་ཡིན།ཐོན་ཚད་ཀྱི་ཕལས་ཤེས་འདི་དག་ནི་གཙོ་བོ་གོང་ནས་འོག་བར་དུ་ཙ་རིའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ་དེ་ཡིན།དམངས་ཐོག་དུས་ཚེན་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་ཉ་ཤ་ནི་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་ཉ་སྦྱངས་འཛིན་པ་དང་དེ་ནས་གཏམ་རྒྱུད་བཤད་པ་ཡིན།ཤེ་ཁ་ལས་ཀྱི་ཁ་ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོ་ཡུན་ཆགས་ཆ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་Ripleyདང་Rinzler གཉིས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ནི་ཐོག་ལ་ཉ་བ་དང་།ལག་ཤེས་བཟོ་རྩལ་དང་རོལ་མཱེན་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་བཅས་ལ་ཉ་བ་དེ་ཡིན།དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས་དམངས་ཐོག་དུས་ཚེན་དེ་ཐོན་པ་རེད།འདི་ན་ཚོའི་ཉེ་གནས་ཀྱིས་དམངས་ཐོག་དུས་ཚེན་དེ་མིང་མི་འདྲ་བ་འགའ་ནས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད།དེའི་ནང་གི་བཤད་ནས་ཐུག་ཚེན་དེ་ཐོན་པ་རེད།ཁེ་ཅར་བ་དེ་རིན་ཐང་ཆགས་ནི་དམངས་ཐོག་ཀི་ཕྱག་ཤེ་ཆགས་ཀྱི་ཡ་ཡ་ཅ་ཙ་ཡ་ཁ་ཡ་ཁ་ཡ་ཁ

ཞིག་མེད་པས་རེད།དེ་བས་རྒྱ་རྒྱན་གཞན་དག་ལ་གཞིགས་དགོས་ཏེ།ང་ཚོའི་བཟའ་བཅའ་ཐེན་འཚོང་དང་།ང་ཚོའི་ཚོང་རའམ་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་གཞིར་གཞིགས་པ།འཚང་ཁ་ཆེན་ཡོ་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་གཞིགས་ན།ང་ཚོས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་འདི་ལ་ཡུལ་སྒོར་བ་ཁྲི་50ཙམ་བར་ཟིན་པར་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།ཁྱད་ཆོས་གཉིས་པ་ནི་ང་ཚོས "དུས་ཆེན" ནི་བྱ་ཚོག་ཅིག་ཏུ་བགོལ་བ་དེ་ཤེས་དགོས། "དུས་ཆེན" ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་མིང་ཚོག་དུ་བགོལ་མེད། མིང་ཚོག་ཡིན་ན་དེའི་ནང་དོན་ནི་དུས་ཆེན་གা་ཀེ་མོ་རེད།འོན་ཀང་ "དུས་ཆེན" ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་བྱ་ཚོག་ཏུ་བསྒྱར་ན།དེས་དེ་ལས་འགལ་སྙངས་སམ་བྱ་འགལ་སྟོན་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོས་བ་ཕྱ་དུས་ཆེན་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་ཕྱ་ཐུར་དཔེ་བཞག་ན།དབྱིན་ཡིག་གི་ནང་།ང་ཚོས་དོན་དངོས་སུ་ཐ་སྙད་དེ་ནི་བྱ་ཚོག་དུ་བགོལ་ཀྱིན་མེད། འོན་ཀང་འདི་ནི་བྱ་སྟོང་དང་འགལ་སྒྲོག་ཏུ་ནམ་རྒྱན་ཏེ་མི་སིན་ཞེ་ཏེལ་བོ་ནས་བརྗོད་མི་སྲིད་པའི་མི་དགྱལ་མ་རྣམས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་བརྗོད་པ་དེ་དག་སྒོར་ཀྱི་སྒོག་ཐུར་རམ་དཔེ་མཚོན་རང་བཞིན་མཚོན་པ་རེད།ཆགས་ཤུལ་ལ་ཐེ་ཏུས་ཆེན་འདི་ནི་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་ཁྱབ་ཐེལ་དང་གོང་ཐེལ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཤིག་ཡིན།འདི་དག་ཚང་མ་མངོན་སུམ་གསོན་རྩེན་ཀྱི་མི་ཡི་ཤུལ་བཞག་རིག་གནས་རེད།ཁྱེ་མི་སིན་ཞེ་ཡོངས་ལ་མཚོན་ན། ང་ཚོའི་ཨ་མེ་རི་ཁའི་ལོ་རྒྱས་བཤམས་སྟོན་ཁང་।ང་ཚོའི་ཨ་ཐྭ་རི་ཁ་བ་ཨ་མེ་རི་ཁ་བའི་ལོ་རྒྱས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་བཤམས་སྟོན་ཁང་། ཡང་ན་རྒྱལ་ཁབ་རང་ཐྱང་བཤམས་སྟོན་ཁང་སོགས་སྒྲ་གཅོ་བོ་སྒམ་ནང་ན་བཙུག་པའི་དངོས་གཟུགས་དང་ཅ་ལག་དག་དག་རེད།དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་ནི་མི་ལ་དམིགས་པ་ལས་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་མ་རེད།མི་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་གཟུགས་ཞིག་གིས་མཚོན་ཐབས་མེད་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་གཏམ་རྒྱུད་བརྗོད་ཕྱབ་པ་ཡིན།ང་དངོས་མང་གཤམས་སྟོན་ཁང་ལ་དཀའ་བ་ཡོད།ང་དངོས་མང་གཤམས་སྟོན་ཁང་ལ་སོང་ནས་དངོས་པོར་ཕྱ་རྒྱུར་ཡང་དཀའ།འོན་ཀང་དམངས་སྲོལ་ཀྱིས་ང་ལ་ཁ་ཤས་ཅིག་ཡོད།ཁྱེ་མེད་པའི་ང་ལ་ཁ་ཤས་ཅིག་ཡ་ཡ་ཅ་ཤ་ཡ་ཡ་ཅ་ཤ་ཡ་ཡ་ཅ་ཤ

ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཐོག་ཁང་ཆེན་པོ་སྟེ་ཨ་རིའི་སྲིད་གཞུང་གནས་ས་དང་ལྷན་ཁེན་རྡེས་དྲན་ཁང་གཉིས་བར་གྱི་སྦང་དེ་ཡིན།ལྷན་ཁེན་རྡེས་དྲན་ཁང་འདི་ནི་ངས་སྔོན་ལ་བརྩོད་ཟིན་པའི་ཨ་རིའི་ཙུང་ཕྱང་ལྷན་ལ་རྡེས་དྲན་ཞུ་ཆེད་བཟོ་བསྒྲུན་བྱས་པ་རེད།ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཚོགས་དང་ལྷན་ཁེན་རྡེས་དྲན་ཁང་གི་བར་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤ་ཏེང་ཐོན་དྲན་གསོའི་ཏོ་རིང་མཐོང་ཕྱབ།འདི་ནི་ཨ་རིའི་ཙུང་ཕྱང་དང་པོ་ཇི་ཏྲི་ཤ་ཏེང་ཐོན་གི་དྲན་གསོའི་ཏོ་རིང་རེད། ཤ་ཏེང་ཐོན་དམིགས་བསལ་ས་ཁྲལ་གྱི་མིང་ཡང་ཙུང་ཕྱང་འདི་ལ་གཞིགས་ནས་བཏེགས་པ་རེད།འདི་ནི་འཛམ་གླིང་ཐོག་གི་ཆེས་མཐོ་བའི་རང་ཚུགས་ཅན་གྱི་ཏོ་བཟོ་བཟོ་བགོད་རེད། འདིས་མཐོ་ཚད་ནི་དབྱིན་ཞི་555འམ་ཡང་ན་སྒྲ169ཙམ་ཡོད།སྒང་ལྟང་དེ་ཡི་གཡས་གཡོན་གྱི་འཛུགས་སྐྱན་དག་ནི་ཏེ་མེ་སིན་ཁེ་ཡི་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་དག་རེད།ཁེ་ཡི་ཀྱིས་དམངས་སོལ་དུས་ཆེན་འདི་ནི་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་ཡི་ང་ཚོའི་ཆེས་གལ་ཆེ་བའི་སྒྲ་ཡིན། ཁ་ཤས་ཀྱང་ཡི་ང་ཚོའི་ཆེས་གལ་ཆེ་བའི་སྒྲ་དམངས་དུས་ཆེན་སྐབས་ལུ་ལྷན་ཀ་གོ་ཏོ་གས་ཆེད་འདི་ནི་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་ཡི་ང་ཚོའི་ཆེས་ཁ་ཤས་ཀ་ལ་ཡོད།ཁ་ཤས་ཀ་ལ་ཡོད།ཁ་ཤས་ཀ་ལ་ཡོད།

རིང་ལུང་ཁུག་ཏུ་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བ་དང་སློབ་གསོ་དེ་ཅམ་ཐོག་རྒྱང་མེད་པའི་མིར་ཟེར་བ་ཡིན།ཁྱིམས་རར་ཞུགས་པའི་ཁྱིམས་རྟོད་པ་ཚང་མར་སློབ་གསོ་ཡག་པོ་ཐོག་རྒྱང་ཡོད།ཡིན་ཡང་ཁོང་ཚོ་ཡང་མི་ཡི་ཚོགས་པ་ཞིག་རེད། ལས་རིགས་ཚོགས་སྒྲི་རེ་རེ་ཕྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་རིགས་རིག་གནས་ཤིག་ཡོད་པ་དང་།ཁོང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ས་ནས་རིག་གནས་དེ་ཕན་ཚུན་བར་སྒྲུངས་བཞིན་ཡོད།འདི་གཙོད་ཁྱིམས་རྟོད་པའི་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་རིག་གནས་ནི་ཁོ་ཚོས་ཁྱིམས་ལུགས་སློབ་གླིང་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་བྱ་དངོས་དག་མེན་པར།ཁོ་ཚོ་ལས་རིགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་འདིའི་ཁོངས་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཚ་ནས་ཆ་ཞིག་ཉིད་དང་ལང་མོ་བྱས་པ་བརྒྱུད་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པའི་ཚ་དེ་དག་ཡིན།ཁོ་ཚོས་འདྲི་གཙོད་ཁྱིམས་རྟོད་པ་གཙོ་བོའམ་མཁས་པ་དག་ལ་བཞུས་ནས་ཁོ་ཚོའི་སྲོལ་རྒྱུན་དང་གོམས་སྲོལ་ཟུང་འགྲུལ་ཁ་ཤས་ལ་ལང་མོ་བྱེད་པའི་ཚ་དེར་བསྟན་པ་རེད།འདི་ནི་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་གཞས་པ་དང་།ཟླུང་བཤད་མཁན།ལག་བཟོ་པ་གྲགས་ཅན་སོགས་ཀྱིས་གཞན་ལ་ཆ་ཞིག་ཉིད་དང་ལང་མོ་བྱས་པ་བརྒྱུད་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད།འདི་ནི་ང་ཚོས་ཏི་མི་སིན་ཁེ་དམངས་སོལ་དུས་ཆེན་ཀྱིས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་དང་ཟླུབ་བཞིན་པའི་དོན་དག་རེད།དམངས་སོང་དུས་ཆེན་འདི་ནི་ཟླ་ཏིང་ཕོན་དམིགས་བསལ་ས་ལུལ་ཀྱི་ལོ་འཕར་ཀྱི་རིག་གནས་བྱེད་ཟློ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཏུ་ལྷུར་ཟིན།ཁམངས་སོང་དུས་ཆེན་འདི་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་པའི་སྒོ་སྣང་གཅིག་ནི་ང་ཚོས་ལོ་ཆུར་དམངས་སོལ། དུས་ཆེན་ཀྱི་ལས་རིམ་མི་འདུ་བ་འགའ་བཟླུས་ཆུ་དེ་རེད།ཁངས2003ལོ་ནས་བཟུང་རྒྱས་འགོད་པའི་འགན་འཛིན་པ་སྒེ།ཏུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ།འཛམ་གླིང་དམག་ཆེན་ཕེངས་གཞིས་པ་དང་།ཨ་རིའི་ནགས་ལས་ཁུས།ཀ་ན་ཏ་ཨའེ་པོ་ཕི་ཞིང་ཆེན།ཇ་ཆུའི་འགམ་བཀྲུད་ཀྱི་མངའ་ཞུལ།ཆུལ།ཁབ་མཁའ་འགྲུལ་ཁུས།ཨ་རི་ཞི་སྟོམས་དཔྱང་ཕྲེ(US Peace Corps agency) བཅས་དང་དེ་བཞིན་ཅང་ག་ལེ་དང་།ཀྱུང་གོ།ཏ་ཅེད་ཚོགས་པའི་སྒྲ་རྩལ་དང་ཡ་མེ་ཅ་ཡ་བཅས་འཕེལ་ཡོད་ལེ་ཚན་གཉེར་ཐྲོང་།འདི་ང་ལ་མཚོན་ནCFCHནས་བྱ་བ་ལས་རྒྱ་ཅ་ཅང་དགའ་པོ་ཡོད།རྒྱ་མཚན་ནི་ང་ཚོས་ལོ་ཟེར་བྱ་དངོས་གསར་པ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་དང་ལེ་ཚན་གསར་པ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱན་ཀྱིས་ཟེད།2020ལོ་དང་དེ་བཞིན་དེའི་རྗེས་ཀྱི་2021ལོར།ཏོག་དབྱིབས་ནང་དུག་ཁྱབ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་དབང་གིས།ང་ཚོས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཐང་ཆེན་དུ་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་སྒེལ་མ་ཐུབ་པར་ང་ཚོས་དམངས་སྲོལ། དུས་ཆེན་འདི་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཐང་ཆེན་ལས་བརྒལ་བའི་ཙང་ཀིའི་ལེ་ཚན་ཟེར།མི་ངོ་གངོད་ཐུག་པའི་ལེ་ཚན་མེདཔ་ཚོའི་རེ་བ་ལ་2022ལོར་ང་ཚོས་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་འདི་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཐང་ཆེན་ནས་སྒེལ་ཐུབ་པའི་རེ་བ་ཡོད།ཌའི་ངོས་ནས་བརྩོལ་ཏ།ཆེས་དགའ་སའི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་ཀྱི་ལེ་ཚན་ནི་2007ལོའི་ཇ་ཆུའི་འགམ་བཀྲུད་ཀྱི་མངའ་ཞུལ་སྐོར་ཀྱི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་དེ་ཡིན།ལེ་ཚན་དེ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ལྷ་སྒེ།ཁེ་ཐེ་ནས་དང་།ཁོ་ས།ཁམ་ཕུ་ཁྲིས་ཐེ་ལན།ཀྱུང་གོ་ཡུན་ནན་ཞིང་ཆེན་བཅས་ཡིན། རྒྱལ་ཁབ་དེ་དག་ཚང་མ་ཇ་ཆུ''བརྒྱུད་དེ་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་སྲོལ་རྒྱུན་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།འདི་ནི་2007ལོའི་ཇ་ཆུའི་འགམ་བཀྲུད་ཀྱི་མངའ་ཞུལ་སྐོར་ཀྱི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་སྐབས་ཀྱི་པར་ཡིན།ཁོ་ཚོར Bahnar Rangao ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། མི་དེ་དག་ནི་ཁེ་ཐེ་ནས་དབུས་རྒྱུད་ཀྱི་ས་བབ་མཐོ་ས་ནས་ཡིན་པ་དང་།Bahnar Rangao ཚོགས་ཆུང་གི་ཁོངས་མི་དག་ཤ་ཏིང་ཐོན་དམིགས་བསལ་ལུལ་དུ་གང་ན་འདྲེན་བྱས་ལ།ཁོང་ཚོ་ཤ་ཏིང་ཐོན་དུ་འབྱོར་སྐབས།ཁོང་ཚོ་དོན་དངོས་ཟུ། ཁེ་ཐེ་ནས་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ལ་འགྲོ་སྟོང་ཆེ་བས་ཁོ་ཚོ་ཁང་ཁྱིམ་ཡོད་ཀ་ནི་ཁེ་ཐེ་ནས་ཀྱི་ཤ་ནི་ཐོན་ཁྱེར་ལ་ས་ཁང་ཁ་ནི་ཁོང་ཚོར་ཨ་རི་ལ་ཡོང་ནས་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་དུ་ཞུགས་ཆེད་དུ་ས་ཁང་ཁ་ནི་ཁོང་ཚོ་ཤ་ཏིང་ཐོན་ཁྱེར་ལ་ས་ཁང་ཁ་ནི་ཁོང་ཚོ་ཤ་ཏིང་ཐོན་ཁྱེད་ཀྱི་ཨ་ལ་ཡོང་ནས་ཁ་ཅིག་ཡིན་ཡ་གོ་རྟོགས་ཐུང་ཡོད་པ་དང་། ཁོ་ཚོས་ང་ཚོས་ཁོ་ཚོ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཐང་ཆེན་དུ་ཁྱེད་ནས་ཁོ་ཚོར་དབུན་གསོའི་རྟེ་ཅིང་སོགས་མཐོང་སྐབས།ཁོང་ཚོས་ས་གནས་འདི་ནི་ཅ་ཅང་གལ་འགངས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ཡོ་རྟོགས་ཐུང་ཡོད་པ་དང་། ཁོ་ཚོས་ང་ཚོས་ཁོ་ཚོ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཐང་ཆེན་དུ་ཁྱེད་ནས་ཁོ་ཚོར་དབུན་གསོའི་དང་ཏེན་འཚལ་ཞུ་སྟངས་ལ་ཡོ་རྟོགས་ཐུང་ཡོད་པས།འདིས་ཁོ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་སྲོལ་རྒྱུན་ལ་སྒོས་ས་ལས་ཀ་པ་བསྐྱེད་ཡོད།འདི་ནི་ང་ཚོས་ཅི་ཤར་རྒྱལ་ཁབ་ཐང་ཆེན་ཀྱི་གལ་ཆེན་རང་བཞིན་དེ་བེད་སྤྱད་བྱས་ཏེ་བརྗེ་འཕྲིན་ཁ་ཤས་ཆེན་གསལ་བཟླུགས་བྱེད་པ་སྒེ།མ་ཏི་ཡུའུ་ཏེ་ཅིན(Martin Luther King)ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཐང་ཆེན་ཀྱི་གོ་གནས་བེད་སྤྱོད་བྱས་དེ་"ང་ལ་ཕུགས་འདྲན་ཞིག་ཡོད"ཅེས་པའི་བརྗེ་འཕྲིན་གལ་ཆེན་གསལ་བཟླུགས་བྱས་དེའི་དཔེ་བཞིན་རེད།དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་ཀྱི་ཆེས་གལ་ཆེ་བའི་ནུས་པ་གཅིག་ནི་རང་གི་སྒེ་ཁུལ་དང་སྲོལ་རྒྱུན་ལ་ང་རྒྱལ་དང་སྲོལ་བ་སྐྱེས་པའི་བསམ་བློ་སྐྱེ་གཅིང་བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད།དེ་བས་ང་ཚོས་གོ་རྟོགས་དང་ཤེས་རྟོགས་སྐྱེད་གཅིང་བཞིན་ཡོད། ང་ཚོས་སྒེ་ཁུལ་ལ་ཤུགས་སྟོན་རྒྱག་བཞིན་ཡོད་ཞེས་ཟེར་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་རེད།ངས་བསྟན་ན་ང་ཚོས Bahnar Rangao མི་རྣམས་ང་ཚོའི 2007ལོའི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་དུ་ཁྱེད་ཡོང་ནས་ཁོ་ཚོའི་སྒྲ་ཁུལ་ལ

ཤུགས་སྟོན་བྱས།ང་ཚོས་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་སྟེང་སྒྲ་རྒྱལ་པ་དང་།རོལ་མོ་བ་དང་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་པར་འཕྲལ་སྟོན་དང་།གཡོས་སྟོན་གསལ་བཤད།རྒྱས་བཤད།དཔེ་རིས་ཀྱི་ལམ་ནས་ གསལ་བ་འདོན་པ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས།ཁོ་ཚོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྐད་ཆ་བཤད་དུ་འཇུག་པ་རེད།འདི་ཡང་ང་ཚོས་ དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་སྟེང་སྒྲབ་པའི་དོན་དག་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན།ཏི་མིན་སེན་ཉི་ཡིས་ང་ཚོའི་ཚོགས་ཤུགས་མི་སྣའི་ཚབ་བྱས་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་མི་སྲིད་དེ།ང་ཚོས་ཁོ་ཚོར་ཅི་ཞིག་བཤད་དགོས་པ་མི་བཤད། ཁོ་ཚོས་རང་གི་ཆེད་དུ་སྐད་ཆ་བཤད་པ་དང་།ཁོ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་དེ་འཛིན་སྟོན་ཅེས།རྒྱུན་འདི་ དག་ནི་དམངས་ཁྲོད་ནང་ཡོང་བ་སྟེ།ཏི་མིན་ཞིག་ཉི་ཡིས་རང་གི་ཕྱ་བ་དེ་ ཕར་ཕྱོགས་ལ་བཙན་འགེལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར།མི་དེ་དག་དང་།རིག་གནས་དེ་དག་ དང་ཐེ་ལྷལ་དེ་དག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྐད་ཆ་བཤད་པ་དང་।ང་ཚོའི་མྱ་མཚོན་འཁོལ་ཁ་ཕ་ཏན་ཏེ་ཁ་ཤས་ཀ་ཡ་ཡིན་ཏེ།ཁ་ཤས་ཀ་ཡ་ཡིན་ཏེ་ཁ་ཤས་ཀ་ཡ་ཡིན་ཏེ།

འཇིག་རྟེན་འཕུར་སྒྲོང་པ་ཞིག་མཁན་དུ་འདུས་ནས་ཁོང་ཚོའི་ལྟ་ཡུལ་རྒོར་ཀྱི་ཕྱན་མོང་གི་ཤེས་བྱར་གྲོས་བསྡུར་བྱེད་དུ་བཙུག་ཡོད་པ་རེད།NASAཡི་འཇིག་རྟེན་འཕུར་སྒྲོང་པ་དེ་མཁའ་དབྱིངས་ལ་སོང་ནས་ཆྱོང་ཡོད་རེད། འབྲུག་ཡུལ་ནས་ཡོང་བའི་མི་དག་བར་སྟང་ཁམས་ལ་བསྒྲོང་ཆྱོང་མེད།ཡིན་ཡང་།འབྲུག་ཡུལ་གྱི་མི་དེ་དག་གིས་ཁོ་ཚོ་རང་གི་མཁའ་དབྱིངས་སྒོར་ཀྱི་ ལྟ་ཚུལ་གཅིག་མཚུངས་དེ་གྲིང་མོལ་བྱས་པ་རེད།འདི་ནི་ང་ཚོས་ཏྲི་མི་སིན་ཁེ་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་སྟེང་སྒྲབ་པའི་ངོན་ཁ། མི་ཚང་མ་ས་གནས་གཅིག་དུ་ཁྱིད་ཡོང་ནས།རིག་གནས་གླེང་མོལ་བྱེད་དུ་འཛུག་རྒྱུ་དེ་རེད།དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་ཀྱི་གཞི་རྒྱུ་གཞན་ཞིག་ནི།ལག་ཤེས་བཟོ་རྩལ་པ་དང་སྒྲུ་རྩལ་སོགས་ཀྱི་དེང་རབས་ཀྱི་གསར་གཏོད་ནུས་པ་མངོན་བཞིན་ཡོད།ང་ཚེས་དགའ་ས་ཞིག་ནི2002ལོའི་ དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་སྒེ།ལོ་དེ་ནི་དར་ཡོས་ཚོང་ལམ་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་རེད།སྐབས་དེར་ཕལ་ཆེར་དར་ཡོས་ཚོང་ལམ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ25ལྷག་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཤར་ཐོག་ནས་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དག་དཔེར་ནཱུང་གོ།ཁི་ཏོང་།ཀོ་རི་ཡ་སོགས་ནས།དབྱི་ཐ་ལིའི་ཕྱའི་ཉི་ཤེར་འཕྱོར་ཀྱི་ཡོད་ལ།ཅིར་ཅི་སི་སི་ཐན་དང་།ཁེར་ཟ་སྦྲི་སི་ཐན།ཐ་ཅི།ཁ་སི་ཐན།ཕྱུའུ།ལྷའི་མི་སི་ཐན།ཨ་ཕ་ནི་སི་ཐན(Kyrgyzstan, Kazakhstan, Tajikistan, Turkmenistan, Afghanistan, Pakistan,)སོགས་ཡང་ཚུད།སྐབས་དེ་དུས་དར་ཡོས་ཚོང་ལམ་ དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་དུ་ང་ཚོས་ཤ་ཁི་སི་ཐན་ཁ་ལ་ཆེ་ནས་ཚོན་ཁྱིས་ཟླངས་འཁོར་ཞིག་འཛུར་ཡོང་བ་རེད།ངོན་ངོས་ཐོག་ང་ཚོའི་ཞིབ་འཇུག་པ་ཕྱའི་སི་ཁང་ཤིན་སྒོར་ཆེན་ཀྱི་དགེ་ཁན་ཆེ་མོ་ མ་ཁེ་ཁོ་ནུའོ་ཡེ(Mark Kenoyer)ཁ་ལ་ཆེ་ལ་སོང་བ་རེད།ཁོའི་ལས་འགན་ནི་དར་ཡོས་ཚོང་ལམ་བརྒྱུད་ཀྱི་དགེ་མཚོན་ཅན་ཀྱི་ཚོན་ཁྱིས་ཟླངས་འཁོར་ཞིག་འཚོལ་རྒྱུ་དེ་རེད།མ་གེ་ཁོ་ནུའོ་ཡེ་ཡི་ཀུར་བརྩོན་དང་འཁའ་ཐོག་སྐྱེལ་འཛིན་ཀུང་ས་ནི་ཞིག་གི་མཁན་ལས་འོག།ཚོན་ཁྱིས་ཟླངས་འཁོར་དེ་ཁོས་ནས་ཤ་ཏྲིན་ཕིང་དམིགས་བསལ་ལུས་ལ་ཕྱེར་ཡོང་བ་རེད།དོན་དངོས་ཐོག་ང་ནི་མ་ཁེ་དང་མཁན་དུ་ལས་ཀ་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ།ངས་ཚོན་ཁྱིས་ཟླངས་འཁོར་ དེ་ཤ་ཏྲིན་ཕིང་དམིགས་བསལ་ལུས་ལ་སྐྱེལ་འཛིན་བཀོད་སྒྲིག་ཁྱེད་རོགས་ཐུས།ང་ཚོས་ཚོན་ཁྱིས་ཟླངས་འཁོར་ཁོ་ན་ཕྱེ་ཡོང་བ་མེན་པར།ང་ཚོས་ཟླངས་འཁོར་སྒེང་རི་མོ་འཕྲི་མཁན་ Haider Ali ཀྱང་གངས་འཛིན་ཞུས་པ་ཡིན། ང་ཚོས་ད་དུང་ལྷག་རིགས་བཟོ་མཁན Jamil Uddin · ཡང་གངས་འཛིན་ཞུས་པ་ཡིན།མི་འདི་གཉིས་ནི་ཚོན་ཁྱིས་ཟླངས་འཁོར་འདི་གསར་བཟོ་ཁྱེད་མཁན་ཡིན་ལ། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་དེ་གར་ང་ཚོའི་རྒྱ་མཚོན་དང་གླེང་མོལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོད།ཁོ་ཚོའི་རིག་གནས་དང་སྲོལ་རྒྱུན་སོགས་ངོ་སྤྲོད་ཁྱེད་བཞིན་ཡོད།འདི་དག་ནི་ཡིག་རྒྱུར་ཀྱི་རོགས་ཤམ་འོག་གླེང་མོལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོད།ཁོ་ཚོའི་ལྟར་ཐུས་ན་ང་ཚོའི་ཡུལ་སྐོར་བ་དག་གིས་ཐད་ཀར་དུ་ང་ཚོའི་རི་མོ་འཕྲི་མཁན་དང་ལྟག་ཤེས་ཀ་ཐ་ལ་ ཟླངས་ཀ་ཁ་ཁ་ལ་ཁ་ཁ་ལ་ ལ་ཁ་ཁ་ ཟླ་ཁ་ ཟླ་ཁ་ ཟླ

བཀྲ་ཤིས་ཙམ་ཞུགས་ཡོད།དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་བཟོ་རྩད་དངོས་པོ་སྟེ་ཚོན་བྱིས་ཆུངས་འཁོར་ཤུ་བྱ་དང་།རི་མོ་འཕྲི་མཁན་དང་ཤུགས་རིགས་ཀྱི་བཟོ་བགོད་པ་ཤུ་བྱའི་སྒྲ་རྩལ་པ་སོགས་ཁྱེད་ཡོང་ནས།ཚོའི་སོལ་རྒྱན་སོགས་མིག་སྟོན་གསལ་བཤད་དང་མཉམ་རོལ་བྱ་རྒྱ་ཁྱུང་བ་རེད།ང་ཚོར་ད་དུང་བཟའ་བཙའ་གསལ་བཤད་དཔེ་སྟོན་ཀྱི་ལེ་ཚན་ཡོད་དེ།རྒྱལ་ཁྱབ་རིགས་ཀྱི་ཁྲི་ལྟར་ཡོད།ཁྱབ་ཁྱབ་ཀྱི་ཡོད།འདི་ནི་ང་ཚོས2014ལོའི་གྱང་གོའི་དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་སྐབས་ཐུ་ཟླངས་པའི་པར་ཞིག་རེད།ཁྱེད་རང་གིས་མོའི་རིགས་ཀྱི་ཆུ་བཙོས་གླང་ཤ་སྒྱར་མོ་ལས་བཞིན་པ་མཐོང་ཐུབ།ང་ཚོར་མཚོན་ནས་བཟའ་བཙའ་དཔེ་སྟོན་འདི་ནི་ཟས་རིགས་ཀྱི་གནད་དོན་དང་།ཟས་རིགས་བཟོ་ལྟངས་ཀྱི་ལག་དེབ་ཀོ་ན་ཙམ་མ་ཡིན་པར།དེ་ནི་རིག་གནས་དང་སོལ་རྒྱན་ཀྱི་སྐོར་ཡིན་པས།ཚོའི་མི་དག་གིས་འདི་ཞུགས་ནས་ཐོབ་ཀྱི་ཁྱིམ་ཀྱི་ཟས་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་འཛིན་སྟོང་བའི་ཟང་གཞིའི་ ཁྱེང་གི་སོལ་རྒྱན་གྲོང་དུ་འཇུག་བཞིན་ཡོད།སྟོར་བཏང་ཕྱིས་བཤད་ཀྱང་ཁྱེད་ན་ང་ཚོས་ཆེད་ལས་ཀ་ཡིན།འདི་ནི་ཟས་ཀྱི་ཟས་ཀྱི་ཟས་ཀ་ཡིན།ཁྱེད་ཀྱི་ཟ་ཐང་ཡིན།ཁྱེད་ཀྱི་ཟ་ཐང་ཡིན།ཁ་ཤས་ཀ་ཡ་ཤ་ཆ་ཁ་ཤ་ཡ་ཡ་ཡ

ལས་ཆར་སྒྲ་30ཡོད།དེའི་རིང་ཚད་ནི་སྒྲ་100སྟེ།ཁམ་ཡོད།ཆོས་མེ་ཏོག་གི་ཐོ་བྱང་ཆེན་པོ་དེས་ཐུས་འགོད་པ་སྐུ་ཞབས་ Danny Ning Tsun Yung གངན་འཇེན་ཞུས་ཡོད་པ་མ་ཟད།ཆོས་ཐོ་བྱང་ཆེན་པོ་འདི་བཟོ་མཁན་ཤང་ཀང་གི་ཆོགས་པ་ Wing Kei Flower Shop ཞེས་པ་དེ་དངོས་པོ་འདི་བཟོ་སྐྱན་བྱེད་པར་གཏན་དྲངས་ཡོད།ཁོང་ཆོས་རང་གི་སྒོལ་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག་གི་ཐོ་བྱང་དེ་བཟོས་པ་རེད།ཁོང་ཆོས་དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་ལ་ཡོང་ནས་ཐག་རིང་ས་ནས་མཐོང་བའི་མེ་ཏོག་གི་ཐོ་བྱང་ཆེན་པོ་དེ་ཇི་ལྟར་བཟོ་བ་སོགས་མིག་སྟོན་གསལ་བཤད་བྱས་པ་རེད།ཕྱིད་རང་དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་གཏོང་ས་སྐེས་མ་ཐག།མེ་ཏོག་གི་ཐོ་བྱང་ཆེན་པོ་དེ་ནི་ཕྱིད་ཀྱི་མིག་ལམ་དུ་མཐོང་ཐུབ།ཁོང་ཆོས་དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་སྐྱེང་ཚོ་ཆོའི་བཟོ་བཀོད་ཀྱི་ཐབས་རྩལ་དང་ རྒས་འགོད་ཀྱི་ཐབས་རྩལ་སྟོན་བཞིན་ཡོད་པར་མ་ཟད།རིག་གནས་གྲེང་མོལ་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཆོའི་ཤེས་ཡོན་དང་ལག་རྩལ་མཁས་སྟོང་ཕྱེད་བཞིན་ཡོད།མེ་ཏོག་གི་ཐོ་བྱང་འདི་ལ་མཆོན་ན།ཞང་ཀང་གི་བཟོ་མཁན་ཆོས་སྐྱེག་མ་"ཚུར་ ཁ་ཏིང་ཐིང་དུ་བསྐུར་བ་ཚང་མ་དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་ཚར་རྟེས།ཡོད་ཚད་ཕྱིར་ཞང་ཀང་ལ་ཕྱིར་ལོག་པ་རེད།དོན་དངོས་སུ་འདི་ནི་ཙམ་མེ་རེ།ཁའི་ཞིང་ལས་ཐུའུ་ཡི་ཆ་ཆུན་ཡིན་ཏེ།གལ་ཏེ་ཚུར་བསྐུར་ཡོང་བའི་སྐྱེག་མ་ཡོད་ཚད།ཁེས་པར་དུ་ཕྱིར་ཞང་ཀང་ལ་ལོག་དགོས་པ་རེད། ང་ཆོར་གནས་སྐབས་སྐྱེག་མ་གཡར་ཆོག་པའི་ཆོག་འཕྲས་ལག་ལྟེར་ཞིག་ཡོད་མོད།འོན་ཀྱང་སྐྱེག་མ་དེ་ཚོ་ཁ་ཏིང་ཐིང་དུ་གྱུ་དང་དངོས་སྐྱེལ་ཆང་འགོར་བཏང་སྟེ་བསྐུར་བ་ཡིན་ན། ཆར་ཡང་གྱུ་དང་དངོས་སྐྱེལ་ཆང་འགོར་བཏང་སྟེ་ཞང་ཀང་ལ་ཕྱིར་ལོག་དགོས་པ་རེད།མཚོན་རྟགས་རང་བཞིན་གྱི་དངོས་པོ་རིགས་ཀྱི་དཔེ་མཚོན་གཞན་པ་ཞིག་ནི། 1999ལོར།ང་ཚོས་ཇོ་མ་ཉི་ཡའི་སྐོར་གྱི་ལེ་ཚན་ཞིག་ལས་པ་ཡིན།ང་ཚོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་དུ་ཤིང་གི་བཟོས་པའི་ཆོས་ཁང་ཞིག་བསྐྲུན་པ་དང་། དེ་ཇོ་མ་ནི་ཡའི་སྒོལ་རྒྱན་གྱི་ཆོས་ཁང་གཞི་བཞག་ནས་ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན།དཔེ་མཚོན་གཞན་པ་ཞིག་ནི2008ལོ་རེད།ང་ཚོས་འབྲུག་ཡུལ་གྱི་ཕྱ་ཁང་ཞིག་བསྐྲུན་པ་ཡིན།དེ་ནི་འབྲུག་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ས་ཐིང་ལུས་ནས་བསྐྲུན་པ་ཞིག་རེད། ཐིང་ལྷའུ་ནས་བཟོས་པའི་ཕྱ་ཁང་དེ་དེ་ནས་བཤིག་ནས་ཕ་ཏིང་ཐིང་དུ་བསྐྲུར་ཏེ།དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་སྐབས་བསྐྲུར་དུ་ཟླིག་སྟོར་བྱས་པ་ དང་།དེ་ཚེས་དེ་ཡང་བསྐྲུར་བཤིག་ཏེ་ཏེ་ཁ་ས་ནི་ཀློའུ་ཡི་ཨའར་ཕ་ས་ལའོ་ཏུ་བསྐྲལ་པ་རེད།ཕྱ་ཁང་འདི་ནི་ད་ཕ་ཞེ་ཨར་ཕ་སོ་ཡི་ཏེ་ཁ་ས་ནི་སློབ་ཆེན་ན་ཡོད།ང་ཚོ་ དངོས་ཐོག་དེ་དག་གི་ཚ་ཚད་རིང་དུ་སོང་ན་ཅ་ཅང་ངན་ཁ་ཡོད།དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་ནི་ཞིབ་འཇུག་གི་ཆར་གཞིའི་ཐོག་བཙུགས་པ་ཞིག་རེད།དེ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། 2013ལོར་ང་དང་ང་ཚོའི་ལེ་ཚན་མཐུན་སྦྱོར་བ་ལེ་ཅིན་གྱི་པར་ཞིག་རེད།ཁོ་མོ་པེ་ཅིང་དུ་བསྡད་ཡོད།ང་ཚོའི་ 2014ལོའི་ཀྱང་གོའི་སྐོར་གྱི་དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་བཞིན་ཡོད།ང་དང་ང་ཚོའི་འགྲེམས་སྟོན་འདས་པ་ Sojin Kim སོགས་ཐེངས་ཀ་ཤས་ལ་ཀྱང་གོ་ལ་ཕ་སྐོར་ལ་སོང་ནས།ཀྱང་གོའི་དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་གྱི་ལེ་ཚན་ལ་ཀྱང་གོའི་སྒོལ་རྒྱན་རིག་གནས་གྱི་དཔེ་མཚོན་ཅན་འཚལ་དུ་སོང་བ་རེད།ང་ཚོའི་ཀྱང་གོ་དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་པའི་ཚོགས་མི་མང་པོ་ཡོད།དེའི་ནང་ཏུ་ཀོང་ཏུང་གི་སྐད་ཤེས་མཁན་ཏང་ཀོང་ཏུང་ཀྱི་ཐུད་པའི་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ང་ཚོར་ཞིབ་འཇུག་ དང་བཟོ་རོགས་བྱས་ནས་ང་ཚོའི་ཀྱང་གོའི་དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་གྱི་ལེ་ཚན་ཞེས་པ་དེ་ལེགས་འགྲུབ་ཐུབ་པ་རེད།ང་ཕྱ་ངའི་དགེ་ཁྲིད་ཀྱི་མཇུག་མཐའི་ཆ་ཤས་འདིར་ངས་རིག་གནས་གྲེང་མོལ་ཀྱི་སྐོར་ལ་མང་ཙམ་ཞིག་ཡིན།དེ་ཚོའི་ནང་ང་ཚོའི་དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་ནང་ཞུགས་མཁན་ཚོས་ང་ཚོའི་ཕྱ་སྐོར་པ་ དང་གྲེང་མོལ་བྱེད་པ་དེ་རེད།ཁར་འདིའི་ནང་དུ་དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་ནང་ཞུགས་མཁན་ནི་གཡོན་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་དེ་རེད། ཁོང་གི་མིང་ལ་ནི་ས་ན་ཅེ་ལེ་སིན་ཡིན།ཁོང་ནི་ཚ་མེ་རེ་ཁའི་ཐོད་དམངས་ཡིན་ལ།ཚ་ལ་སི་ཅ་ཀློའུ་ནས་ཡོང་བའི་ཕེ་ལིན་གྱི་ཕེ(Tlingit)མི་རིགས་ཁོང་གིས་ཉང་ས་ཡང་དགོས་པའི་ཐུའུ་ཕེང་ཀ་བ་ཐ་ཁོ་ཁོས་མ་བཟོ།མཐོ་ཚད་ལས་ཆར་སྒྲ་5ནས་10རེད།འདི་ནི་སྐུ་ཞབས་ཅེ་ལེ་སིན་ལགས་རེད།ཁོང་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕྱག་ཤེད་ཀོས་མ་བཟོ།མཐོ་ཚད་ལས་ཡིན་ལ།ཚ་ལ་ཀ་ཅེ་ལེ་ཅིན་ལགས་རེད།ཁོང་ནི་ཕ་ཁ་ཏིའི་དམངས་ཁོང་དང་སྒོལ་རྒྱན་ཐ་ཆ་ཀློའུ་མཚན་ཆ་ཅོས་དེ་རེད།ཁོང་ཀོས་ཀོང་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་སྐོར་གྲེང་བ་དང་ཀངས་ མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་ཞིག་གི་ནང་དང་མི་འདུ། དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་གི་ནང་ཁོ་ཚོས་ཀྱ་པར་འདིར་མ་རིག་ཅེས་བཤད།ཡིན་ཡང་དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་སྟེང་ལག་པའི་རིག་ནས་ཆྱོང་ཚོར་བྱེད་རྒྱ་དེ་གཙོ་བོ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་རང་གིས་རིག་པའི་ཆྱོང་ཚོར་དེ་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་སྟྭོང་ཐོབ་ཐུག་འདི་ནི་ 2000ལོའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་སྟེང་གི་པར་གཅིག་ཡིན།ང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ཡུལ་སྐོར་བའི་ཡིད་དབང་བཀུག་ནས།ཁོ་ཚོར་ཅ་ལག་འགའ་བསྟན་པ་བརྒྱད། ཁོ་ཚོས་ལལ་ཆར་ཕ་ཆྱོང་མེད་པ་དང་།ཏ་གོ་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པའི་རིགས་དེ་སྟོན་རྒྱ་དེ་རེད།ང་ཚོས་ཁོང་ཚོ་དང་ཐད་ཀར་དུ་ཤེས་ཐུ་དང་ བཀ་འཕྲིན་དེ་དག་མཁན་སྟོང་ཕྱེད་པར་རོགས་ར་མ་ཐུང་བཞིན་ཡོད།འདི་ནི་2005ལོའི་ནས་ཙུས་ཀྱི་དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་སྟེང་གི་པར་གཅིག

ཡིན།གཡོན་ཕྱོགས་ནི་ཁི་ཐུ་པེ་ཨར་རེད།ཁོང་ནི་ཨ་མེ་རི་བའི་ཡུལ་སྒྲིས་ཐོད་མིའི་ཚོ་བ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ནས་ཡོང་བ་རེད། ཚོ་བ་གསུམ་པོ་ནི་བྱང་ཏ་ཁོ་ཏ(North Dakota)་ཡི་མན་ཏན།ཞི་ཏ་ཕེ་ས།མངའ་རིས་ཀ་ར(Mandan, Hidatsa, Arikara)་བཅས་རེད།ཁོས་གླིང་ཐུ་བཙོ་ཚུལ་དང་གླིང་ཐུ་གཏོང་བའི་རྒོར་བཤད་པ་རེད།གཡས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐུ་མོ་གཤིས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ལ་ཆོས་དང་།ཁོ་མོ་ཚོས་བློ་རྩེ་གཅིག་གླིམ་ཀྱིས་ཁི་ཐུ་པེ་ཨར་ཀྱིས་སོ་ས་ཁི་ཐོག་རྒྱུན་གླིང་པ་ལ་ངོ་ལྷོང་བྱས་ཡོད་པ་མཐོང་ཕྱུག་ཚོས་ཕྱ་ཀུ་ཚོ་ནང་དུ་ཞུགས་ཐུ་འཇུག་འདོད་ཚེན་པོ་ཡོད།རེག་བྱ་དེ་ལ་རེག་རྒྱ་ནི་ཅ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད།ཁོ་ན་ཇི་ཙམ་གཞོན་ན་དེ་ཙམ་དུ་ལེགས།ཁོང་ཚོར་ཆུང་བའི་དུས་ཐུ་སོ་ལྷོག་ལྷོང་ཕྱིད་ཀྱི་ཤུལ་ཏུ་འཇུག་ཕྱག་བདེ་ནི་2007ལའི་ཕ་ཆུའི་དམངས་ས།ལ་དུས་ཆེན་གྱི་པར་གཞན་ཞིག་རེད།གཡས་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་ནི་ན་ཞི་ལྷོན་པའི་རིགས་ཀྱི་མིས་ཁོང་གི་ས།ལ་རྒྱུན་གླིང་བཞིན་ཡོད།ང་ཚོའི་ཕ་ཆོས་ཀྱི་ཆུ་ཀ་ཁུ་ཆོ་ཁ་ཐལ་ཡག་ཆེན་ཡོ་རེད།ཁོ་ན་ཇི་ཙམ་ཁ་ཁོ་ན་ཞི་ལྷོན་པའི་ཅིགས་ཀྱི་མིས་ཁོང་གི་ས།ལ་ཀྱུན་གླིང་བཞིན་ཡོད།ང་ཚོའི་ཕ་ཆོ་ཁ་ཐལ་ཡག་ཆེ་ཞེས་ཁ་ཆོ་ཁ་ཐལ་ཡ་ལ་ཆོན་ཡོད་མ་རེད།འདི་ཕ་ཁོའི་ཀྱུ་ཆ་ཙོག་ཙོའི་ལྷིང་དུ་འཇོག་ཐུ་ཕྱག་ཀྱ་ནི་ཅ་ཅང་ཁ་ཤས་ཡོད།ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཁ་ཆ་ཁ་ཐལ་ཡ་ལ་ཆོ་ཁ་ཐལ་ཡ་ཁ་ཤ་ཁ་ཤ་ཁ་ཤ

གཏམ་གལ་ཆེན་ནི།ཤེས་བྱ་འཕར་སྟོན་དང་ཁྱབ་ཕྱོལ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡིན།ཏྲི་མི་སིན་ཀྱི་དམངས་སྲོལ་དང་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་ཚེ་གནས་ཀྱི་ལས་འགན་དང་བསྟུགས་གཏམ་གལ་ཆེན་ནི་རིག་གནས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོས་ཤེས་རྟོགས་དང་।ཁྲི་ཁྱལ་ལ་ཤུགས་སྟོན་དང་।ང་ཚོའི་ཐུན་མོང་གི་མི་གཤིས་ལ་ཤུགས་སྟོན་བྱེད་པ་དེ་རེད།དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་དེའི་སྐོར་ནི།འདི་ནི་ལྷགས་རི་མེད་པའི་ དངོས་མང་བཤམས་སྟོན།ཁང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་।འདི་ནི་བྱ་ཚོག་ཅིག་ཡིན།དམངས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་।དམངས་ནས་བཟོས་པའི་རིག་གནས།དམངས་ལ་དམིགས་པ། དེང་རབས་དམངས་ཁོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྲོལ་རྒྱུན་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་རྒྱའི་སྐོར་གྱི་བྱ་བ་དེ་ཨ་རི་ཙམ་མ་ཡིན་པར། འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་ཁ་གཏད་ཡོད།ཞིང་འདིའི་འཚང་ཁྲིད་ཀྱིས་ང་ཚོས་ཐུར་ལས་ལྟག་པའི་སྒོ་ནས་ཐེ་ལྷལ་མི་འདུ་བའི་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་གི་བྱ་བར་འབད་བཙོན་བྱེད་པའི་ ལས་འགན་དེ་དག་ལེགས་སྒྲུབ་བྱས་པ་ནན་བཤད་བྱས་ཡོད་।ང་ཚོས་དྲི་བ་དྲིས་ལན་འདེབས་པའི་དུས་ཚོད་ཞིག་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་ཀྱི་ ཡིན་པས་དེར་ཞུགས་པར་རེ་སྟོན་ཡོད།དེའི་དུས་ཚོད་བཀོད་སྒྲིག་རྗེས་ནས་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་པས་མ་ཐུག་མཐུད་ཅན་རོགས།འདི་ནི་ཆེས་མཐའ་མཇུག་གི་བརྟན་རིས་གཙོག་ཡིན་དེ།ངའི་འཕེལ་གཏུག་ བྱེད་སྦྱངས་དང་ངའི་ཡིག་སྒྲམ་ཁ་བྱང་ཡིན་པས།ང་ལ་འཕེལ་བ་བྱེད་པར་ དགའ་བས་ཞུ་ཞུར་གི་དོ་སྣང་བྱས་པར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ། སྐུ་གཟུགས་ལ་ཐུགས་ཅག་གནང་།

2. ལག་བཟོ་བའི་འགྲེམ་སྟོན་སྒེ། སྒེ་ཁུལ་དེ་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་གི་བར་སྟོང་བྱེད་པ།

བདེ་མོ། ཌའི་མིང་ལDiana Baird N’Diaye ཟེར་བ་དང་।ང་ནི་ཏྲི་མི་ཁིན་ཉི་དམངས་སྒོལ་དང་རིག་གནས་ཤུལ་བཞུག་ཁྲེ་གནས་ཀྱི་མཐོ་རིམ་འགྲེམས་སྟོན་ཏུས་འདོན་པ་དང་རིག་གནས་ཤུལ་བཞུག་གི་ཚེད་ལས་མཁས་ཅན་ཡིན།ང་ཐག་རས་སྒྲ་རྩལ་པ་ཞིག་ཡང་ཡིན་ལ།འདི་ནི་གཙོ་བོ་ཌའི་ཁྱིམ་དང་ཐེ་ལྷུལ་གྱི་ ཁབ་བཟློས་ཀྱི་སྒོལ་རྒྱུན་ནས་བཟློབ་པ་ཡིན།གཏན་བཤད་འདིའི་ནང་ང་ཚོའི་གཙོ་བོ་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་གི་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་མི་དང་ཇི་ལྟར་འཕེལ་བ་ཇི་ཟད་དང་མཉམ་ལས་གསར་སྒེལ་ཀྱི་ ལས་གཞི་དག་ས་གནས་ཀྱི་ལས་ཀ་ཁ་ཤས་ཀ་ཡ་ཕ་ཁ་ཡ་ཁ་ཤ་ཁ་ཡ་ཁ་ཤ་ཁ་ཡ་ཁ་ཤ

ཡིན།གལ་ཏེ་ང་ཚོས་དེ་ལྟར་བྱས་ན།ང་ཚོས་གསོན་ཤུགས་དང་ཉམས་ཆུང་ ། དེ་བས་ཁྱང་བའི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་ཞིག་གསར་སྒྲན་བྱེད་དེས་ཡིན།དེར་བརྟེན་སྟེ་ཁྱལ་ཟས་ཞུགས་བྱེད་པའི་ཀ་བ་དང་པོ་ནི་ འགྲེམས་སྟོན་མ་བྱས་གོང་དུ་ཐུང་བའི་གནས་ཚུལ་ཡིན།མི་རྣམས་སྟེ་ཁྱལ་དུ་སོང་ནས་ཕྱི་ཤར་ཡོང་དུས་རེད།ཟེ་ཁྱལ

ཞུགས་པའི་རྟེན་གཞི་གཉིས་པ་ནི་དུས་ཆེན་སྐབས་སུ་རེད། “མཇོས་འདོད” ཞེས་པའི་ལས་གཞི་ནང། ང་ཚོས་ཟེ་ཁྱལ་ཝོ་ས་ཝའི་ཁོངས་མི་ཚབ་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ གཏམ་བཤད་གཅར་ལྟེགས་ལྟེང་གཏམ་བཤད་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མ་ཟད།གཅར་ལྟེགས་ལྟེ་དུ་འཁྱབ་སྟོན་བྱེད་པ་དང་གློས་བསྡུར་བྱེད་པའི་ནང་དུ་ཞུགས་དུ་བཅུག།ང་ཚོའི་གློས་ལྡུར་ནི་དཔེར་ན་ཚོས་ལུགས་དང་དད་མོས་སོགས་ཀྱིས་མི་རྣམས་ཀྱི་ཁྱོན་ཚས་ཁྱོན་སྐང་ལ་ཕེབས་པའི་ནུས་པ་དང་।ང་དུང་ལག་བཟོ་བ་དག་གིས་ལྟེ་ཁྱལ་དུ་འཚོ་སྐྱོང་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ།ཁོང་ཚོའི་དངོས་པོ་ཉོ་མཁན་ནི་ལྟ་ཤུར་བཙལ་ནས་འཚོ་སྐྱོང་བྱེད་ཁོར་བུ། སྐ་ལྷས་པ་དང་སྐ་ཇེ་ཡག་བཟོ་བ་ཡང་ནི།ཆེད་ལས་ཁྱོན་ཚས་བཟོ་བ་སོགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཉར་ཚགས་དང་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ལས་ཀ་དེ་ ཇི་ལྟར་དུས་མཉམ་དུ་སྒེལ་བ་སོགས་ལ་ང་ཚོའི་ཁྱོས་ལྡུར་བྱས་པ་ཡིན།དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་སྟེང་དུ་བརྗོད་བྱ་གཞན་ཞིག་ནི་ལག་ཤེས་པ་སྟེ།ཁྱོན་ཚས་དང་।སྐ་གོས།ཀོ་ཚས་བཅས་ཇི་ལྟར་བཟོ་ཤེས་པའི་མི་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན།མི་འགའ་ཞིག་གིས་ཤེས་བྱ་དེ་དག་མི་གཞན་པ་ལ་བརྒྱུད་སྦྱོང་བྱེད་དེ། མི་དེ་དག་ནི་མི་རབས་གསར་བའི་མི་ཡིན་ན་ཡང་ཚོག།ན་གཞོན་ཡིན་ན་ཡང་ཚོག།ཡང་ན་སྲོལ་རྒྱུན་ལ་ ཆ་རྒྱས་མེད་པའི་མི་གཞན་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཚོག། “ཨ་ཐྲེ་རི་ཀ་ཨ་མེ་རི་བའི་ཁྱོན་ཚས་བཟོ་རྩལ་ཐོན་ཕྱོད།” ཀྱི་ལས་གཞི་ཡི་ཁག་གཅིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས།ལས་གཞི་འདིས་ལག་ཤེས་པ་རྣམས་ཨ་ཐྲེ་རི་བའི་སྐམ་ས་ཆེན་མོ་དང་ཨ་ཐྲེ་རི་བའི་ཕྱི་ར་ཐོད་ནང་མིའི་ཁྱིམ་མིའི་ལུས་སྟེང་དུ་ཁྱོན་པའི་གོན་པ་ སོགས་ཇི་ལྟར་བཟོ་བ་ལ་ཞེས་དཔྱད་བྱས་པ་རེད།ངས་བཤད་ན།ང་ཚོས “མཇོས་འདོད” ནང་དུ་ “ཨ་ཐྲེ་རི་ཀ་ཨ་མེ་རི་བའི་ ཁྱོན་ཚས་བཟོ་རྩལ་ཐོན་ཕྱོད།” དང་ཟུང་འཇོལ་བྱས་བའི་ལས་རིམ་གཅིག་ནི།ལྟགས་རིགས་བཟོ་མཁན་གཅིག་ཏུ།ཁོ་ལྟགས་རིགས་བཟོ་མཁན་གཅིག་རེད། ཁོ་ནི་ཨ་རིའི་མི་ཡིན་ཁོང་ཁོན་ཀྱང་ནུབ་ཨ་ཐྲེ་རི་ཀ་ས་ཀེ་ཀལ （Senegal） ནས་ལྟགས་རིགས་བཟོ་རྒྱུ་སློབ་སྦྱོང་བྱས།ང་ཚོས་དེ་བ་འགའ་ཤས་ས་ཁོ་མོས་བཤད་པ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་སྒེ།ས་ཀེ་ཀལ་ནས་བྱང་མེད་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ལྟགས་རིགས་ལས་སློན་བྱེད་རྒྱུ་ནི་ འགྲན་སློང་ཅ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ལ།ཁོ་ལྟགས་ཀྱི་ཁ་ཏགས་ཀྱི་ཁ་ཕྱེ་ནས་ཁ་ནི།ཁོ་མོས་ཤེས་བྱ་དེ་ཇི་ལྟར་ལྟ་ཤུར་ལས་ཁ་ཕྱེ་ཏེ་ཁ་ཏགས་ལ་ ལ་ཤ་ཀ་ཁ་ཏགས་ལ་ཁ་ཕྱེ་ཏེ་ཁ་ཏགས་ཀ་ཆ་ཤ་ཀ ལ་ཁ་ཕྱེ་ཏེ་ཁ་ཏགས་ཀ་ཆ་ཤ་ཀ

ཁོང་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་གི་ཉམས་ལྡོང་ཞིག་ཏུ་བརྩེས་ནས།རང་རང་གི་དུས་ཚེན་ཆུང་ཆུང་ཞིག་གམ།ཡང་ན། གནས་ཚུལ་ཁ་ཤས་འོག་འགྲེམས་སྟོན་བྱེད་འགོ་བཙུགས་པ་རེདཱ་དཔེར་ན་ཏ་ལེ་ས་སི་རིག་གནས་ཞིབ་འཛིན།ཁང་། (Institute of Texan Cultures)དུ། དངོས་མང་བཤམས་སྟོན།ཁང་གི་ལས་བྱེད་མི་སྣ་དང་।སྒེ་ལྷ་དུ་དངོས་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་ན་གཞོན་མཉམ་ལས་བྱས་ནས་"འཛིན་ལྟམ་གྱི་འགོ་བ་"ཞེས་པའི་འཛིན་ལྟམ་འཚོལ་ཐུང་བྱེད་མཁན་མི་ཞིག་ལ་བཅར་འདྲི་ཞུས་པ་དང་।མི་དེ་ནི་འཛིན་ལྟམ་རིག་གནས་ཤེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཏེ།གཞི་ཞ་མེ་རི་ཁའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་འཛིན་ལྟམ་གྱི་ས་མེ་ཤིས་སྐྱལ་ཡིན་ན་མས། ཞིག་གིས་འཛིན་ལྟམ་གསར་ཐེལ་བྱེད་པར་རོགས་བྱེད་དམ།དུས་རིམ་མི་འདྲ་བར་དར་ཁྱབ་ཆེ་བའི་འཛིན་ལྟམ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ན་མ།དེ་ནས་དྲ་ལྟམ་ལྷག་ཆུལ་ལྟམ་བགོལ་བ་དང་।དེ་ཡང་བསྡུ་ཉར་བྱེད་ས་ཞིག་ཀྱང་ཡོད།དེ་དག་ཁོས་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན།ཁང་དུ་ཕྱིར་བཀྲམ་སྟོན་བྱས་པ་ཡིན།ཏ་ལེ་ས་སི་ཡི་ཏེང་ཨན་ཏུང་ཀྱི་ཚོ(San Antonio, Texas) ན་མི་ཞིག་ཡོད་དེ།ཁོ་ནི་ཨ་རྒྱ་རི་ཁའི་ས་གནས་མི་འདྲ་བ་ནས་འཕེལ་འཐག་ཐོན་རྩེ་མི་འདྲ་བ་ལས་བཟོས་པའི་སྟོད་ཐུང་སྣ་མང་ ཉར་ཚགས་བྱས་ཡོད་པ་དེ།ས་གནས་མི་འདྲ་བ་དང་བཟོ་ལྟ་མི་འདྲ་བ་ཡོད།ཁོ་ཨ་རྒྱ་རི་ཁའི་སྐམ་ས་ཚེན་ཡོའི་གང་ས་གང་དུ་ས་ཁོང་ན་ཁོས་ས་ཆ་དེ་ནས་ཆོ་ལེན་ཞིག་ཁྱེར་ཡོང་ལ।འདི་དག་ནི་ཁོང་གིས་ཐུས་འགོད་ཆ་སྐམ་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ལ་འགྱུར་སྒྲིང།དེར་བརྒྱན་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན།ཁང་དང་སྒེ་ལྷ་ཀྱི་འདུ་ཚོགས་བྱེད།"མཇོས་འདོད"ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་བྱས་པའི་ན་གཞོན་དག་གིས་ཁོ་ཅོ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ། ཁོ་ཚོའི་ཉམས་ཆུང་མཉམ་སྦྱོང་བྱས་པ་དང་।སྒེ་ལྷ་ཀྱི་ཁོངས་མི་རྣམས་ལ་ཁོའི་ཉམས་ཆུང་མཉམ་སྦྱོང་བྱེད་དུ་བཙུག་པ་རེདཱ།འདི་ས་ཆ་གཅིག་རེདཱ།ལས་གཞི་གཞན་པའི་ཁྲོད་དུ།མི་རྣམས་ཕན་ཚུན་ཀྱི་ཀློན་ཆས་ལ་བཉ་བར་འགྲོ་བ་ཡིན།ཕན་ཚུན་ཀྱི་ཀློན་ཆས་འགེམས་སྟོན་ལ་ས་ཁོང་བ་རེདཱ།ཨ་རྒྱ་རི་ཁའི་སྒེ་ལྷ་ཀ་ཡིན།ཁོ་ཀ་ཡ་ཁ་ཤ་ཁ་ཁ་ཁ

འགའ་བཏོན་ན། ལས་གཞི་ཐོག་མར་འགོ་བཙུགས་སྒབས།ཁྱོད་ཀྱི་འདེམས་དམངས་ལ་རྒྱས་ལོན་བྱ་དགོས།ཕྱེ་ལུལ་གྱི་འཚོ་བར་ཟིན་ཐོ་འགོད་རྒྱར་སྤྲོ་བ་ཡོད་མཁན་གྱ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱས་ལོན་བྱེད་དགོས།ཕྱེ་ལུལ་ནང་བརྩི་འཛིག་ཐོབ་ཡོད་པའི་རིག་གནས་ལག་ལེན་མཁན་གྱ་ཡིན་ནམ།ཕྱེ་ལུལ་གྱི་འཕྲུས་མི་ཞིབ་འཇུག་དང་འཚར་འགོད་ཀྱི་ བཀྲུད་རིམ་ནང་ཞུགས་རྒྱར་གཏན་འདེན་ཞུ་དགོས་པ་རེད།ཕྱེ་ལུལ་གྱི་སྨོབ་མ་དང་རིག་གནས་ཚོགས་པར་སྦྱོང་བརྡར་དང་། རིག་གནས་ཡིག་ཚགས་དང་མཐུན་སྒོན་བཅས་བྱས་ཏེ།ཕྱུན་མོར་དུ་དངོས་མང་བཤམས་སྒོན་ཁང་གི་ལས་རིམ་དེ་ཕྱེ་ལུལ་གྱི་བར་སྒོང་དང་དེ་བཞིན་དངོས་མང་བཤམས་སྒོན་ཁང་དུ་བསྒྲན་དགོས།མཐའ་མར་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱིས་ཁ་ཤས་ཀྱི་ལས་ཀ་ཞིག་ལ་ཕྱོགས་སྒོན་ཅེད་པ་ནི་ནམ་རྒྱུན་དུ་གོས་མོལ་དང་དཀར་ཁག་གིས་ཁེངས་ཡོད།མཚམས་མཚམས་སུ་མི་རྣམས་ལ་དངོས་མང་བཤམས་སྒོན་ཁང་ ནི་སུ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་སུ་འཇུག་རྒྱ་ཆ་དང་ཁ་ལ་ཆེ།ངོས་མང་བཤམས་སྒོན་ཁང་ལ་ཡིད་ཆེས་ཅིང་དུ་འཇུག་རྒྱ་ནི་གལ་ཆེ།ངོས་མང་བཤམས་སྒོན་ཁང་ན་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཆ་དང་མི་ལ་བརྩི་འཛིག་ཐོབ་ཡོད་པ་དང་།འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་མི་རྣམས་ལ་བརྩི་བཀུར་ཐོབ་ཡོད་པ་ཤེས་སུ་འཇུག་རྒྱ་ནི་ཆ་ཅང་གལ་ཆེ།སྒྲས་རིས།ཕྱེ་ལུལ་གྱི་མཁས་པའམ་ཡང་ན་ཕྱེ་ལུལ་གྱི་ཞིབ་འཇུག་མི་སྣས་ཞིབ་འཇུག་གི་གོ་རིམ་ལ་འགྲན་སྒོང་རང་བཞིན་ངེས་པ་ཕྱན།མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་བརྟན་ལེན་འཕྲུལ་ཆས་དང་སྒྲ་ཕབ་སྒྲིག་ཆས་གཞན་དག་ཤེས་རྒྱ་ཅུང་ཟད་དཀའ་ལག་ཡོད།ངའི་ཤོར་ལ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁོངས་མི་དང་ཁ་ཤས་ཀྱི་ལས་རྒྱུང་མོད། ང་ལ་མཚོན་ན་ཡང་ངའི་ཤོར་ཀྱི་དཀའ་ལག་ཡོད་སྲིད།གཞན་ཡང་།ཕྱེ་ལུལ་གྱི་ཞིབ་འཇུག་མི་སྣ་དང་ང་ཚོའི་རྟག་ཏུ་བས་མ་ཡུལ་ལས་འདས་བ་ཞིག་ནི།ཕྱེ་ལུལ་ནས་བརྩི་འཛིག་ཐོབ་ཡོད་པའི་ཕྱེ་ལུལ་རིག་གནས་ལས་ཀ་སྒྲུབ་མཁན་ཞིག་ཡིན་རྩང་།ཤོས་འགར་ཁྱོད་ཀྱིས་ངར་དུ་ཤང་ཕྱེ་ལུལ་གྱི་ཁོངས་མི་དང་འབྲེལ་བ་ངོ་མ་ཚགས་པར་བྱ་རྒྱུར་ཁ་རྩོན་བྱེད་དགོས།ཕྱེ་ལུལ་རིག་གནས་ལས་ཀ་སྒྲུབ་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཏང་ཤུགས་ལས་ཀ་ཁག་ཅིག་ཡོད་ཀྱི་ཁོངས་ཀྱི་ལས་ཀ་ཁག་ཅིག་ཁ་ནས་རྒྱ་ཆ་བླངས་དེ་ཚོང་ལས་ཀྱི་སྒྲོད་ལྟེ་ལ་བཀོད་སྒྲོད་བྱེད་པ་མིན་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་དུ་འཇུག་རྒྱ་ནི་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་རེད།དེ་བས་ཕྱེ་ལུལ་གྱི་བྱ་བར་ཞུགས་པར་ཡིད་ཆེས་ནི་ཁ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།དེར་བཤད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཕྱུག་པ་དེ་ནི་ཁ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་।དེས་ཕྱེ་ལུལ་ཕྲེ་བ་སྲང་རྒྱོང་བྱེད་པའི་ཚོད་སེམས་མཚོན་པ་རེད།ཕྱ་བ་གཞན་དག་ནི།ཆབ་ཁྲིད་ཀྱི་འགྲན་སྒོང་གནས་ཡོད་པ་སྒོས་མེད་རེད།དཔོན་ལྟམས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འགྲན་སྒོང་ཡང་ཡོད།དངོས་མང་བཤམས་སྒོན་ཁང་གི་ལས་བྱེད་མི་སྣ་ལ་མཚོན་ན་འདིའི་ཕད་ལ་ཤེས་ཡོན་ཕུན་ཙམ་ཡོད་པའི་ཕོ་ནས་ལས་ཀ་དེ་བྱེད་རྒྱ་ནི་ཅ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།ཕྱ་བ་འདི་ཉི་མ་རེ་རེའི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་ཐུ་བ་ཐག་གཅོད་ བྱེད་དགོས་པས་ཕྱེ་ལ་ཚུབ་ཡོད་པའི་ལས་ཀ་ཞིག་རེད།ལས་བྱེད་པའི་ངལ་དུབ་ནི་དངོས་མང་བཤམས་སྒོན་ཁང་གི་ལས་བྱེད་མི་སྣ་ལ་མཚོན་ནས་གཞིགས་བྱ་རྒྱའི་རྒྱ་ཆྱེན་གྱས་ཤིག་རེད།ཁྱེད་རང་གིས་ཉར་ཚགས་དང་ཉར་ཚགས་ཁྲོད་ཀྱི་དངོས་ཟས་ལ་འཕེལ་བ་བྱེད་པ་མ་ཟད།དུང་རྒྱུན་ཚད་མེད་པར་མི་དང་མཉམ་དུ་བྱ་དངོས་དེའི་དོན་སྙིང་དང་སྟེ་ཕྱེ་ལུལ་རིག་གནས་ལས་ཀ་སྒྲུབ་མཁན་འདི་ཚོ་ལ་གསལ་ཚ་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་སྲོང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐབ་ཚད་ཕ་ཐག་ཏུ་ཕྱེ་ལ་ལ་ཀ་ཁ་ཅིག་ཕྱིའི་ཁ་ལ་ཡོད།ཁ་ཤས་ཀྱི་ལས་ཀ་ཁག་ཅིག་ཁ་ནས་

ཁྱལ་ཀྱི་སྒྲིག་འཇུག་མཁན་ཞིག་གིས "མཛོས་འདོད" ལས་གཞི་ཡི་སྟོད་ཕྱང་ཀྱིན་པ་རེད།རྒྱུ་མཚན་ནི་ཁོ་མོས་བཤད་ན་ཁོ་མོ་ལས་གཞི་དེའི་ནང་ཞུགས་པ་དང་། ན་གཞོན་དང་མཉམ་ལས་བྱས་དེ།ཨ་ཕྲ་རི་ཁ་ཨ་མེ་རི་ཁ་བའི་ཕ་མེས་ནས་བརྒྱུད་པའི་གཅེས་རོར་ལ་བརྩི་སྲུང་དང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་ཀྱོན་ཚས་འཁྲབ་སྟོན་ཀྱི་ལས་འགྱལ་ལ་བགོ་གྲྭིང་དང་བགོད་སྒྲིག་བྱས་པ་བརྒྱུད།ཁོ་མོས་རང་ཉིད་ལས་འགྱལ་སྒྲིག་འཇུག་མཁན་ཞིག་ཡིན་པའི་དོན་སྙིང་མཐོང་།དེ་བས།ང་ཚོས་བྱེད་ཐབས་འགའ་ཞིག་ནས་སྐུལ་མ་བཏང་ཚོ་གྲེ། དུས་བཅད་ལྔར་མི་རྣམས་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་དུ་ཕྱིར་ཁྲིད་འོང་ནས།ང་ཚོས་དམིགས་འཇུག་སྟེ།ཁྱལ་དང་དམིགས་བསྡུགས་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་གི་རྒྱབ་སྟེང་འོག་སྟེ་ཁྱལ་དང་མཉམ་ལས་བྱས་པར་བཏེན་ནས་བསླབས་པའི་བསླབ་བྱ་མཉམས་སྦྱོང་བྱེད་དགོས།དེ་ལྟར་བྱས་ན་ལས་དོན་ཆུ་མཐུད་དུ་སྐྱབ་ཐུབ་རྒྱུར་རོགས་རམ་བྱེད།མཇུག་མཐར་རིག་གནས་དང་སྨྲི་ཚོགས་ཀྱི་རྟོག་འཛིང་རང་བཞིན་གནས་ཡོད་ལ།འགལ་བ་དང་སྐབས་འགར་ནོར་འཁྱལ་ཡང་བྱུང་སྲིད་པ་ནི་དངོས་ཡོད་འཚོ་བ་ཡིན་པ་དང་।དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་དང་སྟེ།ཁྱལ་དུ་རྒྱན་སྲིང་དེ་བྱེད་ཐབས་ཤིག་ལ་བརྩེས་ནས།ཐུན་མོང་དུ་ཏྲས་འགོད་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ།དོན་དངོས་དང་མཐུན་པའི་དམངས་གི་རིག་གནས།དམངས་ནས་སྐྱན་པའི་རིག་གནས། དམངས་ལ་དམིགས་པའི་རིག་གནས་ཞེས་པའི་ལས་རིམ་སྟེལ་ཏེ།རྒྱ་མཐུད་མི་དམངས་ཀྱི་ཚོགས་སྒྲི་དང་।སྟེ་ཁྱལ་གཅིག།རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་དང་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཕྱལ་བཞག་རྒྱ་ནོར་རྒྱན་འཁྱོངས་བྱེད་པར་རོགས་རམ་བྱེད་པའི་ལས་རིམ་སྟེལ་དགོས།བཀའ་དྲིན་ཆེ།

3. རྒྱང་རིགས་ཀྱི་སྣ་མང་རང་བཞིན་དང་ཕྱལ་བཞག་རིག་གནས་ཞིབ་འཇུག་དང་འགྲེམས་སྟོན།

ལྷན་ཆུས་རྒྱ་ཁམས་བཟང་ཁའི་མིང་ལ Mary Linn ཟེར་གྱི་ཡོད།ཏེ་མི་ས་ཞེན་ཀྱི་དམངས་སོལ་དང་རིག་གནས་ཕྱལ་བཞག་ཆེ་གནས་ཀྱི་རྒྱང་ཡིག་དང་རིག་གནས་རྒྱུ་སྟོབས་ཀྱི་འགྲེམས་སྟོན་ཐུས་འགོད་པ་ཡིན།ང་ལ་རྒྱང་བརྗེ་རིག་པའི་འཕྲུམ་རམས་པའི་སྒོབ་གནས་ཡོད།ཁང་ཡུལ་རྒྱུས་དང་གྲངས་ཤུང་མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱང་རིགས་ཟིན་བྱིས་དང་ཞིབ་འཛིན་བྱེད་ལྷངས་རྒོར་སྒོབ་སྤྱོང་བྱས་རྩོང་ཁ།ལྷག་པར་དུ་ཨ་མེ་རི་བའི་ཡུལ་རྒྱུས་དང་གྲངས་ཤུང་མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱང་ཡིག་རྒོར།ངས་དང་དུང་ཨ་མེ་རི་བའི་ཡུལ་རྒྱུས་རྒྱང་ཡིག་གི་བརྗེ་སྒྲོད་དང་ཚོག་ཀྱང་ཅིག་ཡོད།ངས་ད་དུང་རྒྱང་བརྗེ་རིག་པ་དང་རྒྱང་བརྗེ་ཞོག་ཁྱིད། ཐད་ནས་ལྟེ་ཁུལ་གྱི་མི་ལྟར་གསོ་སྒྲོང་བྱས་ཡོད།དེ་ལྟར་བྱས་ན།ཁོ་ཚོས་རང་གི་རྒྱང་ཡིག་སྒྲོང་ཕྱབ་པ་མ་ཟད།ཁོ་ཚོའི་རྒྱང་དེ་ནམ་ཆུན་བོད་སྒྲོང་བྱས་ཏེ་རྒྱང་ཡུག་དེ་གསོན་ཤུགས་ནས་བཤམས་སྟོན།ཁང་པར་ཁྱེད་ཀུ་ཚོ་20ཙམ་རིང་ལ་རྒྱང་བརྗེ་རིག་པའི་ལས་ཀ་བྱས་པ་ཡིན།དེ་གར་ངས་ཨ་མེ་རི་བའི་ཡུལ་རྒྱུས་སྒྲོང་མིའི་རྒྱང་ཡིག་འཚོལ་བསྡུ་བྱས་པ་དང་།ཨ་མེ་རི་བའི་ཡུལ་རྒྱུས་སྒྲོང་མིའི་རྩེ་ཁུལ་གྱི་ཁོངས་མི་དག་དང་ངས་མང་བཤམས་སྟོན།ཁང་གི་ཁར་ཚགས་བྱས་ཡོད་པའི་ཆུ་ཆ་དག་རྩ་ལྟར་བགོད་སྒྲོང་ཁྱེད་པའི་རྒྱར་ལ་གསོ་སྒྲོང་སྤྱད་པ་མ་ཟད།ཁོང་ཚོ་ལ་དེ་བས་མང་བའི་སྦྱི་དམངས་ལྟད་མོ་བ་ལ་ཁོང་ཚོའི་རྒྱང་ཡིག་དང་རིག་གནས་ཀྱི་ཚབ་བྱས་དེ་སྦྱི་དམངས་ལ་མཚམས་སྒྲོར་ཁྱེད་རོགས་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོད།ཁའི་འཆད་ཁྲིད་ནི་གྲངས་ཤུང་མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱང་རིགས་དང་བཤམས་སྟོན་ཁང་ཡིན།ངང་པོ།ངས་རྒྱང་ཡིག་སྟོང་ཉེན་ཅན་ཀྱི་དོན་སྦྱི་དང་དེང་གི་འཛམ་གླིང་གི་རྒྱང་ཡིག་སྒོ་སྒྲུར་ཀྱི་ཉམས་ཉེན་རྒྱར་ངོ་སྒྲོད་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།ང་ཚོས་ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱང་ཡིག་སྟོང་ཉེན་གྱུར་བ་དེ་ཤེས་རྒྱ་ནི་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན།ཁང་གི་ཆེད་ལས་མི་སྣའི་ངོས་ནས་བརྩོད་ན་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་རྟོགས་པ་མ་ཟད།གལ་སྲིད་ཁྱེད་ཡིག་རིག་པ་བ་ཞིག་མིན་ན་ཡང།ཁྱེད་ཀྱི་ལས་དོན་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་ཀྱང་ཤུང་མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱང་ཡིག་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་ཐུབ་པའི་རྒྱར་ཡིན།ཁང་ཡིག་ཚགས་ནང་ཞུགས་ཤུག་ཅིག་ཡོད།ཁང་ཡིག་ཁ་ཡི་ཁ་ནས་ཁྱོད་ལ་ཁྱེད་རང་གིས་ཤུར་བཙོན་ཆེན་པོས་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་།ཨོ་ཁེ་ཡན་ཁ་ཤས་ཧ་ཅང་ཁ་ཤས་ཀ་མ་ཐེད།ཕྱུ་ཡིན།དེ་ནས་ཁ་ཤས་ཀ་ལ་ཁ་ཤས་ཀ་ཡང་ཁ་ཤས་ཀ་ཡ་ཅ་ཅ་ཡ་ཡ།

ཁྱལ་ཁ་ཤས་ལ་དོན་དངོས་སུ་སྐད་རིགས་཮ོར་ལྷག་གི་ཤུགས་རྒྱུན་ཕེབས་མེད་པ་དང་।ཡ་གྲོང་ལ་ད་ལྟ་མདོག་ཁེར་པོ་ཅན་གྱི་ས་ཁྱལ་ཡོད་ལ། ཨ་མེ་རི་ཁ་ལྟོ་མའི་ས་ཁྱལ་མང་ཆེ་བའང་དེ་འདྲ་རེདཔ་ལྟ་ང་ཚོས་མཏུན་དུ་མིག་གིས་བལྟས་ནཱད་བར་དུ་ལོ་25ལས་འགོར་མེདཔ་ཁྲ་འདི་2019ལོའི་རེདཔདེའི་ཐོག་འཛིན་གྲོང་གི་ས་ཁྱལ་ཚང་མར་ཤུགས་རྒྱུན་ཕེབས་ཡོད་པ་དང་।དེའི་ནང་ནས་མང་ཆེ་བ33%ནས་90%ལ་གླེགས་ཡོད་པ་མཐོང་ཐུབ།ལྟར་མདོར་ཁྱབ་ཁ་ཤས་ཁ་ཤས་ཁ་ཤས་ཀ་ཁ་ལས་ཁྱོད་ཀྱང་དབེན་པའི་ས་ཁྱལ་དེ་དག་ཡིན།དཔེར་ན།ཀེ་ལིན་ལན(Greenland)དང་ས་ཀ་ལ་ལྟོ་ཨ་ཟླ་རི་ཁ(Sub-Saharan Africa) ཡང་ན་ཐོག་མ་ནས་"སྐད་ཡིག་གི་སྟོ་མང་རང་བཞིན་ཁྱང་དམའ་བའི་ས་ཁྱལ་དུ་ཁྱོང་ཀུན་མང་པོ་ཐོག་མེད་པཱད་པར་ན་པའོ་འཇམ(Belgium) འམ་ས་ཏེ་ཨ་རབ(Saudi Arabia)ལྟ་བུ་རེདཔ་ཅང་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཞིན་ཞི་ལན་ལ་བལྟས་ནཱད་ནི་ལྟང་ཤུ་ཆགས་ནི་ཁོ་ཚོས་སྐད་བརྗེའི་འགྱུར་ཐྲོག་གི་ཁ་ཐུགས་ཕྱིར་ཐྲོག་ཏེ། མའོ་ལི(Māori)སྐད་ཀྱི་གནས་བབ་དེ་ལོ་25དང་ལོ་50ཡི་གོང་ལས་དེ་བས་ལེགས་པ་ཞིག་བཟོས་བ་རེདཔ་ལྟ་ང་ཚོས་ཀུང་གོའི་སྐད་ཡིག་གི་སྟོ་མང་རང་བཞིན་སྐོར་གྲྭ་ཡིན།ཀུང་གོར་སྐད་རིགས་297ཡོདཔ་ལ་ཕལ་ཆེར་ཡ་གྲོང་གི་བཀྲ་ཆའི་བཙུ་གསུམ་གྱི་སྐད་རིགས་ཡོདཔ།སྟོ་མང་རང་བཞིན་དེ་ཕལ་ཆེར་གོ་ལ་ཏེལ་ཡོའི་དཔེ་དབྱིབས་ལ་བཙོ་སྦྱང་བྱས་ཡོད་དེ།ཡུན་ནན་སོགས་ལྟོ་ཤུད་ཀྱི་ཚ་ཁྱལ་ཁ་ཁྱལ་གྱི་སྟོ་མང་རང་བཞིན་དེ་བྱང་ཤུད་ལས་མང་བ་དང་।མཚོ་བོད་ས་མཐོ་སོགས་སྒྲེ་དངོས་སྟོ་མང་རང་བཞིན་གྱི་ རི་ཁྱལ་གྱི་སྟོ་མང་རང་བཞིན་ཡང་ཁྱང་མང་བ་ཡོད་པ་རེདཔ་ལ་ཏེ་ང་ཚོས་ཀུང་གོའི་སྐད་བརྗའི་སྒྲག་ཚད་ས་ཁྱལ་ཁ་ཤས་ཁ་ཤས་ཁ་ཤས་ཀ་ཁ་ལས་ཁྱོ་ཀ་ཀ་ཁ་ལ་ཁ་ཤ་ཁ་ཤ་ཁ་ཤ

ཆ་བཤད་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རབས་ཀྱི་ཆེས་མཇུག་མཐའི་མི་དེ་ཤི་སྐབས།སྐད་ཆ་དེ་ཡང་མེད་འགྲོ་གིན་ཡོད།ང་ཚོས་འདི་ལ་ཕྱིད་ཐབས་སྤྱད་ན་མ་གཏོགས།ང་ཚོས་སྐད་ཡིག་བོར་ན་ཅི་ཞིག་བོར་ཡོད་ཟེར་ན།ང་ཚོས་མིའི་རིགས་དང་ཚན་རིག་རིག་གནས་ཀྱི་ངོས་ནས་བཟློས་ན་ཆོག།ང་ཚོའི་ཤོར་བའི་ཆེས་གལ་ཆེ་བའི་དངོས་པོ་གཅིག་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡིན།ཐོབ་ཐང་ནི་ཕྱོགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བརྗེད་ན་ཚོག།ང་ཚོ་རིགས་རྒྱུད་དམ་ཡང་ན་རིགས་རྒྱུད་ཕལ་པ་ཡིན་ཚོག་པ་དང།ས་ཁོངས་དང།ས་གནས།ཚོས་ལུགས།གླལ་རིམ།ཁྱིམ་ཚང་མ་རིགས་རྒྱུད་བཅས་ཡིན་ཚོག་ལ།ཐ་ན་ཚབ་ཁིད་ཀྱི་རྒྱང་གཞི་དང་།གྲོང་ཁྱེར། ཆེན་པོའམ་ཡང་ན་གྲོང་ཚོའི་རྒྱང་གཞི་ཡང་ཡིན་ཚོགངོས་འཛིན་གཅིག་མཐུན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཤོར་ན་བདེ་ཐང་དང་བདེ་སྐྱིད་ལ་ཤུགས་རྒྱན་ཕེབས་ཏེ།དེའི་ཁོངས་སུ་མཐར་ཕྱིན་ཚད་དམའ་ཏུ་འགྲོ་བ་དང།ཀུན་པ་མངར་འགྱུར་དང་ཆང་རག་ལ་ཆྱོང་བ།སྨན་ཕྱུར་ལ་ཁ་ཏུ་སྤྱོད་པ་བཅས་ཀྱི་ནད་དཔེ་མང་ཏུ་འགྲོ་བ།རང་ཤི་རྒྱ་བཤམ་ཡང་ན།དེ་མིན་སྐད་ཡིག་ཤོར་བཤམ་ཤོར་བཞིན་པའི་ཕྱི་ཚོགས་བཅས་ཚུད་ཡོད།དེ་ལས་ཕྱོགས་པའི་ཀན་ནས་ཚུལ་ཡང་དེ་ཕྱར་ཡིན་ཏེ།རིག་གནས་ཀ་ཀི་མོ་དག་ཀིས་ཁོ་ཚོའི་སྐད་བརྒྱར་དར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དག་ལ་མཚོན་ན།མཐར་ཕྱིན་ཚད་མཐོན་པོ་བརྒྱུད་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད།ཕང་ངང་ཆང་ཁ་ཁ|ཤ|ལ|ཤ|ལ|ཤ|ལ

ཤུང་མི་རིགས་ཀྱི་རྒན་ལྷུང་རྒྱྱབ་བྱེད་པར་བགོལ་ཆོག་པ་དང་།ཁྱབས་ཤུང་མི་རིགས་ཀྱི་རྒན་དེ་མི་རིགས་མང་ཆེ་བའི་རྒན་དུ་བལྟར་བའི་གནས་ཚུལ་ཕྱིར་ཕྱོག་རྒན་བགོད་ཆོག་ལ།རྒན་ཆ་ཤུམས་པ་དེ་ཕྱིར་ཡར་གསོ་བྱེད་རྒྱུ་ཡང་བགོད་ཆོག་པ་ཞིག་རེད་ཆོག་ཀན་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་འདས་པའི་མི་རབས་འགར་ཟིན་ཐོ་ཞིག་རྒྱན་བཞིན་ཡོད།ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་ཟིན་ཐོག་ཕབ་འོས་སམ།ཕེན།ང་ཆོས་དངོས་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་བཟོ་རྒྱན་བརྒྱད་རིམ་ཟིན་ཐོར་འགོད་འདོད་ཡེས་ན་བཟོ་རྩལ་སྒེ།འཕལ་འཐག་ཐོན་ཐུག།ཕལ་གཟེར་ཕ་ཏེ་ཁྱེ་ལྟ།ཁ། ཆོ་འདེབས་སམ་འདོག་གསོའི་ཡོ་བྱད།ཡོ་བྱད།ཐབ་ཚང་གི་ཡོ་བྱད་སོགས།ང་ཆོས་མཛད་སྒོའི་དངོས་ཏུས་དང་ཆུན་ཆའེ་བཞིན་མཛད་སྒོའི་ཁྱོན་ཆས་ཟིན་ཐོར་འགོད་འདོད།ང་ཆོས་འཛུགས་བརྒྱན་དང་ལང་པ། དེའི་གྲྭབ་ཆ་རེ་གཉིས་ཏེ་དཔེར་ན་སྒོམ་གཞི་དང་རྩེག་ཐབ་ཕ་ཏེ་ཟིན་ཐོར་འགོད་འདོད།ང་ཆོས་ཀྱང་བཟའ་བཅའི་ལམ་ལ་ཕ་ཏེ་འདོད།མི་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་ཟ་བཞིན་ཡོད་དམ།ཁོ་ཆོས་ཇི་ཕ་ར་གྲ་ཐྲིག་ཕྱེད་བཞིན་ཡོད་དམ།ཁོ་ཆོས་ལྷད་པར་ཅན་ཀྱི་ཉིན་ཞིག་ལ་ཅི་ཞིག་ཟ་བཞིན་ཡོད་པ་སོགས་ཕ་ཏེ་ཟླུང་ཆོས་ད་དུང་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་ལ་བཕ་འདོད།ཞི་ད་ངོས་ཡོའི་རིག་གནས་དང་འཚོ་བ་རོལ་ལྷངས་ཐོན་ཐུང་ཕྱེད་པར་མཁོ་བའི་ཤེས་བྱ་དང་ལག་རྩལ་ཡིན།ང་ཆོས་ངག་ཐོག་ཀྱི་སྒོལ་ཆུན་ལ་ཕ་འདོད་ཡོད་པ་དཔེར་ན། ངག་ཆུན་དང་ལོ་ཆུས་ཀྱི་གཏམ་ཆུང་ལ་ཕ་འདོད་ཡོད་ལའི་ཞེ་ད་ཁ་ངོད་ཡོད།ཁ་ཏ་ཕ་ཏ་ཁ་ངོ་ཀ་ཏ།ཁ། ངམའ་འབེལཁ་ཀྱི་ཐུས་པའི་རོལ་རྩེད་སོགས་ཚུད་ཡོད།ང་ཆོ་ལ་ཁ་ཏ་ཁ་ངོ་ཀ་ཏ།ཁ།

ཡོད།།སྨད་བརྡའི་ཡིག་ཚགས་ནི་ཡིག་ཚགས་མང་ཆེ་བ་དང་ཡང་མི་འདྲ། དེ་དག་ལ་སྤྱིར་བཏང་དུ་གཞི་རྩའམ་ཚད་ལྡན་དང་གལ་གནད་ཆུང་བའམ་རིམ་པ་
གཉིས་པའི་སྨད་གཞིའི་རྒྱ་ཆ་འདྲུས།ཚད་ལྡན་ཡིག་ཆ་གཙོ་བོའི་ནང་ཁ་སྨད་ཀྱི་སྒྲ་དང་བརྟན་ལམ་དང་། སྨད་ཆ་དེ་ལས་བྱིས་པའི་ཡིག་ཆའམ་དཔེ་ཆ།སྨད་བརྡ་
རིག་པ་བ་ཞིག་གི་ཕྱིར་འདོན་ལས་འགན་སྤྱད་པའི་ལས་ཀ་སོགས་ཡོད།དཔེར་ན་ Yulhaཡི་ལས་ཀ་ལྷ་བྱ།རིམ་པ་གཉིས་པའི་ཡིག་ཚགས་ནི་བརྡ་སྒོང་དང་
ཚོག་མཛོད་དང་ཀེ་བཞིན་སྨད་བརྡའི་སྒོབ་ཁྲིད་ཀྱི་བརྡ་སྒོང་བཅས་ཚུད་ཡོད་པས།ཚད་ལྡན་ཡིག་ཆ་གཙོ་བོའི་སྒྲ་ཕབ་གང་ཞིག་ཡིན་རང་ཕྱིས་ལུ་སྒེ་ལུལ་གྱིས་
བེད་སྤྱད་ཆོག་པ་དང་།སྨད་བརྡ་རིག་པ་བས་རིམ་པ་གཉིས་པའི་ཡིག་ཚགས་བཟོས་ནས་བྱིས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོབ་དེབ་རྩོམ་པར་སྤྱད་ཆོག།ཇིས་ཐོ་ད་དུང་མུ
མཐུད་དུ་ཡོད།ཕལ་ཆེར་དོན་དག་གཞན་པ་གང་རུང་ལ་བགོལ་ཆོག།ངོས་བཤམས་སྟོན་ཁང་མང་ཆེ་བ་དང་དམིགས་བསལ་ཁང་མང་ཆེ་ཤེས་ལ
དམིགས་བསལ་གྱི་སྨད་བརྡའི་ཡིག་ཚགས་མེད་པས།ཕྱིང་རང་ལ་ནམ་ཡང་དམིགས་བསལ་གྱི་སྨད་བརྡའི་ཡིག་ཚགས་བཟོ་དགོས་པའི་རེ་བ་འདོན་མི་སྲིད།འོན
ཀང་སྨད་ཆའི་རྒྱ་ཆ་ནི་ངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་གི་ཁྱབ་ཁོངས་གཞན་དག་ནས་འཚོལ་ཐུབ།ལྷག་པར་དུ།སྨད་བརྡ་ནི་དུས་རྒྱུན་དུ་ཐ་དུས་ཀྱི་ས་ཁྲ་དང་། ཕྱིམ
རྒྱུད་ཟིན་ཐོའི་ནང་དུ་རྟེད་ཐུབ།འཛར་ངོས་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷམ་མོ Charmaine Baker ཡི་འདྲ་པར་མཐོང་ཐུབ།མོ་ནི་ཕང་ཀ་དབྱིན་ཏི་ཙན་
Ponca Indian ཞིབ་འཇུག་པ་རེད།མོས་ཏི་མི་ཕིན་ཏེ་ཡི་རྒྱལ་ཁབ་མིའི་རིགས་རིག་པའི་ཡིག་ཚགས་ཁང་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་བཞིན་ཡོད།ང་ཚོས་ས་ཁྲ་མ
བཤུས་ཐོན་ལ།མོས་རང་གི་སྨད་རིགས་སོར་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་ཅི་ཡང་མ་རྟེད།ཁོ་མོས་ས་ཁྲ་ཞིག་བཟུང་ཡོད་དེ།ཀེ་ནེ་ཏེ་པོ་ལ་ས་ཅ(Nebraska) ཁྱལ་ཀྱི་ཆུ་བོ
ཞིག་གི་ལག་ཏོས་ས་ཁྲ་ཞིག་ཡིན།ནེ་པོ་ལ་ས་ཅ་ཁྱལ་ནི་ཙ་ཡར་རིའི་ཁྱལ་ཞིག་ཡིན།དེའི་ཤར་དུ་ཕན་ཀ་ ཐེ་བའི་མིང་དང་དེ་མིན་ཀྱི་བརྡ་འཕྲིན་ཡོད།ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི
ཤར་ཚགས་བྱས་པའི་རྒྱ་ཆ་ནང་ནས་སྨད་ཡིག་དང་འཛིལ་བའི་རྒྱ་ཆ་རྟེད་ཐུབ་པའི་ས་ཆ་གཞན་ཞིག་ནི་སྒྲ་དངོས་རྒྱ་ཆ་ཤར་ཚགས་ཁང་ཡིན་ཞིང་།རྒྱན་པར་དབྱེ
འབྱེད་ཤོག་བྱང་དང་ཤིན་ཐོའམ་ཡང་ནི།སྐྱ་ཕྱིས་དེབ་ལ་སོགས་ལ་ས་ཆ་དེ་གཞན་ཡང་ནི་ཁ་ཤས་ཀྱི་མིང་ཡོད།དཔེར་ན།ཁྱོད་ཀྱིས་འཚར་ངོས
ནས་མཐོང་ཐུབ། ཤ་ཙང་ཐ་དུས་ཀྱི་སྐྱ་ཕྱིས་དཔེ་ཆ་ཞིག་ནི་ཕྱེ་ལི་ཐ་ཕྱ་ཚའོ་ཏི་ཕ་ལའི་ཏེ་ལི་ཁི(Philip George Frederick)ཡིས
1736ཟླའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཕྱིས་པ་རེད།ཁོ་ཚ་རིར་ས་ཁོང་བ་རེད།འོན་ཀང་དེ་དུས་ད་དུང་ཚ་མེ་ཏ་ཀ་མ་རེད།ཁོ་ཚ་ཁ(Georgia)ཁྱལ་ལ་ས་ཁོང་བ
རེད། ཁོས་ཁོའི་ཞེ་འཕོར་ཀྱི་ཚེ་ཤིང་འཕྲི་འགོ་བརྩམས།ལ་ཏེ་ང་ཌར་མན་ཀྱི་ཡི་གེ་བཀོལ་ནས་རྩོམ་འཕྲི་ཞིང་། ཁོས་ད་དུང་Creekཚ་མེ་རི་ཁའི་ཡུལ
སྒྲོས་སྨད་རིགས་དང་།Yuchiཚ་མེ་རི་ཁའི་ཡུལ་སྒྲོས་སྨད་རིགས་ཟིན་ཐོར་བཀོད་པ་རེད།Yuchiསྨད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ནི།འདི་ནི་ཤེས་རྟོགས་ཆྱང་བའི
ཆེས་ཐ་བའི་སྨད་བརྡའི་ཡིག་ཆ་རེད།ཁྱོད་རང་གི་སྨད་ཆས་ཡིག་ཚགས་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། ཡིན་ནས།ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་མིན་ཀྱི་ཡིག་ཚགས་འཕྲུགས་སྨད་ས
དེ་ཞེམས་ལ་བཟུང་ནས་སྨད་ཡིག་ཡུན་ཐུམ་ཚོགས་པའི་ཆུ་ཆ་བཟོས་ན་ཚགས།ཁྱོད་ཀྱིས་སོལ་ཆུན་རིག་གནས་ཟིན་ཐོར་འགོད་སྨལས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆུན་པར་སྨད
རིགས་ཀྱང་ཟིན་ཐོར་འགོད་བཞིན་ཡོད།ཁྱོད་ཀྱིས་ཟིན་ཐོར་འགོད་སྨལས།ཡིག་ཆ་དེ་རིག་གནས་དང་དེའི་སྨད་ཡིག་གི་དུས་གཏམ་ཐོ་འགོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཏུ
འགྱུར་ཆུ་རེད།ཁྱོད་ཀྱིས་སོལ་ཆུན་རིག་གནས་དང་དེང་རབས་རིག་གནས་ཟིན་ཐོ་འགོད་དུས།ཁྱོད་ལ་རང་ཐུང་དུ་ཐུང་པའི་ཁྱོད་ཀྱིས་སྨད་ཆ་བཤད་མཁན་སྣ
ཚོགས།ཡོ་ཚོད་ཆེ་ཚུང་གང་རུང་།ཡོ་མ།ལས་རིགས་དང་ས།ལུལ་སྣ་ཚོགས་བསྡུ་འཛུག་ཐུས་ཚགས།དག་ཡོད་ཚད་ཀྱིས་ཡུན་ལྡན་ཚོགས་པའི་སྨད་ཀྱི་གཞི་གྲངས་བཟོ
ཐུབ་ངས་ཐོན་ལ་བཤད་པ་ཕྱར།ཞིན་རེ་རེར་གལ་ཆེན་རེད།ཁོ་ཚོས་སྨད་རིགས་དེ་བོད་ཐོན་ཐེད་པའི་མི་རབས་དང་ཡོ་དེ་དག་མེད་པར་ ཐུར་ནས།ཁོ་ཚོའི་སྨད་ཆ
ལ་རོག་གེར་ཐོད་པའི་སྨལས་ལྷམི་མང་ཡོ་ཞིག་གིས་ཐོད་བཞིན་པའི་ཐེད་ཐབས་གཅིག་ཡོད། དེ་ནི་ཞིན་རེར་སྨད་རིགས་འདི་རིགས་བོད་ཐོད་ཐེད་པ་དེ་རེད།གལ
ཏེ་ཁོ་ཚོས་སྨད་ཆ་འདི་རིགས་བསྒར་དར་ཐེད་འདོད་ན།ཁོ་ཚོས་ངེས་པར་དུ་སྨད་རིགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དང་ཡིག་ཚགས་འདི་རིགས་ལ་བརྟེན་དགོས།ང་ཚོར་ཤ
ལིགས་ཐུབ་ཐུང་པའི་དགེ་མཚོན་འགན་ཡོད་པ་ལས་སྨད་རིགས་ཞིག་གི་ཤར་ཚགས་ཐུས་པའི་ཡིག་ཆ་དང་ཡིག་ཚགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྨད་རིགས་ཤམས་ཀྱལ་དུ
ཐུར་པ་དེ་སྣར་ཡང་ཡར་གསོ་ཐུས་ཡོད་པ་གསལ་བཤད་ཐུས་ཡོད།དེའི་ཕྱིར་ཁོ་ཚོས་གཅིག་ནི་དེང་རབས་ཀྱི་དཔྱི་སི་རལ་ཞི་ཡོ་ལའི (Israeli
Hebrew)སྨད་དང་ཚ་མེ་རི་ཁས་བེད་སྤྱོད་པའི་ ཐྲི་ཡ་ཐྲི་ཡ(Myaamia)སྨད་དམ་མེ་ཚ་མིས(Miami)
སྨད་ཚུད་ཡོད།ཡང་བཐུར་ཐེངས་གཅིག་བཤད་ནུ་ངང་ཁན་ཁ་ནོ་ཡ་ཀ(Wampanoag)སྨད་ནི་དཔྱིན་སྨད་བཤད་པའི་མི་ས་ར་ཐྲེལ་མཁན་ཚ
རིར་ཐྲེགས་སྨལས་འཕྲད་པའི་སྨད་རིགས་དང་ཡོ་དེ་རེད།ནི་ཁས་ཆེར་ལོ100ལྷག་དང་ཡང་ན་དེ་ལས་རིང་བའི་དུས་ཚོད་ལ་ ཁྱེ་སིམ་མེར་བསྡད།ང་ལྷ་ན་

གཞོན་ཚང་མས་དེ་བཤད་བཞིན་ཡོད།དེ་བས་ང་ཚོས་སྐད་རིགས་གཅིག་མེད་ལ་དེ་བོར་མེད་ཞེས་བཤད་ཚུ།གལ་ཏེ་སྐད་བརྗེ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་གནས་ནཱ་ཚོག་གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་ན་ཡིག་ཚགས་ནང་གནས་ན། གལ་ཏེ་ཐེ་ལུལ་ཞིག་གིས་དེ་ལ་ཁས་ལེན་ལ་དེ་བསྒྲར་དར་བྱེད་འདོད་ན།དེ་ང་ཚོས་ཇི་ལྟར་འཚོལ་ཐུབ་བྱེད་དགོས།ཐོག་མར་ངས་ཁྱེད་ཚོ་མི་མང་ཆེ་བས་བརྟན་ལམ་ལེན་པ་ལ་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱང་མེད་པ་ཚོར་ཐུང་།འོན་ཀྱང་ང་ཚོར་སྣལས་བདེ་བའི་བརྟན་རིས་གསར་བའི་ལག་དེབ་ཅིག་ཡོད་ལ།དེའི་ཁུལ་དུ་བསྒོ་གླེང་བྱས་ཡོད།ཁེར་ཐུ་ཁ་ཤས་ཀྱི་མོས་མཐུན་ཇི་ལྟར་ཐོག་ལ་ལག་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཚོ།ཁ་ཤས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཡོད།ཚོ་ཁ་ཤས་ཐོག་ལ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཡོད།ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ཏོག་ཏུ་ཡོ་ཞིག་ཡོད།ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ཏོག་ཏུ་ཡ

ཀྱི་བྱེ་བག་གི་ཐ་སྙད་སྐོར་ཀྱི་དྲི་བ་དྲིས་ཆོག།གོ་ཚོས་བཀོལ་བ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་དང་།གོ་ཚོས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཡོ་བྱད་དཔེར་ན་ཐགས་ཁྲི་ཡི་ཆ་ཤས་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ།གོ་ཚོས་བཀོལ་བ་ནི་རྒྱུ་ཆ་རིགས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་སོགས་ཉུ་ཐུ་རེད།གོ་ཚོས་བསྒྲིགས་པའམ་ཡང་ན་གོ་ཚོས་བསྒྲིགས་པའི་བྱ་བ་དེའི་ཚོ་དོན་ཞིག་ཐལ་ཡང་བྱེད་ཀྱིས་གོ་ཚོར་དྲིས་ཆོག་སྟེ།དཔེར་ན།ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ཏོ་ཕུ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ན་དེའི་ཅི་ཞིག་མཚོན་མི་ཐུབ་བམ།གལ་ཆེ་ན་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཁ་ཏོ་ཕུ་ཅི་ཞིག་ཡང་ཡ་ཅི་ཞིག་ཡོད།ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཁ་ཏོ་ཕུ་ཅི་ཞིག་ཅི་ཞིག་ཡོད།ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཁ་ཏོ་ཕུ་ཅི་ཞིག་ཡ་ཡང་ཡ་ཅི་ཞིག་ཡ་ཡ་ཅི་ཞིག་ཡ་ཡ་ཅི་ཞིག་ཡ

བྱ་འགྱལ་ལ་བགོལ་བའི་དབྱུག་པ་རེད།གོ་ཚོས་ཐུ་ཞིག་གིས་དབྱུག་པ་གང་འདྲ་ཞིག་བཟོས་པ་དང་།ཐུ་ནི་མངོན་མེད་ཀྱི་བཟོ་སྒྲན་མཁན་ཡིན་པ་སོགས་ལ་གློས་བསྡུར་བྱེད་བཞིན་ཡོད།དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་གིས་ཐུ་ཞིག་བྱས་པ་སོགས་མི་ཤེས།འོན་ཀྱང་ན་ཚེ(Natchez)མིའི་དེ་དག་ཤེས།རྒྱ་མཚན་ནི་ན་ཚེའི་མིས་བཟོ་མཁན་མི་རེ་རེའི་ཁྱང་ཚོས་ཤེས་པས་རེད།ཁྱོད་སྟེང་དགོས་པ་ཞིག་ལ།གོ་ཚ་ནི་ཁན་པོ་དང་ན་གཞོན་ཡང་ཡོད།གོ་ཚོས་གླེང་བཞིན་པ་ནི་དབྱུག་ཁལ་སྟོ་ལོ་དང་རྐང་ཆ་ཡིན་པ་དང་।ན་གཞོན་རྣམས་ཀྱང་ནང་དུ་ཞུགས་ས་འཇུག་རྒྱ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་རེད།འདི་པར་གཞན་ཞིག་ལྟེ་ནི་ཨ་ལ་སི་ཁ་ཁོ་ཏི་ཡ་ཁེ་གླིང་ཕྱན (Kodiak Island in Alaska)ནས་ཡོང་བའི་ཨ་ལོ་ཏི་ཡི(Alutiiq)ཞིབ་འཇུག་མི་སྣའི་པར་ཞིག་རེད།གོ་ཚ་ཏི་མིན་སེན་ཅི་རྒྱལ་ཁབ་རང་ཐྲུང་ལོ་རྒྱས་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་དང་ཁོ་ཚོའི་ཅར་ཚགས་ཁང་ན་ཡོད།ཁོ་ཚོས་སྟོལ་རྒྱན་གྱི་ལྷམ་ཡུ་རིང་འགའ་ལ་ཕྱ་བཞིན་ཡོད།བཟོ་སྒྲན་མཁན་སུ་རེད།དེ་དག་ནི་ཅི་ཞིག་གིས་བཟོས་པ་དང་।དེ་བཞིན་དེ་དག་ནི་ག་དུས་བཟོས་པ་སོགས་ལ་བཟློ་བཞིན་ཡོད།ཁོ་ཚོས་ད་དུང་བསྡུ་ཅར་དངོས་ཡོར་བཟློས་ཏེ།འཛིང་སྒོ་ལ་བཟློ་སྒོ་ལ་ཕྱིས་ཁ་ཕྱིས་ཁ་ཕྱི་ ཁྱེམ་ཚང་གི་ཐུན་ནག་གསལ་བར་ཕྱེད་པ་ཡིན་ལྟར་ཏ་ཕ་ཚང་མ་གསོག་ཅར་བཟས་ཡོད།ཁོ་ཚོ་ཕྱི་ཁ་ཅན་ཡོད།ནས་ཀ་ཡར་གཏད་ཡོད།ན་གཞོན་ཞིབ་ཏུ་ཕྱི་ཁ་ཅན་ཡིན།ཁ་ཕ་ཅེ་ཏ་ཁ་ཅན་ཕྱི་ཁ་ཅན་ལ་ཚགས་ཁང་ཁ་ཤས་ཡོད།ཁ་ཕ་ཅེ་ཏ་ཁ་ཅན་ཕྱི་ཁ་ཅན་ལ་ཁ་ཤས་ཕྱི་ཁ་ཅན་ཡིན།ཁ་ཕ་ཅེ་ཏ་ཁ་ཅན་ཕྱི་ཁ་ཅན་ལ་ཁ་ཤས་ཕྱི་ཁ་ཅན་ཡིན་ལ།ཁ་ཕ་ཅེ་ཏ་ཁ་ཅན་ཕྱི་ཁ་ཅན་ལ་ཁ་ཤས་ཕྱི་ཁ་ཅན་ཡིན

4. གནང་ཐོག་འགེལ་བའི་ངོ་སྤྲོད་དང་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་བརྒྱུད་ནས་ཤུལ་བཞིག་རིག་གནས་མཚོན་པ།

ཚང་མ་བདེ་མོ། ཌའི་མིང་ལMarjorie Huntཞེས། ང་ནི་ཏྲི་མི་སིན་ཀྱི་དམངས་སྲོལ་དང་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་ཆེ་གནས་ཀྱི་དམངས་སྲོལ་རིག་པ་བ་དང་།འགྲེམས་སྟོན་ཐུས་འདོན་པ། སྒོབ་གསོའི་ཚེད་མཁས་པ་བཅས་ཡིན།།དམངས་སྲོལ་དང་ཤུལ་བཞག་རིག་གནས་ཆེ་གནས་ཀྱི་འགྲེམས་སྟོན་ཐུས་འདོན་པ་དག་ནས་གཉིར་བས་སྔེ་ལྷུལ་མི་འདུ་བའི་ཤུལ་བཞག་རིག་གནས་འགྲེམས་སྟོན་བྱེད་པ་ལ་དཔྱད་པའི་ཙང་གའི་འཚང་ཁྲིད་བརྒྱུད་འབྲེལ་འདི་ལ་ཞུགས་པའི་གོ་རིམ་ཀུན་ཐུང་པ་ནི་ང་ཅུ་ཅང་དགའ་པོ་ཐུང་ཡོད།།ངའི་འཚང་ཁྲིད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོ་ནི་གནད་ཐོག་འགེལ་བའི་ངོ་སྤྲོད་དང་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་བརྒྱུད་ནས་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་མཚོན་པ་དེ་ཡིན།ངའི་བཤོ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཁ་ཤས་ཚེན་སྟེང་འགྲེམས་སྟོན་ཐུས་འདོན་པའི་འགན་ཁུར་ཆུང་ངུ་ཚམ་ཡིན། ཏོག་དཔྱིལས་ནང་ཏེ་ཁ་ཐུང་པའི་འདས་བའི་ཚོ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་བརྒྱུད་ནས་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་མཚོན་པ་དེ་ཡིན།ངའི་བཤོ་བོ་འདི་དག་ནི་ང་ཏྲི་མི་སིན་ཀྱི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཚེན་སྟེང་འགྲེམས་སྟོན་ཐུས་འདོན་པའི་འགན་ཁུར་ཆུང་ངུ་ཚམ་ཡིན། ཏོག་དཔྱིལས་ནང་ཏེ་ཁ་ཐུང་པའི་འདས་ནས་ཚེན་ཁ1967ཚོ་ནས་བཟུང་། ཚོ་རེ་རེའི་དཔྱར་ཁར་ཙ་རིའི་རྒྱལ་ས་ལྷ་ཏིང་ཕོན་དམིགས་བསལ་ས་ཁུལ་ཙ་རིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཐང་ཚེན་དུ་ཚོགས།འོན་ཀྱང་བའི་ནན་བཤད་བྱེད་རྒྱ་ཁྱེག་ནི།དེ་རིང་ངས་ཁྱེད་ཚོ་བཤད་པའི་ནང་དོན་མང་ཆे་བ་ཚང་མ།ཤུལ་བཞག་རིག་གནས་ཀྱི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་འགྲེམས་སྟོན་དང་། འགྲོ་ལུགས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དང་རྒྱབ་སྟོངས་གང་ཡིན་རྩང་ཚང་མར་ཐོ་སྐྱར་བྱ་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་དང་།རིག་གནས་ཤེས་གནས་ཤེ་ལུལ་ཚོགས་ཁང་ནང་།ཤེ་བའི་ཐང་ལམ་ཐོག།ཡང་ན་མཁར་གྲོང་གི་ཐང་ཆེན་སོགས་གང་ཡིན་རྩང་།དེ་དག་ལ་ཐོ་སྐྱར་བྱ་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན།ཏྲི་མི་སིན་ཀྱི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཚེན་གྱི་ལས་རིམ་ཚང་མ་རང་རང་གི་ལུང་ཆོས་ཡོད་དེ།ཚང་མ་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་ཡིན་པའི་དོན་ཐྲི་ཁང་།བཙོ་བྱ་གཙོ་བོ།མཁན་ཞུགས་མཁན་དང་ངམིགས་ཚད་ཡོད། རེ་རེ་ཚང་མར་དེའི་ངམིགས་བསལ་གྱི་འགྲན་སྒོང་དང་ཚོད་འཛིན་ཡང་ཡོད།འོན་ལས་རིམ་ཚང་མའི་ཐུན་མོང་གི་ཐྲི་ཁི་ངམིགས་ཡུལ་ཞིག་ལ་སྐེགས་བཞིན་ཡོད། དེ་ནི་ཐེ་ལུལ་མི་འདུ་བའི་སྲོལ་རྒྱུན་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་དག་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཐུ་སྐད་ཚ་བཤད་སའི་སྐེགས་ཏུ་ཞིག་འདོན་སྟོང་ཐེད་རྒྱ་སྐེ།རང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་སྟོང་ཐེད་པ་དང་།རང་རང་གི་གཏམ་རྒྱུད་དང་།སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས།རྩལ་ནུས་དང་རིན་ཐང་ལྟ་ཚུལ་སོགས་རང་ཉིད་ནས་ལྟད་མོ་བ་རྣམས་ལ་ངོ་སྟོང་ཐེད་པ་དེ་རེད।དམངས་སྲོལ་དུས་ཚེན་གྱི་ནུས་ཤུགས་གཙོ་བོ་སྐེ།འཕེལ་ལམ་བར་བ་གཞན་པ་དེ།དཔེར་ན་འགྲེམ་སྟོན་དང་།སྒོག་བརྟན།ཟླུང་འཕེན་དང་དགེ་སྐྱན་དངོས་པོ་སོགས་དང་མི་འདུ་ས་ནི། དམངས་སྲོལ་དུས་ཚེན་གྱིས་ཕན་ཚུན་ངོ་འཕད་གཞོང་ཐུག་ཐྲག་ཏུ་ཟིན་ཡོད། དེ་ནི་ཐེ་ལུལ་ཀྱི་ལག་ལེན་ཐེད་མཁན་དང་སྒྲི་དམངས་དབར་རིག་གནས་ཀ་བཏ་ཐེད་ཀྱི་ཁོ་སྐད་དང་།ཁོ་སྐད་འདི་དག་གིས་མི་འདུ་ས་འཐེལ་མཐུད་དང་།གཅིག་གཅིག་ལ་བསམ་ཤེས་ཡི་རིང་།བརྩི་མཚོང་གསོ་སྟོང་ཐེད།འདི་ནི་སྒྲི་དམངས་ལ་དམིགས་པའི་ལས་རིམ་དང་བྱ་འགུལ་གང་རུང་ཞིག་གིས་རིག་གནས་ལག་ལེན་མཁན་དག་གིས་ཐུས་སྐུང་མེད་པར་ཁོང་ཚོའི་ཤེས་པའི་ཤེས་བྱ་དང་རིན་ཐང་སོགས་མི་དམངས་ལ་མཉམ་སྟོང་ཐེད་པའི་ལས་རིམ་ཚང་མ་ལ་དེ་འདུ་རིང།ངས་ཀ35ལ་དམངས་སྲོལ་དུས་ཚེན་དང་।ང་ཏུང་གང་ལས་འདས་པའི་སྒྲི་པའི་ལེ་ཚན་གཞན་དག་ལ་ལས་ཀ་བྱས་པའི་ཏུས་ཡུན་རིང་། ངས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འཕར་སྟོན་དང་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འགྱུར་ཐྲག་འགྲོ་བཞིན་པའི་ལག་ཆའི་སྐམ་ཞིག་སྐེ།འགྲེམས་སྟོན་ཐས་ཐུས་ཀྱི་ལག་ལེན་སྐོར་ཐྲོག་སྒྲིག་བྱས་ཡོད།ཡང་པའི་ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞེ་ཏན་ཁ་ལ་ཆེས་གལ་ཆེན་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱེན་ཞེས་པའི་ཟ་ངོ་ནོན་ཁ་ཤས་ཚེན་ཁ་ལ་ཡ་ཏེ་ཁ་ཐུང་ཡང་ཁ་ཤས་ཀ་ཤ་ཡ་ཏ་ཁ་ཐུང་ཡ་ལ

ན།དུས་ཆེན་གྱིས་མཁྱམ་ཞུགས་མཁན་དང་སྤྱི་དམངས་ལ་ཕེབས་པའི་ཤུགས་རྒྱན་རིམ་བཞིན་ཏེ་ཚུང་དུ་འགྲོ།ཡང་གཅིག་བཤད་ན། ལེ་ཚན་གང་གི་"ཐུ་ཞིག"དང་"ཅི་ཞིག"དང་ "ཅིའི་ཕྱིར"ནི"ཇི"ཕྱར"བྱེད་པར་ཞལས་འདེགས་ཞུ་དགོས།འགྲེམས་སྟོན་ཏུས་འགོད་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཚ་ནས་ངས་བཟློས་ན་ངའི་ཆེས་གལ་ཆེ་བའི་འགན་ཁྲི་གཙོ་པོ་དེ།ཞིབ་ཚགས་ངང་བསམ་གཞིགས་དང་དོ་ཞུར་བྱེད་དགོས་ས་ནི "གཏམ་བཤད་དམ་འགྲེམ་སྟོན་གྱི་སྟན་དག"ཟེར་བ་སྟེ། མཁྱམ་ལས་གྱི་རིག་གནས་མཚོན་དོན་སྒྲིག་འཛུགས་བྱས་པ་བརྒྱུད་མི་རྣམས་ལ་གོ་ཚོའི་སོལ་རྒྱུན་དེ་ཕར་ཕྱོགས་ལ་དེའི་ནང་དོན་གཏིང་ཇེ་ཟབ་དུ་གོ་བ་ལེན་ཐུབ་པ་མང་ཚོགས་གྱི་བསམ་ཤེས་དང་བརྩི་བཀུར་གྱི་ཚད་ཡང་ཇེ་མཐོ་གཏོང་ཐུབ་པའི་ལམ་ནས་ཁྱམས་སྟོང་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུ་དེ་ཡིན།འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩེ་ཞིག་ཚགས་ལྟན་པའི་ཡུལ་དངོས་རྟག་ཞིབ་དང་ཡིག་ཚ་ཕྱོགས་སྒྲིག་བྱེད་པ་ཐེ་ལུལ་ཟབ་ཞུགས་རྒྱུན་སྲིང་བྱེད་པ་དེ་གཤིས་རིད། དེ་གཤིས་ནི་གཅིག་ཕན་གཅིག་གློགས་ཡིན།ངམངས་སོལ་དུས་ཆེན་གྱི་ལེ་ཚན་ཏུས་འགོད་བྱེད་པ་ནི་མཁྱམ་ལས་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་ཏེ།ཕན་ཚུན་བརྩི་འཛིན་བྱེད་པ། "ཐུན་མོང་གི་བསམ་པ"དགོས། འགྲེམས་སྟོན་ཏུས་འདོན་པ་ཚང་མས་མི་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་དང་མཁྱམ་འཕེལ་མཁྱམ་ལས་དམ་པོ་བྱེད་དགོས་ཏེ།ཅིའི་ནང་ཕྱེ་ཞུགས་ཁོངས་མི།ཞིབ་འཛུག་པ།ཟོ་འདོན་པ། མདོ་འཛིན་པ།ཏུས་འགོད་པ།ཆོས་སྒྲིག་པ།ལག་རྩལ་མི་སྣ།མཁྱམ་ལས་རོགས་པ།དོ་ཤང་ཁ་ཤས་ཀྱི་འགན་འཛིན་ཁ།ཁ་ཤས་ཀྱི་ཚད་ལས་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཡིན།ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ཕྱི་ཕ་ཡིན།ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ

རབས་གསུམ་པའི་རྗོས་དགེ་ཁན་དང་ཡིག་ཀེ་བརྒྱ་མཁན་རེད། ཚོང་ཁང་འདི་ནི་བོ300རིང་གི་བོ་རྒྱས་རྒྱན་མཐུད་ངང་གཞིར་སྒྲོང་བྱས་པའི་རྗོས་ཚོང་ཁང་ཞིག་རེདཔེ་ནི་ Newport, Rhode Islandན་ཡོད།ང་ཚོའི་Rhode Islandན་ཡོད་པའི་ལས་ཀྱིགས་ཀ་ཤས་ཀྱིས་ང་ལ་ Nick Bensonཀྱི་སྐོར་བཤད་སྒྲོང་།གོང་ནི་འགན་ཟླ་མེད་པའི་ལག་ཤེས་བཟོ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་སོགས་ང་ལ་བཤད་སོང་།གོང་ཚོའི་བཤད་ན་གོ་ནི་ཨར་ལས་སྒྲ་རྩལ་སློབ་དཔོན་ཀྱི་ལེ་ཚན་ཀྱི་མཉམ་ཞུགས་པ་ཆགས་ཁྱེད་པ་སོགས་བཤད་སོང་།དེ་བས་ངས་གོ་ལ་ཀ་པར་ཅིག་བཏང་ནས་གོ་ལ་ངོ་ཕྱག་ནས་གོང་ཚོའི་ཁང་ལ་ཕྱ་སྐོར་ཆེད་རྒྱའི་བགོད་ཁྱིག་ཆགས་ཏེ།ང་རང Newportལ་སོང་བ་ཡིན། འགྲོ་སྐོབས་ངའི་སྒྲ་ཕན་འཕྲལ་འགོར་དང་པར་ཆས།ཏན་ཐོ་འགོད་དེབ་སོགས་ཡང་ཁྱེར་སོང་བ་ཡིན། དེ་ནས Nickལ་གོང་གིས་ལག་རྩལ་དེ་སྒོབ་སྒྲོང་ཇི་ཕྱར་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་ཏི་བ་ཏིས་ལ།གོང་གིས་བཟོ་སྒྲན་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ང་ལ་བསྟན་ཞོར་ཏུ།ང་ལ་གོང་གི་ལག་ཆ་དང་བྱ་ཐབས་མི་འདྲ་བ་ཇི་ཕྱར་བཀོལ་བ་སོགས་ཀྱང་གསལ་བཤད་བྱས།།ངས་གོང་གིས་ལས་ཀ་ལས་བཞིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཨང་ལ་ཕན་ཆགས་པ་ཡིན་ལ།།གོང་གི་བཟོ་ཐབས་སོགས་ལ་ཡང་བཟློ་ཐུབ་སོང་། ཁོང་གི་བཟོ་གྲ་དེ་ཡང་པར་ཆང་ཐུབ་སོང་།དེ་ནི་ངོ་མ་ཡག་གི།ནང་དོན་ཡང་མང་པོ་ལྟན།ཐའི་བཤད་པ་ཕྱར་ཚོང་ཁང་འདི་ནི་ཁོང་གི་ཁྱིམ་ནས་མི་རབས་ནས་ཨ། མི་རབས་ལ་བརྒྱུད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ།ལོ300སྒྲོན་ལ་བོ་རྒྱས་ཁྲུགས་ཁུགས་ཆོག།ཆེས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི།ང Nickདང་ངོ་འཕྲད་དེ་ཁ་བརྡ་བྱས་པ་བརྒྱུ།ང Nickནི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་གྱི་མཉམ་ཞུགས་མཁན་གྱི་འདེམ་མི་ཆེས་ཡག་ཤོས་འགྱུར་སྒེང་པ་ཤེས་ཐུབ་སོང་།ཁོང་ནི་ལག་རྩལ་ཡོད་དེ།འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་ལག་ཤེས་བཟོ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཁོང་ནི་ཁོང་གི་ལས་ཀ་དེ་མི་གཞན་ལ་བཤད་རྒྱ་དགའ་ལ།ཁོང་གི་ཤེས་བྱ་དང་ལག་རྩལ་ཚང་མ་མི་གཞན་ལ་བཤད་རྒྱ་ཡང་དགའ་བས་རེད།།ངས་ཚོའི་ནང་དེ་ནི་ཁོང་གི་ལས་ཀ་ནི་ཁོང་གི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་སྟེང་དུ་ཡང་ཕྱད་མ་བ་སྒོང་ཁྲག་མང་པོ་དང་མཉམ་དུ་ཉིན་བཅུ་རིང་ལ་མཉམ་སྒྲོང་བྱེད་གྱིད་པ།ཁག་ཐང་ཁང་ཕུ་ཡི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་ཡུལ་དངོས་ཞིབ་འཚུལ་ཆགས་ནི་ཡང་ཕྱད་མ་ཡིན། ཡུལ་ཁ་ཤས་ཀ་ཤ་ཁ་ཤ་ཡ་ཡ ཤ ཡ ཤ ཡ ཤ

ཁྱེད་རང་མགོན་པོ་ཡིན་ན།འགྲོ་གྲོན་ཚང་མ་རང་རང་ནས་གཏོང་དགོས།དེ་བས་བྱིས་པ་འདི་ཚོ་གཞུང་འབྲེལ་མཉམ་ཞུགས་པ་ལ་བསྟར་ན། ང་ཚོ་ལ་འགྲོ་གྲོན་ལྷག་མ་ཡོད་དེ།ཁོ་ཚོའི་འགྲལ་བཞུད་དང་།མགྲོན་ཁང་།ཐང་མ་ཚང་མ་ཡང་ང་ཚོའི་འགྲོ་གྲོན་གཏོང་ང་ཚོ་ལ་མཚོན་ན་འགྲོ་གྲོན་ལྷག་མ་རེད།ང་ཚོའི་སྤོན་ལ་ཏོ་བ་ཡིའི་མི་བཅོ་ལྔ་ཁྱིད་ཡོང་རྒྱའི་འཛར་གཞི་རེད། ཡིན་ཡང་ང་ཚོའི་འཛར་གཞི་འདི་ལ་དག་བཅོས་བཟོ་དགོས་ཏེ། སྤོན་མ་ལྷར་མི་གཞོན་པ་སྣ་མང་དང་

མང་པོ་ཞིག་ཁྱེད་ཡོང་པ་ལས། ང་ཚོའི་མི་གཞོན་པ་མཉམ་ཞུགས་མི་སྣ་ཞུང་ཙམ་དང་དེའི་ལྷག་མ་ཚང་མ་བྱིས་པ་མཉམ་ཞུགས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཀི་ལ་གསལ་བརྒྱབ་པ་རེད།ལེ་ཚན་དེ་ནི་ཕྱན་ས་ཆོགས་པའི་ལེ་ཚན་ཞིག་རེད།རྒྱ་མཚན་ནི་ང་ཚོའི་མི་རབས་མང་པོའི་དབར་བརྒྱུད་ནས་སྨོན་སྦྱོང་བྱེད་པའི་སྒོལ་རྒྱན་ཕབས་ལམ་དེ་ཁྱིམ་ཚང་ནང་དང་སྡེ་ཁུལ་ནང་ན་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་སྟོན་ཐུབ་སོང་བས་རེད།ཕེངས་དེའི་དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་ནི་ལེགས་འགྲུབ་ཡག་པོ་བྱུང་ཡོད།ཁེན་ཁར་བཅར་བའི་སྐད་དང་ཕྱལ་བཞག་རིག་གནས་ཀྱི་དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་གྱི་ཡུལ་དངོས་ཞིབ་འཇུག་ལས་ཀོ་རྟོགས་ཞིག་བྱུང་བ་ནི།འཛོམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་རིག་གནས་སྣ་མང་ཀྱི་རྒྱབ་ཕྱོགས་འོག་ཁ། ཕྱེ་ཁུལ་ནས་ཡོང་བའི་རོལ་དབྱངས་སྒོལ་རྒྱན་མང་ཆे་བ་དེ་ནི་ང་ཚོའི་དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་གྱི་ལེ་ཚན་ཞིག་

བཟོ་རྒྱའི་འཛར་གཞི་འཛེན་པ་དེ་ལ་མཚོན་ན། རོལ་དབྱངས་འདི་དག་ནི་དོན་དངོས་ལུ་ལྟེ་ཚན་ཆུང་ཆུང་དང་།ཞི་འཛམ་གྱི་ ཞབས་ཕོ་དལ་མོ་དང་।ཟླ་ དབྱངས།རོལ་དབྱངས་དག་དག་ཡིན་པ་ཅི་གོ་བས།ང་ཚོའི་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་སའི་གར་སྟེགས་ནི་ཁུང་ཆུང་བ་དང་འདྲིས་གཤིས་སྐབས་བདེ་བྱེད་ཕྱུག་ས།ས་ངོས་དང་ཕན་ཉེ་གནས་ཀྱི་ཞབས་ཏོ་ཕན་ཐབས་པ་རེད།དེ་ལྟར་ཐུག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁུང་ཆུང་ཕ་ཅང་ཤུར་ཡོད།ང་ཚོའི་ནང་ཐོག་ཀི་འཛར་གཞི་ནི་ གར་སྟེགས་ཆེན་པོ་མཐོན་པོ་ཞིག་བཟོ་རྒྱ་རེད།ངས་ཕོ་ཁ་ཁ་ཞིག་ཁ་ཞིག་བཟོས།འདུ་ས་འདི་ནས་མཉམ་ཞུགས་མཁན་ནམ་ནང་ཞུགས་མཁན་དག་ཀིས་ས་སྟེང་དུ་བཟོ་ར་ཆུང་ཆུང་དང་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་ས་ཆུང་ཆུང་རེ་བསྡུགས་ནས། ལྟད་མོ་ཁ་དག་དང་ཕག་ཏེ་ཉེ་བཏུགས་ཕྱེ་འཛེལ་

འདྲིས་བྱེད་བདེ་པོ་བཟོས།2006ཟླ་པེ་རིག་གནས་ཀྱི་གཞི་རྩེན།འཚོ་བའི་ཡུལ་སྒྲིས་ཀྱི་ལག་གཟེབ་སྒོལ་རྒྱན་ལས་རིམ་ནང་། ཡུལ་དངོས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་

མཁན་དང་འགྲེན་ལྟོན་ཏུས་འདོན་ལས་རོགས་པ Kurt Dewhurstདང་Marsha MacDowellགཉིས་ཀྱིས་ཨ་རིའི་ཡུལ་སྒྲིས་ཐོང་མིའི་ལག་གཟེབ་ལས་མཁན་སྐོར་ལ་ཨ་མེ་རི་ཁའི་ས་ཆ་མང་པོ་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱས།ཞིབ་འཇུག་གི་མཇུག་འབྲས་ཀྱིས་ཡུལ་སྒྲིས་ཀྱི་ལག་གཟེབ་བཟོ་མཁན་

དང་ས་གཞི་བར་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཟབ་མོ་དེ་ནན་བཤད་བྱས་འདུག། དེ་མ་ཟད།ཁོ་ཚོར་ས་གནས་དེ་གའི་སེམས་ཅན་ཀྱི་རང་བྱུང་གནས་ཡུལ་དང་སྒྲ།ཁམས་མ་ལག་ལ་རྒྱས་ལོན་གཏི་ཟན་ཡོད་པ་ཡང་ནན་བཤད་བྱས།ཁ་ཚོ་ལེགས་ལེན་པ་དང་।འཚོལ་ཐུབ། ཀ་སྒྲིག་བྱེད་པ་སོགས་ནི་ལག་

གཟེབ་བཟོ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་གི་སྒོག་ཤིང་ཞུ་ཏའི་ནུས་པ་འདོན་ཐེས་ཁྱོད་པ་ཡང་ཤེས་དགོས། ཡུལ་དེ་འི་ལག་གཟེབ་བཟོ་མཁན་ནི་མི་རིགས་ཙི་ཤིང་རིག་པ་བ་རེད།ང་ཚོའི་ཁོ་ཚོའི་སྒོལ་རྒྱན་འདི་འགྲེམས་སྟོན་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་གོང་གི་ཞིབ་འཇུག་གི་གྲྭབ་འབྲས་ཡོད་ཚད་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ཐེག་ཁ་ཆ་ཤང་ཡོ་ཞིག་ཐེག་ཁ་ཆ་ནང་ཐུང་ནས་ཡུལ་ཁ་ཆ་ཤང་ཡོ་ཞིག་ཀི་ཁ་ཆ་ནང་ཐུང་ཁ་ཆ་ཤང་ཡོ་ཞིག་ཀ

ནི།Wabanakiདབྱིན་ཏི་ཨན་ལག་གཟེབ་བཟོ་མཁན་གྱི་འགྲེམས་སྟོན་དེ་རེད། དེ་ནི2006ལོ་ཡི་ཡུལ་སྒྲེས་ཀྱི་ལག་གཟེབ་སྒོལ་རྒྱན་གྱི་དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་གྱི་ལས་རིམ་ནང་གི་ཆ་གཅིག་རེད།ཡུལ་སྒྲེས་གཙོད་མིའི་ཚོ་བ་བཞི་སྟེ། Maliseet དང་Micmac, Passamaquoddy, Penobscot ཚང་མ་མཉམ་གཅིག་ཏུ་Wabanakiཞེར་ལ། ནང་དོན་ནི་སྒྲ་རེངས་ཀྱི་མི་རྒྱལས་ཞེས་པའི་དོན་རེད།ཁོ་ཚོ་ནི་གཙོ་བོ་ཨ་མེ་རི་ཁའི་Maineཞེས་པའི་ས་ཆ་ན་འཚོ་སྡོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད།ཡང་ཡིན་ལས་ཀྱི་གལ། Kurt Dewhurst དང་ Marcia McDowell ང་ཚོ་གསུམ་རོའི་Penobscotལག་གཟེབ་བཟོ་མཁན་དང་Maineདབྱིན་ཏི་ཨན་ལག་གཟེབ་བཟོ་མཁན་མན་འདེལ་ཀྱི་སྒོལ་འཕྲོད་ལས་འཛིན་པ་ Theresa Secord དང་མཉམ་དུ་ལས་ཀ་ལས།ཁོ་ནི་ང་ཚོའི་སྐབས་དེའི་ལེ་ཚན་གྱི་ཐེ་ལུལ་བློ་འདོན་པ་ཡིན། དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་ལ་མཉམ་ཞུགས་པ་བཞི་ཡིས་Maineདབྱིན་ཏི་ཨན་ལག་གཟེབ་སྒོལ་རྒྱན་གྱི་ཚབ་བྱས་ཏེ་ཚུར་གདན་འདྲེན་ཞུ་རྒྱའི་མ་དཏལ་ཡོད་པ་ཐག་ཆོད་དུས། Theresa ཡིས་ང་ཚོར་བཤད་རྒྱུར།ཕྱལ་དུ་བྱུང་བའི་ལག་གཟེབ་བཟོ་མཁན་གདན་འདྲེན་ཞུ་རྒྱ་ལས།ལག་གཟེབ་བཟོ་མཁན་གསར་ཞུགས་པ་གསུམ་དང་ལག་གཟེབ་བཟོ་མཁན་ལྷལ་བྱུང་ཅན་གཙོ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ན་ཡག་ཨོས་ཡིན་ཚུལ་གྱི་བས་མ་འཚར་བཏོན་སོང། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ལྷ་ཞུས་ནང་དུ་ཤུགས་རྒྱུན་ཆེས་ཆེ་བ་ཐོབ་སྲིད་ལ། གཞོན་ནུ་ཚོའི་ཤུལ་བཞག་རིག་གནས་ཀྱི་སྒོས་ས་ཁམས་དང་དེ་བཞིན་ཁོང་ཚོ་རང་ཡུལ་ལག་གཟེབ་བཟོ་བའི་སྒོལ་རྒྱན་གྱི་དགའ་ཕྱོགས་དང་ཟས་ཞུགས་བྱེད་པའི་བས་མ་བློ་གསོ་སྒྲོང་བྱེད་ཤུགས་རྒྱས་མཇུག་འཕྲས་ནི།ཁོ་ཚོ་དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་སྐབས་ཐོབ་པའི་ངོས་ལེན་དང་ཆེ་མཐོང་ཀྱིས་ལག་གཟེབ་བཟོ་མཁན་གཞོན་ནུ་འདི་གསུམ་པོའི་འཚོ་བ་ལ་ཤུགས་རྒྱན་ཆེན་པོ་ཐེབས་ལ། ཁོ་ཚོས་ངོ་བོ་དང་རིན་ཐང་གི་ཚོར་བ་དྲག་པོ་ཞིག་ལ་རྒྱབ་སྐྱེས་རྒྱག་པ་མ་ཟད། ཁོ་ཚོས་ལག་གཟེབ་བཟོ་བའི་ལག་རྩལ་སོགས་ཆུ་མཐུད་དུ་ཇེ་ལེགས་ཇེ་བཟང་དུ་གཏོང་རྒྱུར་སྐུལ་མ་བྱས།དེང་ཁོང་ཚོ་ནི་ལག་གཟེབ་བཟོ་མཁན་ཆེས་ཡག་ཨོས་ཡིན་ལ། ཁོང་ཚོའི་ལག་རྩལ་ལས་ཐོན་པའི་དངོས་པོ་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་ནང་བཤམས་ཡོད་ལ།དགའ་རྒྱས་ཡང་མང་པོ་ཐོབ་ཡོད།ཁོ་ཚོའི་དཔེ་ཁྱེད་བཟོ་བྱེད་གྱིས་ཐེ་ལུལ་གྱི་གཞོན་ནུ་མང་པོས་དང་ཞིན་དང་ངར་ཤུགས་སློང་འདུག་པས། དུས་སྐབས་ཞིག་ལ་སྟོང་ཉིན་ཀྱི་རིག་གནས་སྒོལ་རྒྱན་འདོན་བྱེད་རྒྱུར་རོགས་རམ་བྱས་པ་རེད།དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་སྟེང་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་དང་ཁོ་ཚོའི་མཚོན་པའི་རིག་གནས་དེ་གླུབ་འཐས་ཐུན་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་ཁ་ཕྱིར་ཕྱིན་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱི་ཁ་ཕྱི་ལ་ཤུགས་ཁ་ཤས་ཡ་རེད།ཁམས་ཀྱི་ཁ་ཆ་བཀོད་ཕྱིག།མཐོང་ཚོར་གྱི་འགྲེམས་སྟོན་དང་།བཟོ་རྩལ་ལས་ཀྱི་ལྷག་ཆགས་ཀྱི་ཁ་ཕྱི།འགྲེལ་བཤད་རྒྱུ་ཆ་དཔེར་ན།མཚོན་ཏགས་དང་འབུ་པར་ཕྲེལས་རིས།འཕྲེད་འགེལ།འཁྲབ་ཆས།མིག་སྟོན་གསལ་བཤད་ལ་མཁོ་བའི་དགོས་ངེས་ཀྱི་མཚོ་ཆས་དང། ཡོ་བྱད་རྒྱུ་ཆ་སོགས་ཉེ་འཚོར་དུ་ཡོད་པ།གཙོ་སྒྲོང་བྱེད་མཁན་ཀྱི་མི་སྡེའི་ཕྱེ་ཟུ་ཐོགས་ནང་པ་ཡོད།ཡུལ་དངོས་ཞིབ་འཛིན་ལ་ཨཱ་ཡུ་ཝེད་ཀྱི་ཐུས་འདོན་མཁན་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས།ཆེས་གལ་ཆེ་བ་ནི་ང་ཚོས་དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་སྟེང་དུ་ཞུགས་རྒྱུ་ གཙམ་གྱི་བྱས་ཡོད་པའི་སྒོལ་རྒྱན་རྒྱུན་འཛིན་པ་དག་དང་རྗེས་ཁྱེད་ཀྱི་ཐུགས་གང་ཞིག་ནི་ཁོང་ཚོའི་རང་རང་ཚོའི་རིག་གནས་དང་སྒོལ་རྒྱན་གྱི་ཕྱོགས་གང་ཞིག་བརྒྱུད་བསྒྲགས་ཀྱིས་ཁྱེད་དེ་ཇི་ཙམ་ཡང་ཁ་ཕྱི་ཞུ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།ཁོ་ཚོ་དང་མཉམ་ཚུས་ཀྱི་ཁ་ཕྱི་ལ་ཤུགས་ཁ་ཤས་ཡ་རེ།ཁོ་ཚོ་ཨ་ལུ་ཡ་ཡི་ཁ་ཕྱི་ལ་ཤུགས་ཁ་ཤས་ཡ་ཡིན།ཡང་ཁ་ཕྱི་ལ་ཤུགས་ཁ་ཤས་ཡ་ཡིན།

གླིང་དོ་དམ་ནུས་ཡི་ས་ཁོངས་སྒྲེང་ཚོགས་བཞིན་ཡོད།ངས་ཁྱེད་ལ་དཔེ་ཅིག་བཤད་ཚུགས།ཁེ་ནི་ས་ཕན་ཀྱི་གཏུང་རྒྱུད་ས་ཕག་གི་ ཁང་བ་བཟོ་མཁན Albert Parra རེད།ཁོ་ནི་མོ་ཞི་ཁོ་ཀློའི (New Mexico) བྱང་ཕྱོགས་ནས་ཡིན།ཁོ་ནི་ཨར་ལས་རྫུ་རྩལ་སྨོབ་དཔོན་ཞེས་པའི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཚེན་གྱི་ལེ་ཚན་གྱི་མཉམ་ཞུགས་པ་རེད།ཁོ་རང་དམངས་སྲོལ་དུས་ཚེན་སྒྲེང་མ་སྒེལས་གོང་ཀང་ཚོའི་ཁོང་གིས་དམངས་སྲོལ་དུས་ཚེན་སྒྲེང་ཅི་ཞིག་སྒོན་རྒྱའི་སྐོར་གྲོས་བཟླུར་བྱེད་རྐབས།ཁོང་གིས་སོ་ཕག་གི་ཁང་བ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་བཟོ་རྒྱའི་འཚར་གཞི་ཡོད་ཞེས་བཤད་སོང།ཁོང་གིས་བཤད་ན་ཁང་བ་དེ་ལ་གཞི་རྩ་ཞིག་ས་འོག་ཏུ་ཆོ་དགོས་ཚུལ་ཡང་བཤད་སོང་།རྐབས་དེ་དུས་ངས་བཤད་རྒྱུར་ཅིག་སྒྲིག་དང་ཀ་ཚོས་རྒྱལ་ལས་ཀྱི་སྒྲ་ཆེ་ཤས་ཡོ་ས་ཁོངས་ལུ་ས་ཆོས་ཁ་ཡོད་པའི་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ཕྱི་ཕྱོགས་མོན་བྱས་པ་ཡིན་ལ།ཁོས་མོན་བྱས་པའི་རྟེས་ལ་ང་ཚོའི་དོན་དག་དེ་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཟླེད་བྱང། དེ་ནི Albert ཡིས་ཁང་པ་ཆུང་ཆུང་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཐང་ཆེན་དུ་ས་ཕག་གིས་ལས་རྒྱའི་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་རེད། དེ་ཕྱར་བྱས་ན་ང་ཚོས་ས་དུང་ཞོག་ཆོ་མ་དགོས།ཐབས་ལམ་འདི་ཕྱར་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱའི་སྐོར་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱར་དུས་ཚོད་ཙང་མང་པོ་ཞིག་བཏང་ཡོད་རེད།འབྲང་མཐའ་མར་ཐག་གཅོད་ཏུས་གཞི་ཞིག་ཟླེད་ས་ཁོངས་ཀ་ཡིན།ཁོ་ཡིས་ཁང་པ་ཆུང་ཆུང་དེ་བཟོ་བའི་ཐབས་ལམ་བཅོས་བསྒྱར་བྱས་ཏེ་ཁང་བ་དེ་ལས་འགོ་བཙུགས།དམངས་སྲོལ་དུས་ཚེན་གྱི་ཉི་མ་བཙུ་ཡི་རིང་ཁོང་གིས་སྲོལ་རྒྱུན་སོ་ཕག་གི་ཁང་པར་ཞིག་བཟོ་སྒྲུན་བྱས་པ་རེད།མཉམ་ཞུགས་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་དམངས་སྲོལ་དུས་ཚེན་སྒྲེང་གི་འགྲེམས་སྟོན་བྱེད་སྒྲངས་དེ་ཁོ་ཚོ་ལ་གསལ་ཆ་ཡོད་པའི་འགྲེམས་སྟོན་བྱེད་སྒྲངས་གཞན་པ་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་གཞིན་ཡོད།ངེས་ཞིག་བཞུག་ན།ཨར་ལས་རྫུ་རྩལ་སྨོབ་དཔོན་ཞེས་པའི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཚེན་གྱི་ལེ་ཚན་ལ་ཞུགས་མཁན་གྱི་མཉམ་ཞུགས་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཁོ་ཚོ་ལ་གོམས་གཤིས་ས་ཆགས་པའི་ཅི་ཚོང་འགྲེམས་ཁང་ཁ་ཤས་ཡིག་སོགས་བཀོལ་རྒྱའི་འཚར་གཞི་ཡོད།ཁོང་ཚོའི་ལ་གོམས་གཤིས་ལ་ཤས་ཆེ་ཙམ་ཡོད།ཁོ་ཚོ་ཡང་ཁ་ཕྱད་ཟླེད་པ་སོགས་ནི་དོན་ཐོག་མཁེལ་བའི་ཐོ་ནས་ཕྱད་མོ་བ་དང་མཉམ་དུ་འཛིལ་བ་བྱས་ནས་མཉམ་ཞུགས་པ་ཚོའི་ལག་ཏུ་ཁ་ཕྱད་ཟླེད་པ་ཡོ་ཤས་ཀ་ཡ་ཐུང་ཙམ་ཚོའི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཚེན་དུ་ཞུགས་མཁན་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་ཚང་མ་ལ་རང་རང་གི་ཚེད་དུ་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱ་དང་རང་འདོད་ངང་ཕྱད་མོ་བ་རྣམས་དང་འཛིལ་འདྲིས་ཟླེད་རྒྱའི་སྐུལ་མ་གཏོང་བཞིན་ཡོད།ང་ཚོས་དུ་ཁུ་ཁོ་ཚོ་ཚང་མར་རང་རང་གི་ལེ་ཚན་སྐབས་དང་ཡང་ན་དམངས་སྲོལ་དུས་ཚེན་གྱི་འགོ་མཇུག་བར་གསུམ་དུ་མཉམ་ཞུགས་མཁན་གཞན་པ་ཁ་ཤས་ཀ་ཡ་ཐུང་ཙམ་ཡིན། ང་ཚོས་ཕན་ཚུན་ཁ་ཕྱད་འཛིལ་ཟླེད་ཟླེད་ཀྱི་ལ་ཁ་ཤས་ལ་ཐུགས་ཤ་ཆེ་ཙམ་ཡ་ཡིན། ང་ཚོས་ཕན་ཚུན་འཛིལ་འདྲིས་ཟླེད་ཟླེད་ཀྱི་ལ་ཁ་ཤས་ལ་ཐུགས་ཤ་ཆེ་ཙམ་ཡ་ཡིན།ངས་ཁ་ཕྱད་ཟླེད་ཀ་ཡ་ཐུང་ཙམ་ཡ་ཡིན། ང་ཚོས་ཕན་ཚུན་འཛིལ་འདྲིས་ཟླེད་ཟླེད་ཀྱི་ལ་ཁ་ཤས་ལ་ཐུགས་ཤ་ཆེ་ཙམ་ཡ་ཡིན།ངས་ཁ་ཕྱད་ཟླེད་ཀ་ཡ་ཐུང

བྱས་ནས་གྱང་དེ་ཤིན་རྩེས་མར་བཤིག་སྨ་བས་ཡང་བསྒར་གྱང་རྩིག་ཕྱབ་པ་རེད།མཁན་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་ཡུལ་དངོས་ཞུབ་འཛིག་མཁས་ནས་མཁན་དུ་

དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་གྱི་རང་བཞིན་དང་འགྲེམས་སྟོན་ཐབས་ཤེས་སོགས་ལ་གློས་མོལ་ཕྱིད་པ་མ་ཟད། འགྲེམས་སྟོན་ཏུས་འདོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་མོ་ནས་

དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་གྱི་དུས་ཆེན་ཏུས་འགོད་པ་དང་ལག་རྩལ་མི་སྣ་དག་དང་མཁན་ལས་བྱེད་རྒྱུ་ནི་ཀ་ཅང་གལ་ཆེན་རེད།ཆེས་ལེགས་ཤོས་ནི་དུས་ཆེན་ལ་ཕྱ

ཚུལ་ཙམ་ཡོད་པའི་དུས་རིམ་ནས་འགོ་བཙུགས་ན་བཟང་।དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་ནི་འཚོ་བའི་འགྲེམས་སྟོན་ཞིག་ལྟེ་འགྲེམས་སྟོན་ཏུས་འགོད་པ་དང་སྒྲིག་གཞི་

བཟོ་མཁན་ཚང་མ་དང་མཁན་དུ་ཏུས་འགོད་དང་གྲལ་ཚུལ་གཞི་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་ལ་མཁན་གཅིག་ཏུ་གློས་མོལ་བྱས་ནས།དེ་དག་གིས་དམངས་སྲོལ་དུས་

ཆེན་གྱི་ཆ་འཕྲིན་གཙོ་བོ་དེ་ལྟར་མོ་བ་མི་ཚོགས་ལ་སྟོན་རྒྱའི་རོགས་རམ་བྱེད་ཞུབ་པ་མ་ཟད།མཁན་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མིག་སྟོན་གསལ་བཤད་དང་।འཁྲབ་སྟོན།

འཕྲལ་འདྲིས་སོགས་ཀྱི་དགོས་མཚོ་ལ་ཡང་རོགས་རམ་བྱེད།ཨར་ལས་སྒྲུ་རྩལ་བདོན་ཞིས་ལས་ཀྱི་ལེ་ཚན་དང་।ཡང་ན་དས་ལས་མྱོང་

བའི་ལག་བཟོ་བ་ཆང་གཞི་བྱས་པའི་ལས་རིམ་ཡོད་ཚད་ཀྱི་འགྲེམ་སྟོན་ཏུས་འདོན་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་।དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་དུ་ཁྲིད་སྟེགས་ཞིག་བསྒྲན་

ཏེ་ལྟད་མོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཁན་ཞུགས་པ་དག་དང་ངོ་ཕྱགས་བཟོས་ཏེ། དེ་ཚོའི་རྩལ་ནུས་ཡ་མཚན་དེ་དག་ལ་གོ་བ་ལོན་ཕྱབ་བ་མ་ཟད།ཁམས་

ཞུགས་པ་དེ་དག་གི་རིན་ཐང་གི་ལྟ་བ་དང་རེ་འདུན།ཕུགས་བསམ་སོགས་ཡང་ཏ་གོ་ཐུ་འཛིག་རྒྱུ་དེ་ཡིན།ངས་ནམ་རྒྱུན་དུ་ལག་བཟོ་བ་དག་དང་མཁན་དུ་བྱ་བ

ལས་ནས།མཁན་ལས་ཀྱིས་འགྲེམ་སྟོན་གི་གོང་འོག་ཏུ་ཡིན།ངེས་ཅན་ལ་ལྟད་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ལག་བཟོ་བ་ཁོ་ཚོའི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་ངོས་

ནས་ཐབས་ལན་སྣ་མང་གི་ངང་ནས་སྲོལ་རྒྱུན་ལག་ལྟ་སྣ་མང་དེ་གོ་རྟོགས་བྱེད་ཕྱབ།ཁོ་ཚོས་ཀ་ཅེ་ཞིག་ཤེས་ལ་ཅི་ཞིག་ནི་ཙ་ཚེན་དུ་སྙམ།ཁོ་ཚོར་རང་དང་གཞན་

པའི་སྒྲ་ཚལ་ལ་ལྟ་ལྟངས་ག་འདྲ་ཡོད།རིག་གནས་དང་མཛོས་སྦྱོང་ཀྱི་ལྟ་བ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡོད། ཁོང་ཚོའི་བཟོ་ཚལ་སྲོལ་

རྒྱུན་འདི་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་རྐབས་འཕྲད་པའི་དཀའ་ཁག་དེ་ག་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དམ།ལག་ཚལ་ཤག་ཤོས་ཀྱི་ཚད་དེ་ག་འདྲ་ཡིན་པ་དང་མི་རབས་རྩེས་མར་ཇི་ལྟར་

བརྒྱུད་ཐུས་ཡོད་དམ།ལག་བཟོ་དེ་སྦྱི་བའི་བར་གསེང་ནང་གསལ་སྟོན་བྱེད་པར་དཀའ་ཁག་ཚེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི།སྲོད་དཔོན་ནས་ཁ་ཅིག་ཁོང་

ཚོར་ངོ་ཀོ་བའམ་ཡང་ན།ཆུགས་བཟོ་བ།འཇིམ་པ་བཟོ་བ་སོགས་གང་ཡིན་ཡང།ཁོང་ཚོའི་འདི་དག་བཟོ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་འདི་ནི་ མི་གི་གོས་ལྟས་ན་ལས་སྣ་པོ་ཞིག

ཡིན་པའི་རྣམ་པ་སྟོན།ངེ་བས་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་གྱི་ལྟད་མོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལག་ལྟ་སྲོབ་དཔོན་འདི་དག་གིས་དོན་དངོས་སུ་ཁོང་ཚོའི་ལག་བཟོ་བཟོ་སྐབས

ཤེས་བྱ་དང་ཙམ་ནུས་སོགས་ཀྱ་ཆེན་པོ་མཁོ་བ་དེ་དག་ཅི་ལྟད་ཤེས་ཕྱབ་བམ།འགྲེམ་སྟོན་གྱི་ཐབས་ཤེས་གལ་ཆེན་ཞིག་ནི་ལག་བཟོ་སྲོལ་རྒྱུན་རེ་རེ་ལ་འགྲེལ

བཤད་སྒོ་བྱང་བགོལ་རྒྱ་དེ་རེད།སྒོ་བྱང་སྟེང་དུ་འདུ་བར་ཡག་པོ་ཞིག་དང་ཡིག་གི་ཕྱུང་ཕྱུང་འགན་ལ་ལག་བཟོ་བ་དང་དེའི་སྲོལ་རྒྱུན་ལ་ཆ་འཕྲིན

མཁོ་སྒྲོད་བྱེད་ཕྱབ་ལ།ལྟད་མོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བ་འདི་རྒྱ་དང་མཁན་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་མཁན་དུ་ཁ་བཏ་ནང་ཞུགས་རྒྱ་ལ་རོགས་རམ་བྱས་ཏེ་གློས་མོལ་དང་

གོ་བ་གཏིང་ཟབ་མོ་ཞིག་ཡོང་བར་ཕན་པ་ཡོད།ངས་སྒྲོད་དུ་ཉམས་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་པོའི་ལྷང་འདེན་རྒྱ་ཆ་ཙང་དགའ། དེས་ཁོང་ཚོའི

རང་གི་ལས་ཀའི་ནང་དོན་དང་ལྟ་ལྟངས་སོགས་ཡག་པོ་མཚོན།ལག་བཟོ་བ་རྣམས་རང་རང་གི་སྐད་ལྷ་བརྒྱུད་ནས་ལྟད་མོ་བ་དང་མཁན་འཕེལ་བྱེད་ཐུག་པས

བཞག་ནས།ཨར་ལས་སྒྲ་ཚལ་སྲོལ་དཔོན་ཞེས་པའི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་གྱི་ལེ་ཚན་སྟེང་ཤིང་ཁང་སྲོམ་གཞི(Timber framing)བཟོ་མཁན་གྱི

གསལ་སྟོན་ས།ཁྱལ་ན་བཟོས་པའི་ཐོ་ཕྱང་སྟེ།ཤིང་ཁང་སྲོམ་གཞི་ནི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་མགོ་ཙམ་ལ་ཆ་རེ་ནས་ལགས་ཚལ་དེ་མེད་པར་ཐུར་བ་ཞིག་རེད།ཏུས

རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་བདུན་བཞུ་བར།དེ་ལ་སྟོ་བ་ཡོད་མཁན་ལག་བཟོ་བ་གཞོན་ནུ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ལག་ཚལ་ཁའི་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པ་ཤིག་ཏུ་ཁ

ཤེད།ཁོན་ཀྱང་ཁོ་ཚོ་ལ་ལག་ཚལ་ཁའི་ཐོག་ཏུ་ཁ་ཤད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཏུ་ཁ་ཤད་ཀྱིས་ལག་ཚལ་ཁ་ཤད་ཀྱི་ཤ་ཁ་ལ་ཡོད།ཁ་ཤད་ཀྱི་ལ

ལ་ལ

ལ་ལ

ལ་ལ

ལ་ལ

ལ་ལ

ལ་ལ

ལ་ལ

ལ་ལ

ལ་ལ

ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ

ལ

ལ

བརྒྱུད་རིམ་བྱེ་བྲག་པ་དེ་དང་མཐུན་པ་དང་རོགས་རམ་བྱེད་ཐུབ་དགོས།ངས་བཤད་ན།ང་རང་གི་སྐད་ཆ་ནས་བཤད་ན། "མཐོང་ཚོར་ལྟགས་ཁབ་ལེན""གཏམ་རྒྱུད་སྨོད་ཆས"ཡང་ན། "ཚད་ལྡན་དངོས་ཕྱས"ཞེར་བ་འདི་དག་ལ་མཉམ་འཇོག་བྱེད་རྒྱ་ནི་ཀ་ཅང་གལ་ཆེན་ཡིན་དེ།དབེར་ན།ཡོ་བྱད་སྒྲ་ཚོགས།རྒྱ་ཆ་སྒྲ་ཚོགས།སྒྲ་རྩལ་ཐོན་ཕྱས་དང་ལག་རྩལ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ།ཁོད་ཀྱི་དུས་རིམ། མི་འདྲ་བ་མཚོན་པའི་བརྩམས་ཆོས་དག།ཆ་འདི་དག་གིས་ལྟད་མོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོ་སྣང་ཚུར་འགྱུག་ཐུབ་ལ།ཁོ་ཚོའི་ཏྲི་བ་ཡང་འདྲི་བ་ཡང་དང་།ཕན་ཚུན་བར་འབྲེལ་འདྲིས་བྱེད་པ་དང་།རིག་གནས་གླིང་མོལ་བྱེད་པར་སྐུལ་མ་བྱེད་ཐུབ་འདུ་བར་ཕྱེས་རིས་ནི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་སྟེང་རིག་གནས་གསལ་སྟོན་ལ་གོང་འཕེལ་གྱི་ནང་དོན་སྐྱེན་པའི་དོན་ཐོག་གནད་ཁལ་གྱི་ཐབས་ལམ་གཞན་ཞིག་ལས་གཞན་ལ་གཞི་ཆགས་ཡོད་ཀྱི་ཡིན།ཁོ་ཚོ་ཡང་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ཕྱི་ལ་ཡོད་ཅིང་ཁ་ཤས་ཀྱི་ནང་ལ་ཡོད།ཁོ་ཚོ་ཡང་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཕ་ཁ་ཡིན།ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ཕ་ཡིན།ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ཕ་ཡིན།John Canning དང་ཁོང་གི་བུ་མོ་Jackie Canning-Riccio གཉིས་ཀྱིས་ཨར་ལས་སྒྲ་རྩལ་སློབ་དཔོན་གྱི་ལས་རིམ་ལ་མཚོན་ནང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ལག་བཟོ་བ་འདི་ཚོ་དང་ཁོང་ཚོའི་མི་ཚེ་ཏིལ་བོའི་ནང་སྲོང་སྒྲོལ་བྱས་པའི་བཟོ་སྐྱན་དག་དང་འབྲེལ་མཐུད་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡིན།ཁོང་ཚོའི་རི་མོ་འཕྲི་བའི་ལག་རྩལ་དེ་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་སྟེང་མི་རྣམས་ལ་སྟོན་ཐུབ། འོན་ཀྱང་ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་སྲོང་སྒྲོལ་བྱས་པའི་བཟོ་སྐྱན་དེ་དག་ནི་ང་ཚོའི་དངོས་གྲུ་རྒྱབ་ཁ་ཕར་ཆེན་དུ་སྤོ་མི་སྲིད་ལ་སྤོ་མི་ཐུབ་པས། ང་ཚོས Canning ཀྱི་ལོ་རྒྱས་སྲོང་སྒྲོལ་བྱ་གཞག་གྱུབ་འབྱས་དག་འདྲ་པར་ཕྲེལས་རིས་ཆེན་པོ་འཁོད་བཟོས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན།དཔེར་ན།ནིའུ་ཡོག་གྲོང་ཁྱེར་ཀྱི་ཀྱང་དབྱང་ཟླངས་འགོར་འབས་ཚུགས(Grand Central Terminal) དང་སྐད་མེད་སྒྲག་མཁར་ཚོམས་ཁང(Radio City Music Hall)།ཕྱ་ཏེན་ཐོན་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཨར་ལས་འགྲེམ་སྟོན་ཁང(National Building Museum)། ཨ་རིའུ་ནོར་སྲིད་ཡུཌ་ཐོག་ཁང་ཆེན་མོ(U.S. Treasury Building)སོགས་ལ་ལས་ཀ་བྱས་པ་སྟེ། འདི་དག་ནི་ཁོང་གི་གྲངས་ལས་འདས་པའི་ལས་ཀའི་དཔེ་མཚོན་འགའ་རེད་ལ་འདི་དག་ནི་འཕྲི་བར་ཕྲེལས་རིས་བཀོད་ནས་ཁོང་གི་འགྲེམས་སྟོན་ལ་གོང་འཕེལ་ནང་དོན་བསྐྱེན་པའི་དཔེ་བཟང་པོ་རེད།ལོ་མང་པོའི་རིང་གི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་ནང་།ང་ལ་ཆེས་དགའ་ས་ནི་2016ལོའི་པ་ས་ལི་ཁི(Basque)རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ལེ་ཚན་དེ་རེད།ཁྱེད་དུས་ཆེན་ལ་ཕ་སྐབས་སུ་ཐུང་མེད་ཞིག་གི་ཀ་རྒྱ་བཟོ་བཞིན་པ་མཐོང་། མོའི་རྒྱབ་སྟོངས་ན་པ་ས་ལི་ཁི་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་མཆོ་འགྲམ་གྱི་མཇོས་ལྷོངས་གྱི་པར་ཀ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་ལ་དེའི་ཉེ་འགྲམ་ན་མོས་ཀ་རྒྱ་བཟོ་བཞིན་པ་མཐོང་། ཕྱིན་ཆད་ཁོ་ཞིག་ཡོད་ལ་དེའི་ཉ་འགྲམ་ན་མོས་ཀ་རྒྱ་བཟོ་བཞིན་པ་མཐོང་ཐུབ་འགྲམ་ཤེས་གཞན་པ་ཞིག་ནི་ལག་རྩལ་ཅན་ཏེ་ལག་ལེན་བྱ་འགྲུལ་ཆེན་ཡོ་ཞིག་ཡོད་ལ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ལག་ཏུ་ལག་ལེན་བྱ་འགྲུལ་མང་པོ་ཞིག་བཀོད་ཕྱིག་བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད།ཁེས་ཐུབ་ཀ་ཀ་ཅང་བཟང་བའི་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་འདྲིས་དང་དང་རང་འགྲུལ་གྱིས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ལ་སྐུལ་འདེད་བྱེད།ཁམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་གྱི་ཕྱད་མོ་བ་དག་གིས་དངོས་སུ་ཤིང་གི་ཐོ་བ་དང་གཟོང་བ་བཀོད་ནས་རྟོ་གཏུབ་ཚྱོང།ཡ་མ་བཟོ་བཀམ་རྨོས་ལོ་ཏོག་གི་བག་ལེབ་སྐམ་པོ་བཟོ་བཀཀེབ་མ་བཟོ་བ་སོགས་མང་པོ་རང་རང་གི་ལག་པའི་ལས་ཚྱོང།ལག་བཟོ་བ་དག་དང་ཕྱད་མོ་བ་དབར་གྱི་འདི་ཕྱ་ཐུའི་བར་འདུམ་མེད་པའི་འབྲེལ་འདྲིས་བྱེད་ཕྱངས་ནི་ཁྱིད་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད།མཚམས་ལ་རེ་སྨོས་ཐུང་ཐུང་ཕྱི་ནས་ཀྱིས་རིག་གནས་གཞན་པ་ཞིག་ལ་བཟུང་པའི་ཕྱ་ཕྱངས་དེ་བཐུར་བའི་གོ་སྐབས་ཡང་ཡིན།བཅུན་པར་ཕྱུང་ཐུབ་ཡང་ཡིན།Guillermo Bautista ཡོད། ཁོ་ནི་ཁོ་ལོན་པོ་ཡ་རྒྱལ་ཁབ་ (Colombia)Andean ས་མཐོ་ནས་ཡོང་བའི་རྫ་བཟོ་མཁན་ཞིན་ཡིན།ཁོང་གིས2011ཁོ་ལོན་པོ་ཡ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་སྟེང་ཁོང་གི་ལག་བཟོ་དག་སྟོན་བཞིན་ཡོད།འདི་གཅིག་པོ་ལས་ངས་སྟོན་ལ་བརྗོད་ཟིན་པའི་ཐུབ་ཐབ་ལས་ཕྱན་པའི་ལག་བཟོ་དཔེ་སྟོན་གྱི་གནད་མང་པོ་ཞིག་བསྟན་ཡོད།ཁྱེད་ཀྱིས་ཨ་ཡ་ཅན་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ཕ་ཡིན།Guillermo ཡིས་ཁོ་རང་གི་ཆེད་དུ་སྐད་ཆ་བཤད་བཞིན་ཡོད།རྫ་མ་འཕེན་པའི་གོ་རིམ་དེ་གསལ་ལས་སྣ་བོས་སྟོ་ནས་ཁོང་གི་ཕ་ཁའི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་ཁོ་ཡི་གམ་དུ་བཞག་འདུག།གསལ་བཤད་ཁོ་ཀ་ཅང་ཐུ་ཚུར་ཁ་ཤས་ཀྱི་ལག་ཏུ་ལག་ལེན་བྱ་སྲོང་ནས་ཏི་བ་ཏིས་ཆོག།ཕྱད་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ཕ་ཁ་ཡ་དེ་རང་རང་གི་ལག་པ་བཀོལ་ཕར་བསྐོར་ཚུར་བསྐོར་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ཡང་ཡོད་པ་སོགས་མཐོང་ཐུབ།མདོ་འཛིན་པའམ་ཡང་ན་ཆོགས་པོ་བཀོལ་སྟོན་ཞིག་ཡོད།ཁ་ནི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་གྱི་འགྲེམ་སྟོན་ནང་ནུས་པ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡོན་ནས་ཁ་ནི་ཁོ་ཚོ་ཡང་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ཕ་ཡ་ཡ།Peter Seitel ཡིས་བཤད་རྒྱུ། མདོ་འཛིན་པ་ནི་ཕྱད་མོ་བ་དང་མཉམ་ཞུགས་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་གོ་རྟོགས་ཀྱི་ ཟམ་པ་བཟོ་མཁན་ཡིན།ཞེས་བཤད་ཡོད་པ་རེད།ཁྱེད་ཚོ་མང་ཆེ་བ་མདོ་འཛིན་པ་ཞིག་གིས་རོལ་དབྱངས་ཚོགས་པ་ཞིག་གར་སྟེགས་སྟེང་དུ་མཚམས་

སྒྲོར་བྱེད་པ་དེ་ཕལ་ཆེར་གསལ་ཆ་ཡོད་རེད།ཡང་ན་ཚོགས་འདུའི་མགོ་འཛིན་པ་ཞིག་གིས་ཐོས་མོལ་ཚན་ཆུང་ལ་མགོ་འཛིན་བྱེད་པ་ཡང་གསལ་ཆ་ཡོད་སྲིད།ང་ལ་མཚོན་ན།ལག་རྩལ་དཔེ་སྟོན་ཁུལ་དུ་མཉམ་ཞུགས་པ་ཚོགས་སྒྲི་རེ་རེ་དང་ལག་བཟོ་སོལ་རྒྱན་རེ་རེ་ལ་མདོ་འཛིན་པ་རེ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ན་རོགས་རམ་ ཆེན་པོ་བྱེད་ཐུབ་པར་ཡིད་ཆེས་ཡོད་མཁན་ཡིན།མདོ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟད་མོ་བ་དང་མཉམ་ཞུགས་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་འདྲིས་བྱེད་པར་རོགས་རམ་བྱེད་དེ། མདོ་འཛིན་པས་རྒྱབ་སྟྲོངས་ཤེས་བྱ་ཐུང་ཐུང་ཙམ་མཚམས་སྒྲོར་བྱས་རྩེས་ལྟད་མོ་བ་རྣམས་ལ་དྲི་བ་ཡོད་མེད་དྲིས་ན་ཆོག།གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཀི།མདོ་འཛིན་པས་མཉམ་ཞུགས་པའི་ཚལས་བྱས་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱུ་དེ་ནི་གཏན་ནས་བྱེད་མི་ཉན།མདོ་འཛིན་པས་རིག་གནས་ཁ་བཏ་དང་བསྒོ་གཏིང་ཟབ་བྱེད་པར་སྐུལ་མ་བྱེད་དགོས་ཏེ། གཙོ་བོ་ལྟད་མོ་བ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་མང་ཙམ་སྨོབ་སྒྲོར་བྱེད་འདོད་ཀྱང་ཇི་ལྟར་མཁོ་བཟླུམས་དགོས་པ་མི་ཤེས་མཁན་ལ་རོགས་རམ་བྱས་ནས།ལྟད་མོ་བ་རྣམས་ལ་མཚོན་ན་ནང་དོན་གསལ་ཐོ་མེན་པ་དག་ཏེ་གསལ་ཁ་བཏགས་ལ་ཤན་ལ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཚད་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ།ཁྱེད་ཀྱིས་སོལ་རྒྱན་ལ་མཚོན་ན་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་བཟླུམས་ཚོས་ལ་ཤན་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ།ཁྱེད་ཀྱིས་ཐོ་ལ་རྒྱན་ལ་ཅི་ཞེས་ཟེར་ཏེ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཁ་ཏགས་ཀ་ལ་ལ་ཐུག་ཏུ་ཁ་ཤས་ཀ་ཐུ་ཁ་ཤས་ལ་ཁ་ཤས་ཀ་ཐ་ཡ་ཡ་ཡ

བྱེད་པ།ལས་ཀ་མཁན་འཕེལ་གྱི་གོ་སྒོས་གསར་བ་འཇུག་པ་དང་།མཛའ་འཕེལ་གསར་བ་འཇུག་པ། འདི་ནི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་གྱི་ཆེས་སྟོབས་ཤུགས་ལྡན་པ་དང་དགེ་མཚན་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་རིང་འགྲེམ་སྟོན་ཏུས་འདོན་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཚ་ནས།ང་འའི་ནུས་པ་ཡོད་ཚད་ཀྱིས་མཁན་ཤུགས་པ་རྣམས་གཅིག་དུ་འཛིམས་ནའི་བར་སྟོང་དང་དུས་ཚོད་མཚོ་སྟོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད།གྲོས་བསྡུར་རམ་གྲེང་མོལ་སྟེགས་བྱ་སྟེང་གི་རིག་གནས་ལས་བཀལ་བའི་ ལེ་ཚན་ནི་འདི་འདྲ་འཐུང་སྲིད་པའི་གནས་ཚུལ་གལ་ཆེན་ཞིག་རིང་གོ་སྒོས་གཞན་པ་ནི་ཤུགས་མཁན་མཚམས་སྟོར་དང་།ཞིབ་བསྡུར་ཚོགས་འདུ། ལྷག་པར་དུ་མཛོད་གྲོ།ངག་ལ་ལྟོན་ཏེན་འཕེལ་གྱི་བྱེད་སྒྲོ།མགོན་ཁང་ནང་གི་སྐབས་བདེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཕེལ་མཐུད་འདུ་འཛོམས་སོགས་ལྷ་ཐུ་རིད།འཛམ་གླིང་གཅིག་སྒང་རིགས་སྐྱ་མང་ཞེས་པའི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་གྱི་ལེ་ཚན་ནང། ཉེན་ཁར་བཅར་བའམ་ཡང་ན་གླངས་ཤུང་མི་རིགས་ཀྱི་སྒང་བཤད་མཁན100ལྷག་ཙམ་འདུ་འཛོམས་བྱུང་བ་དང་། ཁོ་ཚོ་ནི་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་སྒང་ཡིག་སྲེ་ཁག་མི་འདྲ་བ15ནས་ཡོང་བ་དང་། སྒང་ཆ་དར་རྒྱས་ཐང་ལ་བསྒྲགས་པའི་འབད་བརྩོན་དང་।འཐབ་ཏུས།འཐབ་རྩོལ།ལེགས་གྲུབ་ཀཏམ་རྒྱུང་སོགས་ཕན་ཚུན་བར་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་གོ་སྒྲས་བྱུང་ཡོད་པས།མཁན་ཤུགས་མཁན་ཡོད་ཚད་ལ་མཚོན་ནས་ཁ་ཅི་ནི་མི་ཁེམས་ལ་སྒྲལ་མ་ཕེབས་པའི་ཉམས་སྒོང་ཞིག་རིང་མདོར་ན།ངས་ཡང་བསྒྲར་ནན་བཤད་ཞིག་བྱེད་རྒྱ་ནི།དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་གྱིས་སྲོལ་རྒྱན་རྒྱན་འཛིན་མཁན་ལ་རང་རང་གི་ལག་རྩལ་དང་ཤེས་བྱ་སོགས་དང་।རང་རང་གི་ཀཏམ་རྒྱུད་བཤད་ནའི་སྟེགས་ཐུ་ཞིག་བསྒྲན་རྒྱ་དེ་ལ་འབད་བརྩོན་བྱེད་བཞིན་ཡོད།དེས་རིག་གནས་བསམ་ཤེས་བྱེད་པ་ལ་སྒྲལ་མ་དང་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་སྐྱ་མང་རིག་གནས་ཀྱི་གསོན་ཤུགས་ལ་རྒྱན་མཁྱོངས་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པ་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་།དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་གྱིས་འདི་དག་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་དགོས་ན།འགྲེས་གྱི་སྐྱན་ངག་རང་བཞིན་དང་སྟོབས་ཤུགས་དང་། མཁན་སྲིས་ཀྱིས་རིག་གནས་མཚོན་ཤུངས་འཇུག་སྒྲན་བྱེད་པ་སོགས་ལ་ནན་ཏན་ཀྱིས་བསམ་གཞིགས་དང་དོ་སྣང་བྱེད་རྒྱ་ནི་ཅ་ཅང་གལ་ཆེན་རེད། དེས་མཁན་ཤུགས་པ་དང་ལྷད་མོ་བ་རྣམས་དོན་སྙིང་ཤུན་པའི་འཕེལ་འདྲིས་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་।དེས་སྲེ་ཞུལ་ཁོངས་མིས་ཁོང་ཚོའི་རིག་གནས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་དེའི་དོན་སྙིང་དང་རིན་ཐང་མངོན་པའི་སྒོ་ནས་བརྒྱུད་བསྒྲགས་བྱེད་ཐུབ་པར་རོགས་རམ་བྱེད་པས་རེད།ཐུགས་ཆེ།

5. ལོ་ནས་མི་འདྲ་བའི་སྨོན་སྒྱུར་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་དམངས་སྲོལ་སྨོན་ཁྱིད་བྱེད་པ།

ཁྱོད་ཚོ་བདེ་མོ།ང་ནི་Betty Belanusཡིན།ང་ཏི་མི་ཁེན་ཉི་མ་དམངས་སྲོལ་དང་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་ཆེ་གནས་ཀྱི་ཏུས་འདོན་མཁས་པ་དང་སློབ་གསོའི་ཚེདམཁས་ཡིན།1987ལོ་ནས་བཟུང་ངས་ཏི་མི་ཁེན་ཉི་རྒ་ལས་ཀ་བྱས་པ་ཡིན།ངས་སློབ་གསོའི་ལེ་ཚན་མང་པོའི་ཐོག་ལས་ཀ་བྱས་ཁྱོད་སྐྱེདམངས་སྲོལ་སྣ་ཚོགས་ཤུད་མོ་བར་བསྐྱན་ཁྱོང་ཡོད།ངས་ང་ཚོའི་ལོ་འདི་དག་རིང་འཕེལ་རྒྱས་དང་བཟོ་བཅོས་བྱས་པའི་དམངས་སྲོལ་དང་སློབ་གསོའི་ཐབས་ཏུས་ཤས་ལ་འགྲེལ་བཤད་དང་ཀྱེ་མཚུངས་ས་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཀ་འདི་འདྲ་ཇི་ཕྱར་མགོ་བརྩམས་ཚོག་པ་སོགས་ཁྱེད་ལ་འགྲེམས་སྟོན་བྱེད་རྒྱ་ཡིན།ཐོག་མར།ངས་ཏི་མི་ཁེན་ཉི་ཡོངས་ཀྱི་སྨོན་ཐུང་ཐོག་བྱེད་འདོད།ཏི་མི་ཁེན་ཉི་ནི་1846ལོར་བཙུགས་པ་དང་།དེའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ "ཤེས་བྱ་འཕར་སྨོན་དང་ཁྱབ་སྒྲེ" བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན།དེ་བས་ཏི་མི་ཁེན་ཉི་ཀྱི་ལས་བྱེད་མི་སྨས་ཤེས་བྱ་འཚོལ་བསྡུ་དང་ཞིབ་འཛིག་བྱེད་པ་མ་ཟད།དུང་ལོ་ནས་ཆེ་ཆུང་གང་ཟུང་དང་ས་གནས་ཡོད་ཀྱི་ཤྭད་མོ་བ་དག་དང་འབྲེལ་གཏུག་ཡང་བྱས་ནས།ཤེས་བྱ་དེ་དག་མཉམ་སྤྱོད་བྱེད་པ་མཚོན་ཀྱི་ཡོད།ཏི་མི་ཁེན་ཉི་ནི་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་19དང་ཞིབ་འཛུག་ཆེ་གནས་9ལས་གྲུབ་པ་ཞིག་རེད།རེར་རེར་རང་གི་སློབ་གསོའི་མི་སྣ་དང་བྱ་འགྲུལ་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡོད།ཁངས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་ཆེ་ཤོས་ཏེ་དཔེར་ན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རང་བྱུང་ལོ་རྒྱས་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་སོགས་ལ་མཚོན་ན།ཁོང་ཚོར་སློབ་གསོ་ལ་ཆེད་དུ་དམིགས་པའི་སྦྱི་པའི་བར་སྟོང་དང་ས་ཆ་ཡོད་པ་དང་།ཁད་ཡམས་མེད་པའི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་ཏུས་སྐབས་སུ་ཁོང་ཚོའི་སློབ་གྲྭའི་ཚོགས་པ་མང་པོ་སྟེ་ལེན་བྱས་ཡོད།ཁང་ཚོའི་དམངས་སྲོལ་དང་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་གྲྭ་གནས་ནི་ཅ་ཅང་ཆུང་ལ།ཁངས་ཀྱི་ཁ་ཙང་ལས་འགྲུལ་སྒེལ་པའི་ས་གནས་ཀྱི་ཁ་ཙང་ཕུ་ཐབས་ལམ་གཞན་པ་བརྒྱད་དེ་ཤྭད་མོ་བར་འཕེལ་འདྲིས་བྱེད་དགོས།ང་ཚོའི་ཉེ་གནས་ཀྱི་ཏུས་འདོན་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངས་རིགས་ཀྱི་ཁ་ཙང་ལ་ཤུལ་ཁ་ཕྱི་ཡན་ཆད་ཁ་ཤས་ལ་ཤློ་ཁ་ཙང་ཕ་ཁ་ཙང་ཕ་ཁ་ཙང་ཁ་ཤས་ལ་ཤ

སྐེགས་ཆེན་པོའི་སྐེང་དུ་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་བཞིན་པའི་འཁྲབ་སྟོན་མཁན་ཁ་ཤས་ཁྱིམ་ཚང་གི་བྱ་འགུལ་སྒེལ་ལུལ་ལ་ཕྱ་རྨོར་བྱས་ཏེ།ཕྱ་རྨོར་བ་རྣམས་ལ་ཁོ་ཚོའི་ཞབས་ཏོ་ཞིག་གམ་ཡང་ན་ཁོ་ཚོའི་རིག་གནས་ཁོང་གི་གླུ་དབྱངས་ཤིག་ཁྱིད་ནས་བཀྲུད་རིམ་འདིའི་ནང་ཕྱ་གུ་དང་།ཕ་མ།ཕྱོ་བོ་དང་རྒོ་བོ་བཅས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མང་ཙམ་སྟོང་ཕྱབ་པ་དང་།ཏྲི་བ་འདོན་ཕྱབ་པ་མ་ཟད།ཤང་ཤང་གི་ལག་འགུལ་ནས་ལས་འགུལ་གྱི་བྱེད་སྒོར་དངོས་སུ་ཞུགས་ཕྱབ་ཀྱི་ཡོད།དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་རོལ་རྩེད་ཀྱང་ན་གཞོན་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་རིག་གནས་མཉམ་སྟོད་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་བཟང་པོ་ཞིག་རེད།བྱིས་པ།ཐ་དར་མ་བཅས་ཚང་མས་སྐབས་བདེ་བའི་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་བཟོ་རྩལ་ཞིག་ཚོད་ལྟ་བྱས་ཏེ་ཤང་ཤང་གི་བཟོ་ཆོག་པ་མ་ཟད།ཁོང་ཚོའི་ཤང་གི་བཟོས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཤང་ཁྱིམ་དུ་འཕྱེར་ཆོག་གི་ཡོད།འདིའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་དོན་ཆྱེན་ལ་གཟུགས་ཡོད་དྲན་ཤེས་མཚོ་འདོན་བྱས་པ་མ་ཟད།སྒྲུངས་པའི་ནང་དོན་ལ་དྲན་སྐུལ་བྱས་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད།འདི་ནི་སྨོན་གསོའི་ཉམས་ཚོང་ནན་བཤད་པའི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལེགས་པོ་ཞིག་རེད།ཏྲི་མི་སེན་ཉི་དམངས་སྒོལ་དུས་ཆེན་དང་ལྷག་པར་དུ་ཁྱིམ་ཚང་བྱ་འགུལ་གྱི་ཀུར་ལུལ་དུ་ཕྱུ་གུ་ནས་ཏན་ཏོན་ཡང་ན་གཞོན་སོགས་ཚང་མར་རང་རང་དང་མཚམས་པའི་བྱེད་ཕྲོ་ལྷོ།ཁྱིམ་ཚང་གི་ཁྱིམ་མི་ཚང་མས་མཉམ་དུ་ལས་ཀ་དང་སྨོན་སྟོང་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད།ཡང་ཚོའི་ཉེ་གནས་ཀྱིས་རྩ་འཛུགས་བྱས་པའི་སྨོན་གསོའི་ཉམས་ལེན་ཁག་ཅིག་ནི།ཁོ་བོ་སྨོན་ཁང་གི་དགེ་ཏན་དག་ལ་དམིགས་ཡོད་བེད་དེ།ཏན་ཏན་ལ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཁ་ལ་ཁ་ཚོས་རང་ནས་སྨོན་ལ་ཐུ་ཁ་ཡོད་ཕ་ནས་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཁ་ལ་ཁ་ཚོ་ལ་ཕ་ཡ་ཏ་ཡ་ཡ་ཡ

རིག་གནས་མཉམ་སྦྱོར་དང་ཏི་མི་སེན་ཀྱི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་ནང་ཞུགས་ནས།ཨ་རིའི་རིག་གནས་དང་ལྷག་པར་དུ་ཤ་ཏྲིང་ཐོན་དམིགས་བསལ་ལྟལ་གྱི་རིག་གནས་དེ་བས་མང་བ་ཤེས་རྟོགས་བྱས་ཡོད།ཚོགས་ཆུང་འདིར་རོལ་དབྱངས་མཁས་ཅན་བཞི།རི་མོ་མཁས་ཅན་དང་གླུ་བ་གཅིག་ཚུད་ཡོད།རོལ་དབྱངས་མཁས་ཅན་ཚོས་ཤ་ཏྲིང་ཐོན་དམིགས་བསལ་སྒྲིད་འཛིན་ལྟལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་དང་འཛམ་གླིང་ས་གནས།ཁཤ་ནས་ ཡོང་བའི་རོལ་དབྱངས་མཁས་ཅན་དག་དང་རོལ་དབྱངས་སློར་གྱི་བརྟེ་རེས་ཐེངས་མང་བྱས་པ་སྟེ།འདིའི་ནང་2018ལོའི་ཏྲི་མི་སེན་ཀྱི་དམངས་སྲོལ་དུས་ཆེན་ནང་ཞུགས་མཁན་གྱི་རོལ་དབྱངས་མཁས་ཅན་དག་དང་རོལ་དབྱངས་སློར་གྱི་བརྟེ་རེས་ཐེངས་མང་བྱས་པ་ཚུད་ཡོད།དཔེ་ཁ།ཀྱེན་ཞིག་ལ།ཁོ་ཚོས་སི་ཥེན་གྱི་ཅ་ཐའི་ལྟའོ་ཀྱི་ཡ་ནས་ཡོང་བའི་རོལ་མོ་པ་དང་མཁན་དུ་སྲོལ་ཁྱུན་རོལ་དབྱངས་སློར་བརྟེ་རེས་བྱས།དང་ཐེངས་ཀྱི་རིག་གནས་བརྟེ་རེས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཀྱིས་ང་ཚོའི་ཕྱེ་གནས་དང་ནུབ་ཀྱི་རྒྱང་གི་ལ་མངའ་ས་ཅར་ཀེ་ཏར་ཀྱི་ཐིད་གཤུང་མིན་བའི་རྩ་འཛུགས་ཚོགས་པ་ལ་འཛེལ་བ་བསྡུགས་ཡོད་ཅིང།འཛེལ་བ་དེ་དང་བར་དུ་ཡང་གནས་ཡོད།དཔེ་ཁ།ཀྱེ་ལམ་ང་དང་ཤ་ཏྲིན་ཏོན་དམིགས་བསལ་ས།ལྟལ་གྱི་སྨོན་ལྭ་ཞིག་གི་དགེ་ཁྲན་དང་མཁན་དུ་ལས་ཀ།ཐུས་ཏེ།ཁས་དགེ་ཁྲན་དང་ནུབ་ཀྱི་རྒྱང་ལ་མངའ་ཐེའི་རི་མོ་བ་དང་གཞས་པ་གཉིས་དང་ལས་ཀས་འཛེལ་མཐུང་ཐུས་ཡོད།ཨཱ་ཡོ་ཏ་ལ་ཡ་ཁ་ཤ་ཡ་ཁ་ཤ་ཡ་ཁ་ཤ

ཚོས་དགེ་ཁན་དང་བཅས་པའི་ཚོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་སྦྱོང་བརྡར་འདི་གེད་སྦྱོད་བྱས་པ་ཡིན།སྦྱོང་བརྡར་འདིའི་ནང་མི་གཅིག་གིས་རང་ལ་ཅ་ཅང་གལ་ཆེ་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་གིས་ཏེ།གང་མ་པའི་དངོས་པོ་འདིའི་ཁོ་ཚོའི་འཚོ་བ་དང་རིག་གནས་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐུབ་དགོས།གང་མ་པའི་དངོས་པོ་འདི་ནི་རྒྱུད་འཛིན་བྱས་པའི་ཀློན་གོས་ཁམ་ཡང་ན་ནོར་ཅ་ཞིག་དང་།ཕྱི་མ་ཚང་གི་ཁོངས་མིའི་འདུ་པར་ཞིག་དང་।ཐ་ན་ལྷོན་ཚད་ཕྱི་མ་ཀྱི་ས་ཁམས་ལས་ཀང་ཁ་ཤས་ཡིན་ཚོགདེ་ནས།མི་འདིར་རྨར་མ་གསུམ་གྱི་དུས་ཚོང་ཁྱིན་ནས་གང་མ་པའི་དངོས་པོ་འདི་གསལ་བཤད་བྱེད་དུ་འཇུག་དགོས།དཔེར་ན།དགེ་ཁན་ཞི་ཚེ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཕ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ཤས་ཀ་ཅ་ཁ་ཤས་ཀ་ཅ་ཁ་ཤས་ཀ་ཅ

གི་ཡོད།ཁྱིམ་ཚང་གཞན་པའི་ནང་དུ་ཁོ་ཚོ་རང་གི་ཚལ་ར་ནས་ཡོང་བའི་ཐོ་ཚོད་གསར་བ་དང་ཡང་ན་བསྟལ་ནས་ལས་པའི་ཐོ་ཚོད་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད།དེ་རྒྱང་མི་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ཉར་ཚགས་བྱས་པའི་བག་ལེན་མངར་མོའི་ཐེབ་ཐོ་རར་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་ཁིད།མངོར་བསྡུས་ནས་བརྗེད་ན།ཟས་རིགས་དེ་དག་ལ་དྲན་གསོ་བྱེད་པའི་ས་ཁབས་བདེའི་ཐོ་ཡོད་བརྗེད་ཁས་པ་འདི་བརྒྱུད།གཏམ་རྒྱུད་དང་ཕྱིར་དྲན་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད།གཏམ་རྒྱུད་དང་ཕྱིར་དྲན་དེ་དག་བརྒྱུད་ང་ཚོས་ ཕན་ཚུན་དབར་གྱི་དམངས་ཁོད་གཏམ་རྒྱུད་དང་དམངས་སོལ་མཉམ་ཐོད་བྱེད་ཚོག་གི་ཡོད།རིག་གནས་གྱི་མཚོན་རྟགས་དང་དྲིན་གསོའི་དུས་ཚེན་གྱི་བྱེད་ཐོ་གང་ཡིན་རྩང་།དེ་བས་ཆེ་བའི་ཡིག་ཚ་ཐོ་འགོད་དང་ངོ་ཐོད་འགྱེལ་གྱི་རྒྱ་ཆ་དང་ལས་འགལ་ལ་འགྱུར་སྣ་པོ་ཡོད།དཔེར་ན།དྲིན་དྲན་དུས་ཚེན་གྱི་བྱེད་ཐོ་དེ་ཁྱིམ་ཚང་ངམ་ཡང་ན་ས་ཁ་ལུལ་གྱི་ཟས་ཐོ་དེབ་ཅིག་ཏु་ཀུ་རྒྱུད་བྱས་ཚོག་ཅིང་།དེའི་ནང་ཟས་ཐོ་ས་ཚོགས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཚུད་ན་ཚོག།རིག་གནས་མཚོན་རྟགས་དེ་རིག་གནས་རྩམ་གྲངས་ཆུང་གས་ཀྱི་འགྲེམ་སྟོན་གྱི་རྩང་གཞི་བྱས་ཚོགདཔེར་བརྗོད་འདི་དག་ལོ་ཚོད་ཀྱི་ཚད་བཀག་མེད་པར་སྟོབ་མ་ཡོངས་ལ་མཐུན་པ་མ་ཟད།མི་རབས་ལས་བཏལ་བའི་སྔང་ཚུལ་ཡང་ཡོང་ཁིད་དེ།ཁྱིས་པ་དང་ཕ་མ།ཐོ་བོ་དང་ཆོ་ཐོ་ཚང་མའི་དཔེ་བརྗོད་འདི་དག་དང་ལེན་བྱེད་ཐུབ་པ་མ་ཟད།ཁེ་དག་ཚ་འཕྲིན་དང་གཏམ་རྒྱུད་མཉམ་ཐོད་བྱེད་ཀྱི་རྩང་གཞི་ཁང་བཙུ་ཚོགསངོར་ན།སྟན་ཞུ་འདིའི་ནང་དངོས་དཔེ་མང་པོ་ཞིག་ཏུངས་ཡོད་པ་དེའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོ་དམངས་སོལ་དང་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་ཕྱེ་གནས་ཀྱི་ལས་བྱེད་མི་སྣ་དང་དེ་བཞིན་ང་ཚོའི་མཉམ་ལས་རོགས་ཟླ་ས་ཁོགས་ཀྱིས་སྒོང་ཐྲེད་ཀྱི་ཐོ་ཡོད་ལངོད་མཁན་རྣམས་ལ་ཇི་ཕྱར་མི་དངོས་ས།ཞལམ་ཡང་ན་དྲ་ཐུ་ཐོག་ནས་སྒོང་ཐྲེད་པའི་གར་ལྷེགས་ཞིག་བསྒྲན་པའི་སྒོར་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།ཆ་འཕྲིན་འདི་དག་གིས་ཁྱེད་ལ་རང་རང་ངོས་ནས་ཚོ་ཚོད་ཀྱི་ཚད་བཀག་མེད་པའི་དམངས་སོལ་དང་སྒོག་གསོའི་ཁམས་ཆྱོང་འཚེལ་ཐུས་གཏོང་བར་ཁས་ལེན་བྱེད་ཀུན་ཁ།བདེ་མོ་ཐོག།